

UNIUNEA EUROPEANA

Instrumente Structurale
2014-2020

1

STRATEGIE DE DEZVOLTARE LOCALĂ

Municipiul Dej

Zone urbane marginalizate: Sarata, Triaj, Dealul
Florilor (zona Blocuri G) si Competrol
Zona functionala

ASOCIAȚIA GRUPUL DE ACTIUNE LOCALA DEJ

Proiect finantat prin

PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN

Axa prioritara 5 - Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității

Obiectivul tematic 9: Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricăre iorme de discriminare

Prioritatea de investiții 9.vi: Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității

Obiectivul specific 5.1: Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate (romași non-roma) din orașe cu peste 20.000 locuitori, cu accent pe cele cu populație apartinând minorității roma, prin implementarea de măsuri/ operațiuni integrate în contextual mecanismului de DLRC.

Titlu proiect: „Sprijin pregătitor pentru înființare GAL <<Dej>> și realizare SDL”

Contract de finanțare: POCU/85/5/1-107022

Beneficiar: Municipiul Dej

LVA TRAINING CAMP

PILANTROPIA

1

Cuprins

1. Prezentarea generală a orașului sau municipiului (peste 20.000 locuitori)	7
1.1 Principalele caracteristici geografice, incluzând hărți	7
1.2 Populația și caracteristicile demografice.....	8
1.3 Patrimoniul natural	10
1.4 Patrimoniul arhitectural și cultural.....	11
1.5 Locuirea și accesul la utilități	13
1.6 Profilul economic (ocupare și mediul de afaceri la nivel local)	15
1.7 Instituții locale și servicii publice	18
1.8 Organizații ale societății civile	19
1.9 Experiența locală privind proiectele cu finanțare europeană	21
2. Identificarea teritoriului vizat de Strategia de Dezvoltare Locală prin abordarea DLRC ...	23
2.1 Prezentarea generală a teritoriului SDL	23
2.1.1 Delimitarea teritoriului SDL și întocmirea planului.....	23
2.1.2 Principalele caracteristici geografice.....	24
2.1.3 Patrimoniul natural	24
2.1.4 Patrimoniul arhitectural și cultural	25
2.2. Comunitatea marginalizată din teritoriul SDL (inclusiv ZUM)	25
2.2.1. Studiu de referință reprezentativ la nivelul populației din teritoriul SDL.....	25
2.2.2. Validarea și declararea zonei/ zonelor urbane marginalizate	26
2.3 Analiza diagnostic a nevoilor, resurselor și problemelor populației din teritoriul SDL.....	28
2.3.1 Populația și caracteristicile demografice	28
2.3.2 Ocupare, mediul de afaceri și protecție socială	30
2.3.3. Locuire și acces la utilități	31
2.3.4 Accesul la instituții și servicii publice	33
2.3.5. Analiza problemelor comunitare ale diferitelor zone distincte din teritoriul SDL, cu accent pe ZUM	34
2.3.5.1. Persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială	34
2.3.5.2. Problemele comunitare din perspectiva cetățenilor și a autorităților/instituțiilor... 	37
2.4. Acțiunile desfășurate anterior în teritoriul SDL	38
2.5. Elemente complementare privind prezentarea teritoriului SDL	42
3. Analiza SWOT.....	43
4. Procesul de implicare a comunității	46
4.1. Formarea și organizarea Grupului de Acțiune Locală (GAL)	46
4.2 Animarea partenerilor locali și mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială din teritoriul SDL	48
4.2.1 Animarea partenerilor locali	48

UNIUNEA EUROPEANA

Instrumente Structurale
2014-2020

4.2.2 Mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială	Error! Bookmark not defined.
4.2.2 Mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială ...	49
5. Obiectivele SDL	53
6. Planul de acțiuneSDL	57
6.1 Ce măsuri sunt necesare	57
6.1.1 Sinteza problemelor și măsurilor necesare, grupurile țintă	57
Masura 1 – M1- Acces la educatie si servicii sociale de calitate in teritoriul SDL – OS1, OS6	58
Masura 2 – M2 - Mobilitate urbana facila si conditii de locuire decente pentru populatia din ZUM	58
OS2, OS3	58
6.1.2 Corelarea cu documentațiile strategice, inclusiv cu Planul de Mobilitate Urbană	59
6.1.3 Contribuția măsurilor la temele secundare FSE	59
6.1.4 Contribuția măsurilor la temele orizontale.....	61
6.1.5 Combaterea segregării rezidențiale.....	62
6.1.6 Asigurarea sustenabilității intervenției DLRC	63
6.2 Măsuri prioritare	64
6.2.1 Prioritizarea măsurilor	64
Masura 1 – M1 - Acces la educatie si servicii sociale de calitate in teritoriul SDL.....	65
Masura 2 – M2 - Mobilitate urbana facila si conditii de locuire decente pentru populatia din ZUM	65
Masura 3 – M3 - Investitii in crearea/reabilitarea/modernizarea spațiilor publice urbane din teritoriul SDL.....	65
Masura 4 – M4 - Sprijin pentru reducerea saraciei si excluziunii sociale a populatiei din zonele urbane marginalizate si grupurilor vulnerabile din teritoriul SDL.....	65
6.2.2 Abordarea integrată.....	66
6.3 Lista indicativă de intervenții.....	68
7. Monitorizare și evaluare	71
7.1 Monitorizarea și evaluarea continuă.....	71
7.2. Evaluarea de impact.....	73
8. Planul financiar	75
9. Lista de anexe ale SDL.....	78

INTRODUCERE

Dezvoltarea Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC) este un mecanism de dezvoltare teritorială propus de Comisia Europeană pentru perioada de programare 2014-2020 în vederea combaterii sărăciei și a excluderii sociale, de la nivel urban, prin stimularea implicării comunităților în dezvoltarea locală, prin formarea unui parteneriat local - Grup de Actiune Locală (GAL) și implementarea unor Strategii Integrate de Dezvoltare Locală - SDL.

DLRC se bazează pe mobilizarea și implicarea directă a comunităților dezavantajate și a organizațiilor locale, de la nivel urban, pentru a face pași concreți spre diminuarea riscurilor de săracie și excluziune socială, dezvoltarea lor într-un mod mai intelligent, mai durabil și mai favorabil incluziunii, în concordanță cu obiectivele Strategiei Europa 2020.

Sarcia și excluziunea socială au o conotație multidimensională și multisectorială, prin caracterul profund localizat – existența unor zone care concentrează comunități sărace cu trăsături comune (din punct de vedere al problemelor economice și sociale, individuale și de grup cu care se confrunta) și totodată prin caracterul disipat – existența unor categorii sociale de grupuri vulnerabile diverse, distribuite inegal pe teritoriul municipiului, cu probleme acute de săracie și discriminare.

În perioada de programare 2014-2020 prin DLRC se propune o abordare integrată și multisectorială a soluționării problemelor cu care se confruntă comunitățile marginalizate și categoriile de persoane vulnerabile, expuse ridicului săraciei și excluziunii, realizată prin corelarea și asigurarea complementarității între investițiile în infrastructură finanțate prin intermediul Fondului European de Dezvoltare Regională (FEDR) și măsurile soft, finanțate din Fondul Social European (FSE).

Pentru a fi în masura să gestioneze procesul de dezvoltare locală a teritoriului vizat de SDL, la nivelul municipiului Dej a fost constituit un grup de inițiativa format din reprezentanți ai sectorului public și privat, organizat în cadrul Grupului de Actiune Locală (GAL) Dej. Din acest grup fac parte reprezentanți ai sectorului public și privat, precum și ai comunităților, atât a celor marginalizate, cât și a celor nemarginalizate ce promovează interesele socio-economice locale.

Strategia de Dezvoltarea Locală Dej a fost elaborată în cadrul proiectului **"Sprijin pregătitor pentru înființare GAL <>Dej>> și realizare SDL"**, finanțat prin PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPITAL UMAN, Axa priorităță 5 - Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității, Obiectivul tematic 9: Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare, Prioritatea de investiții 9.vi: Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității, Obiectivul specific 5.1: Reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială din comunitățile marginalizate (roma și non-roma) din orașe cu peste 20.000 locuitori, cu accent pe

UNIUNEA EUROPEANA

Instrumente Structurale
2014-2020

cele cu populație aparținând minorității roma, prin implementarea de măsuri/ operațiuni integrate în contextul mecanismului de DLRC.

Strategia de Dezvoltare Locală este rezultatul unor consultări ample, fără precedent, a tuturor categoriilor de stakeholderi din domeniul serviciilor publice (educație, sănătate, servicii sociale, ocupare) și din domeniul privat. Au fost organizate acțiuni de animare a teritoriului și de mobilizare a persoanelor și organizațiilor care cunosc problemele cu care se confrunta diverse categorii de persoane vulnerabile, dar și persoane din comunitățile vizate de SDL. Acestea au avut ocazia să prezinte problemele cu care se confrunta, cauzele care generează aceste probleme, dar au venit și cu soluții la unele dintre ele.

Totodată, pentru a avea o imagine cat mai reală asupra problemelor din comunitate, s-a realizat un studiu de referință care a avut la bază o cercetare cantitativă pe baza unui chestionar aplicat unui număr de 367 de gospodării care cuprind aproape 900 de persoane, reprezentând 2,7% din populația municipiului Dej și o cercetare calitativă, pe baza de focus-grupuri tematice în care au fost implicate persoane atât din randul comunităților marginalizate, cât și din partea unor instituții relevante și din mediul privat și societății civile (primărie, AJOFM, ONG-uri, școli, medici de familie, preoți, lideri informali ai romilor, reprezentanți ai unor angajațiori, etc.)

Studiul de referință realizat care a avut ca scop furnizarea unor date statistice care să fundamenteze Analiza diagnostic a nevoilor și problemelor populației din teritoriul SDL, inclusiv ZUM, pe care GAL vizează să le soluționeze prin intermediul SDL.

Prin SDL se propun o serie de intervenții asupra comunităților marginalizate din municipiul Dej, concentrate în patru zone urbane marginalizate (ZUM) cunoscute la nivel local ca zona Sarata, zona Triaj, zona blocurilor G din Dealul Florilor și zona Competrol, dar și asupra persoanelor din diverse categorii vulnerabile care locuiesc pe teritoriul municipiului Dej. Cele 4 zone au probleme pe toate categoriile care le încadrează în categoria de "zona urbana marginalizată", respectiv capital uman, ocupare și locuire, iar în 3 dintre ele populația aparținând minoritatii roma este de peste 10%, ceea ce le încadrează în randul comunităților rome.

Având în vedere aceste aspecte, teritoriul vizat de SDL este întreg teritoriul administrativ al municipiului, iar masurile incluse în SDL vizează un grup tinta, format din peste 1700 de persoane aflate în risc de săracie și excluziune socială, din care peste 20% reprezintă locuitorii ai ZUM.

Pentru a putea răspunde nevoilor complexe cu care se confruntă comunitățile defavorizate din teritoriul SDL, se impune implementarea de acțiuni integrate și orientate pe nevoile acestora. Sunt vizate acțiuni care combină, în funcție de specificul fiecărei comunități integrarea durabilă pe piața muncii, îmbunătățirea accesului la sistemul de educație și formare, la servicii de sănătate și sociale de bază etc. prin coordonarea acțiunilor prevăzute în Programul Operational Capital Uman (POCU) cu cele referitoare la infrastructură planificate prin Programul Operational Regional (POR).

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Intervențiile vor viza proiecte integrate, elaborate pe baza nevoilor identificate, fiind planificate atât măsuri de tip „soft” (măsuri de stimulare a ocupării, inclusiv a ocupării pe cont propriu, acțiuni care vizează creșterea accesului membrilor comunităților defavorizate la un învățământ de calitate, precum și creșterea nivelului de educație/competențe a acestora, măsuri de sprijin în vederea reintegrării în sistemul de învățământ a celor care au părăsit timpuriu școala, acordarea de sprijin finanțiar în vederea extinderii accesului și participării la educație, promovarea economiei sociale, îmbunătățirea accesului la servicii sociale și de sănătate de calitate prin furnizarea de servicii integrate la nivelul comunității etc.), cât și măsuri de tip „hard”, prin investiții în infrastructură. Toate aceste acțiuni care vizează promovarea unei incluziuni active și combaterea discriminării la nivelul grupurilor dezavantajate.

Având în vedere faptul că persoanele aparținând grupurilor dezavantajate se confruntă cu un grad semnificativ de discriminare și stereotipuri, se va avea în vedere implementarea unor măsuri care promovează principiul egalității de șanse, combaterea stereotipurilor și a discriminării. În acest sens, sunt planificate măsuri care includ campanii de informare și conștientizare, diseminarea de bune practici și formare, dezvoltarea și susținerea unor modele de succes din interiorul grupurilor vulnerabile, activități de mentoring etc. Alături de acestea, sunt planificate măsuri care vizează adaptarea condițiilor de muncă la nevoile grupurilor dezavantajate și crearea unor facilități și măsuri de acoperire care să conducă la îmbunătățirea situației socio-economice, respectiv la creșterea nivelului de trai a acestora. De asemenea, dezvoltarea culturii pro-active și participative, creșterea gradului de participare și responsabilizarea populației sunt elemente necesare atingerii obiectivelor privind incluziunea socială și combaterea sărăciei. În acest sens, principiul nondiscriminării va fi promovat ca și criteriu transversal la nivelul tuturor acțiunilor implementate în cadrul POCU și vor fi încurajate parteneriatele sustenabile dintre actorii (publici și privați) cu responsabilitate și expertiză în domeniul incluziunii sociale, precum și implicarea activă a populației în toate inițiativele în domeniul incluziunii sociale. Acțiunile aferente domeniilor sănătate și social, vor urmări atât creșterea accesibilității acestor servicii, cât și îmbunătățirea calității acestora, având un impact direct asupra incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile și asupra combaterii sărăciei.

Se va urmări crearea și valorificarea de sinergii cu măsurile care vizează dezvoltarea în domeniul economiei sociale, pentru explorarea potențialului acestora de a răspunde în mod eficient și direct provocărilor sociale.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

1. Prezentarea generală a orașului sau municipiului (peste 20.000 locuitori)

1.1 Principalele caracteristici geografice, incluzând hărți

► Localizare

Municipiul Dej este încadrat la secțiunea localităților urbane de rang II conform PATN secțiunea IV (legea 351/2001). Municipiul Dej este situat în partea de nord est a județului Cluj, la 60 km de Municipiul Cluj-Napoca (vezi Anexa 25). În componența sa intră și localitățile Ocna-Dejului, Somcutu Mic și Pintic. Suprafața totală a municipiului Dej este de 109 km², din care 15 km² intravilan. Vecinii săi sunt: la nord - comunele Caseiu și Vad, la vest - comunele Bobalna și Jichisu de Jos, la sud-vest - comuna Aluni, la sud - comunele Iclod și Mintiu Gherlei și la est - comunele Mica și Cuzdrioara. Municipiul Dej se află la incrucisarea unor importante cai de comunicație feroviare și rutiere, prin care se leagă de Cluj-Napoca, Satu Mare și Bistrița. Teritoriul administrativ este străbatut de: DN 1C (E 576) Cluj-Dej-Baia Mare, care asigura legătura pe direcția sud-nord; DN 17 (E 576) Dej - Bistrița, care asigura legătura cu județul Bistrița-Năsaud și spre nordul Moldovei, prin Vatra Dornei; DJ 108 B, Dej-Jibou, care asigura legătura în direcția județului Salaj; DJ 172 F Dej - Manastirea - Mica – Sînmărgărita.

Pe calea ferată municipiul Dej constituie un nod important de cale ferată în teritoriul Transilvaniei. Aceasta are o stație de călători amplasată pe magistrala București - Beclăan - Baia Mare și stația Dej triaj. Cel mai apropiat aeroport este Aeroportul Internațional Avram Iancu Cluj Napoca.

► Relief

Municipiul Dej este format dintr-un bazin depresionar încadrat de dealuri terasate dispuse ca un amfiteatră în jurul municipiului, ocupând 45-50% din suprafața acestuia. Altitudinea minima este de 220 m în lunca Someșului, iar cea maximă de 420 m pe dealul Rompas.

► Clima

Municipiul Dej are o climă temperat continentală moderată, fără oscilații mari de temperaturi. Temperatura medie anuală este de 8,5 grade Celsius. În ceea ce privește precipitațiile, cantitatea medie anuală este de 632 mm= 632 l/m², cea mai mare cantitate cade în intervalul cald al anului, iar cele mai mici cantități cad în sezonul toamna-prinăvara

► Vegetația (peisajul natural și cultivat, zone despădurite etc.);

Pe dealuri există suprafețe reduse de vegetații arborescente, cu predominarea zonelor de fanete și de prelungiri agricole.

► Rețeaua hidrografică

Reteaua hidrografică este formată din râurile Someșul Mare și Someșul Mic, cu afluenții lor: Valea Olpretelui și Salca, Ocna, Chiejd, precum și lacurile de la Ocna Dej și Mica. La Ocna Dej există o acumulare de apă sărată sub forma lacului Torok ce are proprietăți balneare și curative.

► Resurse naturale

Municipiul se caracterizează prin prezența zacamantului de sare de la Ocna Dej și prin prezența tufului vulcanic de Dej.

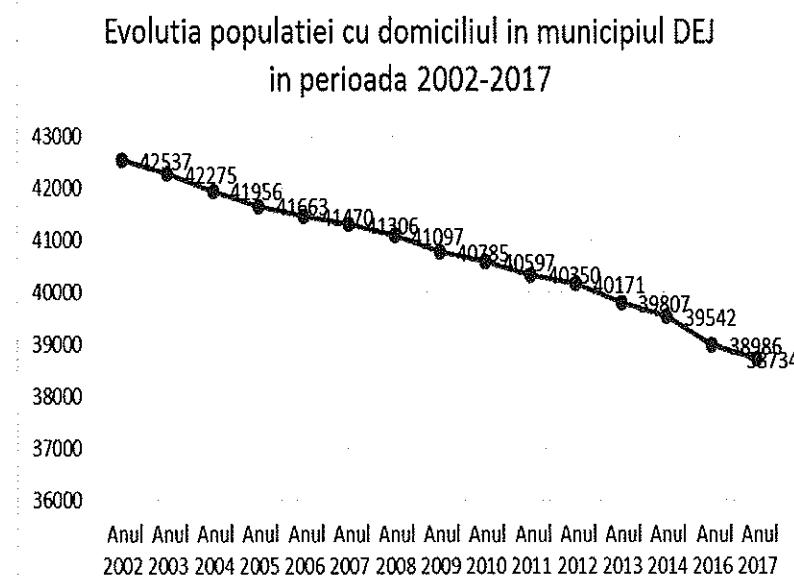
UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

1.2 Populația și caracteristicile demografice

► Evoluția populației după 2002

În ultimii 15 ani, populația cu domiciliul în municipiul Dej a înregistrat un declin constant de la un an la altul, cauzele principale fiind reprezentate de fenomenul de migrare a populației către alte zone, inclusiv migrația externă și sporul natural negativ - mai puține nașteri decât decese (a se vedea datele din Tabelele 1-3 anexate). Fenomenul de migratie a populației a fost favorizat de restructurarea industrială de după 1990 și de accesul cetățenilor romani la locurile de munca din țările occidentale ca urmare a aderării României la UE. La nivelul anului 2017, populația municipiului Dej este cu 9% mai mică decât cea din anul 2002. Datele oficiale nu încadrează însă pe cei care au părăsit localitatea fără a se înregistra ca atare.

Sursa: TEMPO online

În conformitate cu datele RPL din 2011, municipiul Dej este al treilea oraș ca mărime din județul Cluj, după municipiile Cluj-Napoca și Turda, înregistrând o populație stabila de 33497 locuitori.

► Tendințele demografice

Procesul accelerat de îmbătrânire a populației care se manifestă la nivelul întregii țări este prezent și la nivelul Municipiului Dej. În 2016, populația varșnică (65 de ani și peste) însumează 6290 de persoane, reprezentând 16% din populația cu domiciliul în Dej. Analiza evoluției populației din municipiul Dej pe grupe de varsta în perioada 2011-2016 arată că fenomenul de îmbătrânire demografică s-a accentuat, populația cu varsta de 65 de ani și peste este în creștere, în timp ce populația cu varsta cuprinsă între 0 și 14 ani (copii) și cea cu varste cuprinse între 15 și 64 ani (adulti) este mai redusă de la un an la altul (vezi Tabelul 6). Conform PMUD Dej la nivelul municipiului Dej nu există tendință migrației din zona urbană către zona rurală.

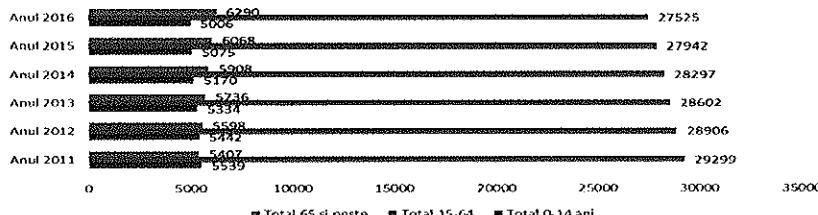

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

9

Evolutia populatiei municipiului Dej pe categorii de varsta in perioada 2011 - 2016

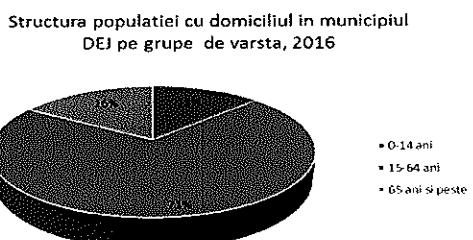

Sursa: TEMPO online

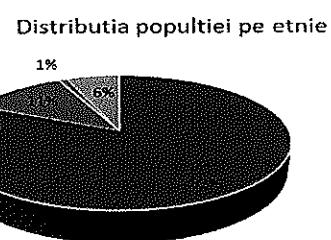
Fenomenul de imbatranire demografica influenteaza si raportul de dependenta demografica a populatiei tinere (sub 15 ani) si varstnice (65 de ani si peste) asupra populatiei in varsta de munca (16-64 ani). Astfel, se constata ca in anul 2016, la 100 de persoane cu varsta de munca (15-64 ani) revineau 41 de persoane tinere si varstnice (vezi Tabelul 7).

► Distribuția populatiei pe sexe, etnie, categorii de vîrstă

Analiza distributiei pe sexe a populatiei, arata ca persoanele de sex feminin detin o pondere de 52%, iar cea de sex masculin de numai 48%. Diferenta intre sexe este mult mai accentuata la categoria de varsta 65 de ani si peste, cauzata de o speranta de viata mai redusa in cazul barbatilor fata de femei. Distributia populatiei pe grupe de varsta releva o pondere de 71% a populatiei cu varsta de munca (15-64 ani), de 16% a celei varstnice si de numai 11% a populatiei tinere (sub 15 ani). Din punct de vedere etnic, cea mai reprezentativa etnie minoritara este reprezentata de maghiari (11%), urmata romi (1%). Pentru 6% din populatie informatia privind etnia nu este disponibila, iar intro masura redusa reprezinta alte etnii (germani, polonezi, evrei, ucraineni).

Sursa: TEMPO online

Sursa: Recensamantul populatiei si locuintelor 2011

► Distribuția populatiei pe nivele de educație

Din randul celor 606 persoane fara nici o scoala absolvita, 106 sunt persoane analfabete.

In municipiul Dej, cea mai mare pondere este detinuta de populatia cu studii liceale (32%), urmata de studii gimnaziale (18%) si studii superioare (17%). Ponderea celor care au absolvit doar invatamantul primar este de 8%, iar a celor care nu au nici o scoala absolvita este de 2%.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

1.3 Patrimoniul natural

Municipiul Dej are o suprafață de 1505 ha de teren intravilan (20 ha parcuri, 56 ha zone verzi, 20 ha păduri).

În municipiul Dej există numeroase zone cu deficit de vegetație forestieră și care prezintă disponibilități de împădurire. Suprafața de spații verzi amenajate sub forma de parcuri, gradini publice sau scuaruri publice, parcele cu pomi și flori, paduri, precum și terenurile bazelor și amenajărilor sportive în cadrul perimetrelor construibile este de 46 ha. Suprafețele verzi sunt deficitare în intravilanul orașului, având cea mai redusă pondere dintre cele 4 orașe ale județului Cluj (2,2%, sub media de 4% pentru orașele din județul Cluj).

Cea mai reprezentativă zonă de agrement pentru municipiul Dej este Parcul Balnear Torok. Situat într-o zonă cu un peisaj deosebit de atrăgător, pe Dealul Cabdicului, Parcul Balnear Toroc dispune de un lac cu apă sărată cu o suprafață de 1600 metri pătrați, piscine exterioare și interioare cu apă dulce și sărată pentru copii și adulți, alte facilități de recreere. În 2016 Consiliul Local a aprobat Noul Plan Urbanistic de Detaliu pentru reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate neutilizate din Pădurea Bungăr. Proiectul prevede construirea unei zone de agrement pe o suprafață de 170000 metri patrati pe care vor fi amenajate terenuri de sport, un amfiteatru, locuri de joacă pentru copii, un parc de aventură, zone de picnic și locuri de joacă speciale pentru copii cu dizabilități, alei pietonale, piste de biciclete. Un alt proiect de investiții care va fi implementat de Municipiul Dej se referă la reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate neutilizate din str. Fragilor nr. 8, proiect care va fi finanțat prin POR 2014 – 2020, prioritatea de investiții 5.2. Proiectul propune intervenții pentru transformarea locației din strada Fragilor nr. 8, în zonă de agrement și petrecere a timpului liber și vizează lucrări de realizare alei pietonale, zonă destinată locurilor de joacă, adresate copiilor de diferite vârste dar și celor cu dizabilități, zonă destinată activităților de fitness în aer liber și zona destinată socializării, dotată cu internet wi-fi.

Conform Raportului privind starea mediului în județul Cluj – 2013, realizat de Agentia pentru Protectia Mediului Cluj, au fost identificate ca posibile surse de poluare în municipiul Dej: activitățile industriale (ex. zona industrială din Dej), activitățile de construcții, traficul (circulația rutieră intensă din Dej), aplicarea în sezonul rece a materialului antiderapant pe carosabil, precum și alte surse care au o pondere mai redusă în poluarea atmosferei.

Monitorizarea calității aerului este realizată cu ajutorul unei stații automate amplasate în municipiul Dej. Ca urmare a implementării Programului Integrat de Gestionare a Calitatii Aerului în municipiul Dej, s-a constatat o reducere semnificativa a numarului de depasiri pentru anumiti indicatori care evidențiază calitatea aerului. Masuratorile arată o depasire a concentrației pulberilor sedimentabili și ozonului peste valorile maxime admisibile și valori în limitele admisibile pentru ceilalți indicatori monitorizați.

În municipiul Dej apele uzate menajere și apele industriale de la agenții economici sunt colectate în rețea de canalizare cu o lungime de 79,263 km și evacuate în râul Someș după o prealabilă

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

epurare. La sistemul de canalizare sunt racordați aproximativ 50 de agenți economici (majoritatea nu dețin instalatii de preepurare) și aproximativ 83% din populația orașului. Prin POS Mediu 2007-2013, s-a realizat o stație nouă de epurare, de tip mecano-bologic, pusă în funcțiune în luna octombrie, 2013. Majoritatea indicatorilor de calitate ai apelor uzate evacuate în râul Someș se încadrează în limitele maxime admise prevăzute în autorizația de gospodărire a apelor și HG 188/2002 cu modificările și completările ulterioare, excepție făcând indicatorii fosfor total și cloruri. Depășirea înregistrată pentru indicatorul cloruri se datorează infiltrărilor de apă din pântă freatică în canalizare, zona Dejului fiind cunoscută ca având zăcăminte de sare la suprafață.

La nivelul municipiului Dej nu sunt implementate sisteme active sau pasive, fonoabsorbante, de protecție împotriva zgomotului. Conform **masuratorilor zgomotului pe principalele artere de circulație** din municipiul Dej efectuate în 2015 și prezentate în Planul de Mobilitate Urbana Durabila Dej (PMUD Dej), rezulta că „atât media orară diurnă, cât și valorile corespunzătoare diferitelor intervale ale zilei se situează sub pragul limită de 65 dB(A) impus pentru arterele rutiere. Nicio arteră însă nu îndeplinește condițiile pentru definirea ca zonă liniștită”.

In ceea ce priveste **managementul deseurilor**, la nivelul municipiului Dej au fost înființate două stații pentru reciclarea deseurilor: Stația regională pentru reciclarea deseurilor din construcții și demolări – Consiliul Local Dej – capacitate 300 000 t/an și Stație zonală de compost deșeuri - Asociația pentru infrastructura regională și Dezvoltare Durabila (prin Consiliul Local Dej) – capacitate 6000 t/an. Colectarea deseurilor menajere se face de către S.C. "Bratner-Veres" SA și se depozitează la rampa de gunoi amenajată la Pata Rat, pe teritoriul administrativ al mun. Cluj Napoca. Există încă o serie de măsuri privind colectarea selectivă a deseurilor și gestionarea acestora care trebuie puse în aplicare.

1.4 Patrimoniul arhitectural și cultural

Municipiul Dej este puternic ancorat în istoria Transilvaniei, fiind marcat de numeroase evenimente istorice importante și ilustrate prin monumente arhitecturale cu care orașul se mandreste. Ansamblul arhitectonic urban ce constituie un element atractiv al ofertei turistice prin prisma importanței istorice și culturale este concentrat în centrul istoric al municipiului Dej. Acestea grupează edificii istorice cu arhitectonică valoroasă și instituții culturale și religioase cu mare impact în cultura tuturor etnicii din oraș. Zona centrală a municipiului Dej are statut de monument istoric, fiind inclus în lista monumentelor istorice de interes național - CJ-II-a-A-07597, Ansamblul urban "Centrul istoric Dej", municipiul DEJ. Dintre monumentele istorice cele mai reprezentative mentionăm:

- biserici și mănăstiri: **Biserica Reformată-Calvină din Dej** - este un monument de arhitectură gotică, situat în piața centrală a municipiului Dej. Edificiul a fost construit în stil gotic târziu între anii 1456-1526; **Biserica și Manastirea Franciscanilor "Sf. Anton de Padova"** - a fost edificată la sfârșitul secolului al XVIII-lea, în stil baroc, fiind decorată cu numeroase picturi murale bine conservate, patrimoniul acesteia fiind întregit de un crucifix sculptat în lemn; **Biserica Romano-Catolică** - sec. XVIII; **Biserica Ortodoxă de piatră "Sf. Gheorghe"** – edificata

in 1776; ***Sinagoga*** - una din cele mai frumoase sinagogi din Transilvania, construita intre anii 1907-1909

- **muzee, case memoriale:** ***Muzeul Municipal Dej*** - găzduiește un bogat material documentar și ilustrativ care descrie istoria localității și a zonelor limitrofe. Se remarcă Muzeul Sării, amenajat în cadrul acestuia, care posedă diverse piese care redau modul de exploatare a acestei resurse în diferite epoci; ***Case memoriale:*** casa in care a trait Th. Mihali , casa in care s-a întâlnit A. Iancu cu G. Manu, casa compozitorului Leonida Domide, casa lui Alexandru Vaida Voievod, casa in care a locuit compozitorul G. Sorban.

► Meșteșuguri specifice:

In prezent, majoritatea măstesugurilor specifice orașului Dej sunt pe cale de dispariție, desi in secolele XVIII-XIX, majoritatea locuitorilor orașului erau meșteșugari și comercianți organizati în bresle, cu excepția câtorva proprietari de pământ și mici burghezi. Un număr mare de meșteșugari făceau parte din breasla cojocarilor, croitorilor, olarilor, măcelarilor, pantofarilor, pieptănărilor, tâmplarilor, lăcătușilor, fierarilor, tinichigeriilor, dulgherilor, rotarilor, căruțașilor, funarilor, șelarilor, și iistruiitorilor de trăsură. Multe din strazile Dejului purtau denumiri de bresle.

► Tipuri de turism practicate

Dejul ar putea deveni un pol al ***turismului balnear*** in Transilvania de Nord, favorizat fiind de existența unor resurse importante legate de saliferul ce străbate axial, de la nord-est la sud-vest tot județul Cluj. ***Parcul balnear Toroc – Ocna Dej*** este cel mai modern din judet. Acesta a fost amenajat și dat în folosință in anul 2010, la salina de la Ocna Dej situată in intravilanul orașului Dej. Incepand cu 2017 municipiul Dej a fost atestat ca stațiune turistică de interes local pentru zona Băile Ocna Dej.

Aspectul orașului este cel de burg transilvanean, acesta dispunând de elementele arhitectonice, istorice și culturale specifice orașelor transilvanene care, daca vor fi puse in valoare, creaza premisele dezvoltării ***turismului urban***.

► Principalii indicatori privind turismul

Conform datelor Institutului National de Statistica, in anul 2016, in Dej, erau 7 structuri de primire cu funcțiuni de cazare turistica, cu o ***capacitate de cazare*** de 302 locuri. Conform datelor din baza de date a Ministerului Turismului, actualizata la 22.09.2017, in municipiul Dej functionau 6 structuri clasificate cu funcțiuni de cazare, cu o capacitate de cazare turistica de 199 locuri, din care 2 hoteluri si 4 pensiuni (Tabel 9). ***Numarul de sosiri turistice*** in structurile de cazare turistica in municipiul Dej a crescut de la 7853 in anul 2011 la 8996 in 2016. Cea mai mare valoare in intervalul 2011-2016 a fost inregistrata in anul 2014, cand numarul total al sosirilor a fost de 11315 (Tabel 10). ***Numarul total al innoptarilor*** in perioada 2011-2016 a fost in crestere, cea mai mare valoare fiind inregistrata in anul 2015 cand numarul total al innoptarilor a fost de 26048, iar in 2016 a scăzut la 17457 innoptari (Tabel 11).

1.5 Locuirea și accesul la utilități

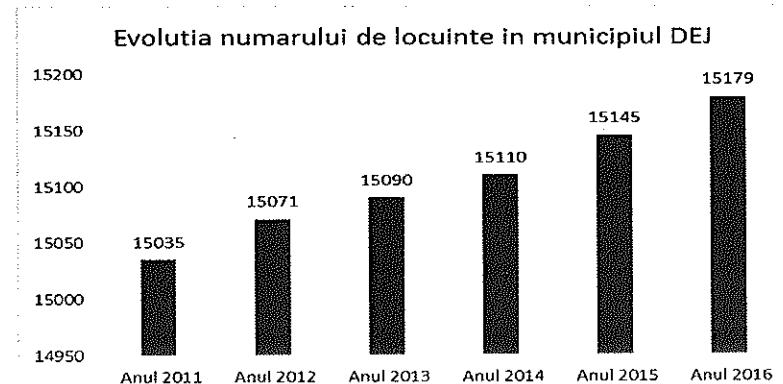
► Principalele caracteristici ale locuirii:

In conformitate cu PMUD Dej, aria municipiului are o structura monocentrică neunitară, compusa din:

- **o zonă compactă** în centrul orașului Dej, formată din patru cartiere: Zona centrală, Dealul Florilor, Dealul Mălatău și Dealul Sf. Petru;
- **areale radiale**, conectate la ansamblul compact sus-menționat, în care sunt amplasate șase cartiere: Ocna Dejului, Depozite, Valea Chiejdului, Comercial, Valea Codorului, Viile Dejului;
- **areale izolate**: în cartierul Zona Industrială-Nord, separată de restul orașului de râul Someș (legatura cu orașul realizându-se prin două poduri aflate la limita utilizării – sau prin drumuri numai aproximativ practicabile) și în Șomtucu Mic și Pintic fiind relativ "rupte" de restul orașului (legatura cu orașul realizându-se pe drumuri greu practicabile).

Fragmentarea orașului este subliniată și de situația prin care accesul în cartierul cu locuințe din Zona Industrială-Nord se realizează doar traversând o zonă extra-comunitară care aparține localității Cuzdroioara, pe o distanță de cca. 200 m. Conform datelor RPL 2011, în municipiul Dej există un număr de **12272 gospodării ale populației¹**, **numarul mediu de persoane pe o gospodarie fiind de 2,57**, mai mare fata de media de 2,53 persoane/gospodarie la nivelul județului Cluj, dar sub media la nivel național de 2,66 persoane/gospodarie. În ceea ce privește **numarul total de locuințe**, conform datelor recensământului din 2011 acesta a fost de 14745 locuințe, din care: 14598 (99.0%) – proprietate privată și 121 (1%) – proprietate de stat.

In perioada 2011-2016, atât fondul de locuințe, cât și suprafața medie locuibilă pe locitor au fost în creștere (vezi Tabel 12). **Suprafața locuibilă medie per locitor** în 2016 a fost de 21,09 mp/persoană și este net favorabilă celei de la nivel regional și național. Această evoluție indică faptul că locuințele construite în ultimii ani sunt superioare din punct de vedere al suprafeței locuibile celor vechi. Situația dotării locuințelor cu bucătărie și baie conform datelor RPL 2011 este urmatoarea: Bucatarie în locuință: 13742 (93.2%); Baie în locuință: 13163 (89.3 %)

Sursa: TEMPO online

¹ <http://www.recensamantromania.ro/wp-content/uploads/2012/08/TS10.pdf>

UNIUNEA EUROPEANA

Instrumentul Structural
2014-2020

In Municipiul Dej exista zone rezidentiale cu densitate mare caracterizată de locuințe colective (blocuri), zone rezidentiale cu densitate medie caracterizată de locuințe individuale și zone mixte caracterizate de locuințe colective, dar și individuale (centrul orașului).

Cea mare parte a populației locuiește la bloc (57%), iar 42% la case și doar 1% în locuințe de tip vila. Zona Dealul Florilor este zona cu cea mai mare densitate de locuitori la nivelul municipiului Dej, fiind o zonă cu locuințe colective.

► Accesul la utilități la nivelul municipiului

Accesul la utilități la nivelul municipiului este asigurat prin retelele de distribuție a apei potabile, gazelor și rețea de canalizare, dimensionate după urmărea²:

- Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile: 116 km
- Lungimea totală a conductelor de distribuție a gazelor: 165
- Lungimea totală simplă a conductelor de canalizare: 82 km

În prezent, încă mai există străzi pentru care rețelele de utilități sunt incomplete și nu există apă și canalizare.

► Dotarea locuințelor cu instalatii³

În municipiul Dej sistemul de termoficare centralizat a fost desființat datorită debransarii majoritatii locuințelor. Conform datelor furnizate de RPL 2011, situația dotării locuințelor din municipiul Dej cu instalatii este următoarea:

- Alimentare cu apă în locuință: 13628 (92.4% dintre locuințe)
- Instalație de canalizare în locuință⁴: 13366 (90.6% dintre locuințe)
- Instalație electrică: 14431 (97.9% dintre locuințe)
- Încalzire centrală⁵: 10900 (73.9% dintre locuințe)

Conform Atlasului Zonelor Urbane Marginalizate din România, 2,2% din populație este dezavantajată pe locuire și doar 0,51% din totalul populației municipiului Dej locuiește în zone marginalizate. Pe teritoriul orașului există mai multe zone cu probleme de locuire, cu locuințe precare, fără acces la utilitățile de bază, deservite de străzi nemodernizate, fără trotuar și cu accesibilitate redusă la funcțiunile și instituțiile din zona centrală (zona Sarata, zona Triaj, zona Competrol, zona blocurilor G din cartierul Dealul Florilor). Fără a putea beneficia de o bună accesibilitate, locuitorii acestor zone au dificultăți în ceea ce privește accesarea locurilor de muncă sau a dotărilor de interes cotidian.

² TEMPO online, <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=tempo2&lang=ro&context=75>

³ Sursa: <http://www.recensamantromania.ro/wp-content/uploads/2012/08/TS12.pdf>

⁴ Locuințe care au instalație de canalizare la o rețea publică, la un sistem propriu sau alta situație.

⁵ Termoficare și centrală termică proprie

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

1.6 Profilul economic (ocupare și mediul de afaceri la nivel local)

► Profilul economic local

Din punct de vedere structural, economia municipiului Dej se bazeaza pe industria prelucratoare care detine 45% din cifra de afaceri si 33% din numarul de angajati ai intreprinderilor cu sediul in municipiul Dej. Cele mai reprezentative industrii locale sunt fabricarea hartiei, prelucrarea hartiei si cartonului, fabricarea articolelor din fire metalice, fabricarea mobiliei si altor produse din lemn, fabricarea articolelor din plastic, extragerea si prepararea sării gema la Salina Ocna Dej care face parte din Societatea Națională a Sării S.A.. Comertul (predominant comertul cu amanuntul in magazine nespecializate) este pe locul 2 atat din punct de vedere al cifrei de afaceri (21%) cat si al numarului de angajati pe care ii are (21%), urmat de activitatile de transport si depozitare care detin 17% din cifra de afaceri si 14 % din numarul de angajati.

► Structura întreprinderilor active

Conform datelor furnizate de Oficiul Registrul Comertului Cluj, numarul total de profesionisti persoane juridice care au sediul in municipiul Dej si sunt in functiune este de 1876. Numarul total de intreprinderi cu bilant depus pentru anul 2016 este de 1433, din care: 14,02% desfasoara activitati de productie, 11,19% activitati de constructii, 29,64% activitati de comert si 45,15% servicii. Valoarea totala a cifrei de afaceri obtinute in 2016 insumeaza 1.663.398.840 lei, iar numarul total al angajatilor a fost de 6893, conform datelor de bilant din 2016. Distributia intreprinderilor cu sediul in municipiul Dej in functie de numarul de angajati, este urmatoarea:

- **peste 250 de angajati:** 3 intreprinderi mari: ARCESE TRANSPORT SRL- transporturi rutiere de marfuri, Clasic Prod Mex SRL – producator de mobila din grupul Mobexpert, METALICPLAS ACTIV S.A. – producator de sarme de otel trase;
- **intre 50 si 249 angajati:** 17 intreprinderi mijlocii (1,2%): Pehart Tec Grup S.A., Vasrom SRL, Samus Tec S.A., Italmob SRL, Cortusa SRL, N&M Impex SRL, Punto Bags Group SRL, Pehart Tec Tissue S.A., Tiger Somes Impex SA, Transurb SA, Hara Servcom SRL, R & R GAS IMPEX SRL, A6 IMPEX SA, Invest Servicii Comerciale SRL, Lemnul Verde Cofetarie SRL, Pro Nutrition IMPEX SRL, Mea Metal Applications SRL;
- **intre 10 si 49 angajati:** 105 intreprinderi mici (7,3%);
- **mai putin de 10 angajati:** 1308 microintreprinderi (91,3%).

► Populația ocupată

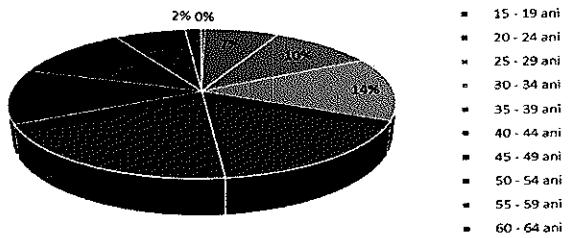
Conform datelor RPL 2011, populatia activa a municipiului Dej este estimata la 14654 persoane, din care 13506 persoane populatia stabila ocupata, din care 55% barbati si 45% femei. Cea mai mare pondere este detinuta de grupa de varste 40-44 de ani (20%), urmata de grupa de varsta 35-39 ani (17%). Ponderea tinerior cu varsta intre 15-24 de ani in total populatie ocupata este de numai 7,5%. Rata de ocupare a populatiei cu varsta de munca (15-64 ani) in 2011 a fost de 57%.

UNIUNEA EUROPEANA

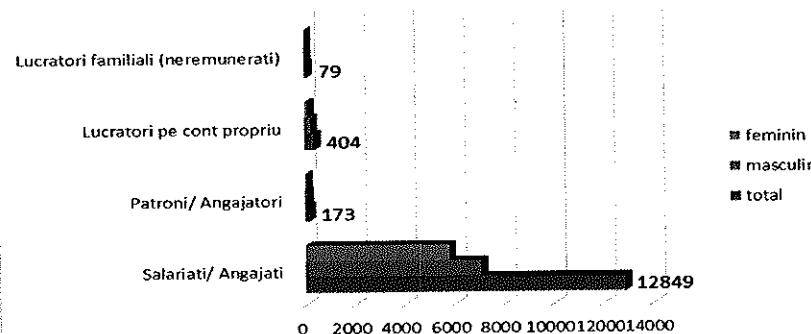
Instrumente Structurale
2014-2020

Structura populatiei ocupate pe grupe de varsta

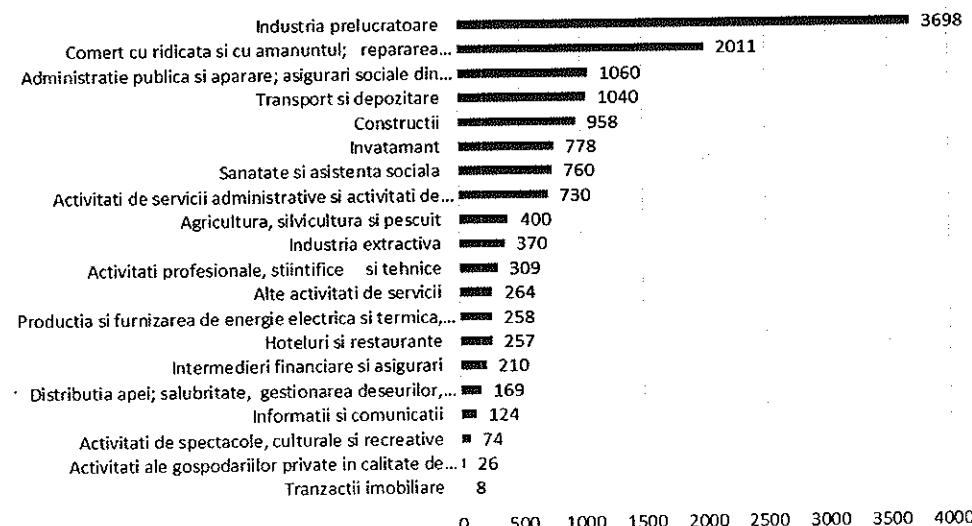
Din punct de vedere al statutului profesional al populatiei stable ocupate din municipiul Dej, cea mai mare pondere (95%) este detinuta de persoanele care au statutul de salariati/angajati.

Distributia populatiei ocupate dupa statutul profesional

In ceea ce priveste distributia populatiei ocupate pe sectoare de activitate, ponderile cele mai ridicate sunt detinute de populatia ocupata in industria prelucratoare (27%) si cea ocupata in comert (15%), urmata de administratia publica, transport si depozitare, constructii.

Distributia populatiei stable ocupata pe sectoare de activitate

Sursa: DJS Cluj

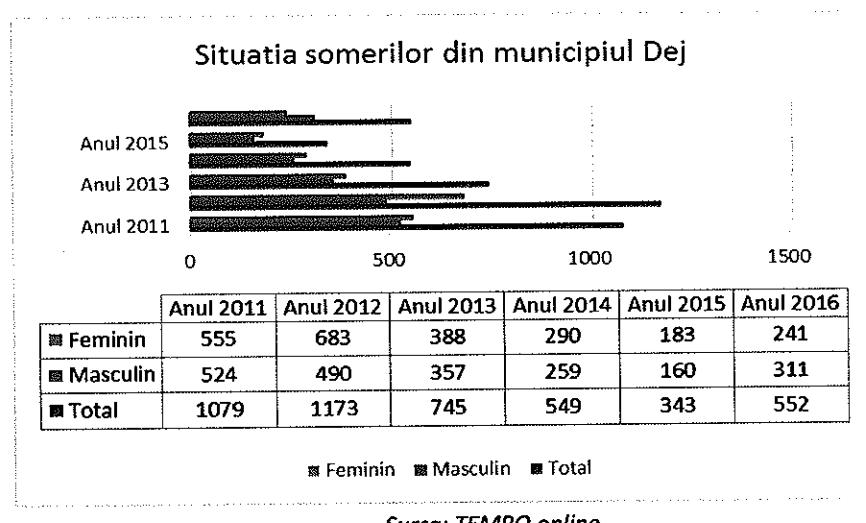
► Numărul de salariați și evoluția în ultimii ani

Numarul mediu al salariatilor in ultimii ani a fost fluctuant, situatie determinata in principal de procesele de restructurare economica si de fluxurile de investitii locale publice si private. Cel mai mare numar mediu de salariati in perioada 2011-2015 a fost inregistrat in anul 2013 (9569), dupa care acesta a inregistrat o scadere semnificativa in 2014 (8780) si o revenire in 2015 (9329) – a se vedea Tabelul 15.

► Numărul de şomeri și evoluția în ultimii ani

Numarul de someri in municipiul Dej a avut anumite oscilatii in perioada 2011, cea mai scazuta valoare fiind inregistrata in anul 2015, urmata de o crestere in anul 2016.

► Dinamica investițiilor (public și privat)

Prin documentele strategice de dezvoltare locala a municipiului Dej – Strategia de dezvoltare 2014-2020, Strategia de eficiență energetică 2014-2020, Planul urban de mobilitate durabilă se au în vedere o serie de investiții din fonduri publice care vizează în primul rand îmbunătățirea infrastructurii urbane (de transport, educație, sănătate, socială, mediu etc). Punerea în aplicare a acestor strategii va genera noi locuri de muncă și o creștere a calității vietii populației. Totodată, anumite transformări economice structurale la nivel regional și al județului Cluj fac ca Dejul să devină mai atractiv pentru investițiile productive. În municipiul Dej funcționează Parcul Industrial Dej pe o suprafață de 40185 ha, realizat și administrat de societatea cu capital integral privat "ARC PARC INDUSTRIAL". Datorită infrastructurii proprii și vecinătății cu rețelele magistrale de curenț electric, gaze naturale și apă, precum și accesului direct la calea ferată parcul devine atractiv pentru investitorii străini și autohtoni. În cadrul Parcului industrial funcționează grupuri internaționale, majoritatea profilate pe producția de piese auto, precum: Trelleborg AB (Suedia), IMM Hydro Est (Italia), Sauter Turning Process (Germania), Fujikura Automotive (Japonia). Începând cu 2017, în municipiul Dej a primit titlul de parc industrial al doilea parc care aparține societății MG Tec Grup SA, cu o suprafață de 16,8 ha, unde activează 8 firme ale grupului.

UNIUNEA EUROPEANĂ

1.7 Instituții locale și servicii publice

► Educație

În domeniul educatiei, la nivelul municipiului Dej există o rețea școlară a unităților de învățământ preșcolar și preuniversitar de stat și particular compusă din 6 grădinițe (5 de stat și una privată), 3 școli din învățământul primar și gimnazial de stat, 5 licee (4 de stat și unul privat) și o școală postliceală (privat) (vezi Tabel 18.). Majoritatea unitatilor de invatamant sunt concentrate în zona centrală a orașului. În municipiul Dej există Școala specială Dej care oferă servicii educaționale specifice învățământului special pentru 130 de copii cu deficiențe mintale și asociate, cu vârste cuprinse între 7-19 ani, în regim de semiinternat. În școală, pe lângă activitățile de educatie se desfășoară și activități de terapii specifice (psihodiagnoză, consiliere, logopedie, cultură fizică medicală) și activități de terapie educațională.

În municipiu există o singura cresa cu program săptamanal.

► Accesul la servicii sociale

La nivelul municipiului Dej, serviciile sociale sunt insuficient dezvoltate în raport cu nevoile reale, fiind asigurate de numai 7 furnizori de servicii sociale acreditati conform legii (vezi Tabel 19). Dintre acestia, **Serviciul Public de Asistență Socială Dej (SPAS)** ofera:

- Servicii de asistență pentru vârstnici în cadrul unui **Centru de Zi**, cu un numar de aproximativ 35 de beneficiari - se adresează persoanelor de vârstă a III-a active prin activități pentru petrecerea timpului liber, consiliere medicală, psihologică și socială, educație sanitată, kinetoprofilaxie, kinetoterapie, masaj.
- **Servicii de ingrijiri la domiciliu** - sprijin acordat la domiciliu persoanelor de vârstă a III-a aflate în stare de dependență, cu nevoi de recuperare și fără suport social (8 beneficiari);
- Servicii sociale pentru 40 de copii aflați în dificultate (copii care provin din sistemul rezidențial de protecție și care se află în situație de risc de abandon familial sau școlar) în cadrul **Centrului de zi "Familia și copilul"**.

Serviciile de ingrijire la domiciliu sunt asigurate și de Asociația Filantropia Ortodoxă Cluj Napoca - Filiala Dej pentru un numar de 25 de persoane. Pentru anumite categorii de persoane defavorizate nu există servicii sociale specializate, de exemplu un Centru Social de Urgență care să găzduiască provizoriu persoane fară adăpost, în special pe perioada sezonului rece. La nivelul municipiului nu există nici o întreprindere cu statut de întreprindere socială și există o singura unitate protejată care funcționează în cadrul Asociației Pentru Infrastructură Regională și Dezvoltare Durabilă (AIRDD) Someș Dej - Secția MINITIPOGRAFIE DIGITALA TIPOGRAFIA SPRINT.

► Locuri de joacă, locuri de parcare, parcuri, facilități sportive, de agrement, timp liber

Cea mai importantă zonă de agrement din municipiul Dej este Parcul balnear Torok, care detine piscine cu apă dulce și sărată, inclusiv pentru copii, terenuri de sport (minifotbal, volei, baschet, tenis, volei cu piciorul și badminton) și alte facilități. În ultima perioadă Primăria Municipiului Dej a finalizat două locuri de joacă pentru copii și un teren de minifotbal în cartierele Ocna Dej și Dealul Florilor. De asemenea, există mai multe proiecte de refuncționalizare a terenurilor și suprafețelor degradate și de transformare în spații de agrement și de petrecere a timpului liber (zona lacului Balta de pe Dealul Florilor, zona din Pădurea Bungăru). Conform PMUD, în municipiul Dej, la nivelul

zonei centrale, există parcuri fară plată, amenajate pe carosabil, în aliniament, blocand practic o banda de mers pe sens, spațiu ce ar putea fi utilizat pentru dezvoltarea infrastructurii pietonale. Aspectul dat de numarul mare de mașini parcate în zona centrală este unul inestetic, acest fapt conducând la scaderea atractivității orașului și la scaderea confortului și calității vieții în municipiu. În zonele rezidențiale, există urmatoarea infrastructură pentru parcuri: Cartierul Dealul Florilor - 1.109 locuri de parcare persoane fizice și 20 parcuri persoane juridice și un număr de 246 copertine și Cartierul 1 Mai - 206 locuri de parcare.

► Accesul la serviciile de sănătate

Serviciile de sănătate în municipiul Dej sunt oferite atât în cadrul sistemului public de sănătate, cât și în cadrul celui privat. Spitalul Municipal Dej funcționează în prezent cu 348 paturi de spitalizare continuă, 22 paturi spitalizare de zi, și 20 paturi însoritori. Are în structura sa 22 de secții și compartimente clinice, 3 laboratoare paraclinice (de radiologie, analize medicale și anatomicie patologică), precum și cabineți în ambulatoriu pentru 13 specialități. Conform datelor furnizate de ORC Cluj, în municipiul Dej funcționează 17 societăți care se ocupă cu comercializarea produselor farmaceutice (farmacii) și 22 de societăți comerciale care oferă servicii medicale private, din care: Activități de asistență medicală generală - 6 societăți; Activități de asistență medicală specializată - 12 societăți; Asistență stomatologică: 2 societăți; Alte activități referitoare la sănătatea umană - 2 societăți. În ceea ce privește personalul medical, se remarcă faptul că spre deosebire de problemele la nivel național, numarul de medici la 1000 locuitori este superior celui la nivel național, respectiv de 2,9 medici/1000 locuitori, fata de 2,5 la nivel național.

► Transportul public.

Lungimea totală a străzilor din municipiul Dej este de 132 km, iar lungimea străzilor orașenești modernizate (km) este de 69 km. Transportul public este asigurat de TRANSURB S.A. care deține un parc de numai 15 autobuze, toate incluse în parcul activ, desăvârșit de peste 10 ani de utilizare. Conform PMUD, doar aproximativ 55% din populație are acces facil la servicii publice de transport, restul populației este nevoie să apeleze la alte variante - deplasări cu autoturisme sau cu taximetre - neconforme ce cerințele dezvoltării durabile. Nu există piste pentru bicliști.

1.8 Organizații ale societății civile

În Dej, conform Registrului Asociațiilor și Fundațiilor sunt înregistrate 220 de ONG (119 asociații și 101 fundații). Nu există o evidență a ONG active, dar există o serie de organizații, implicate în soluționarea unor probleme din comunitate și care oferă diverse servicii de sprijin pentru categorii de persoane aflate în dificultate, precum:

- **Asociația Filantropia Ortodoxă Cluj-Napoca Filiala Dej** (membru fondator al GAL Dej) - oferă servicii socio-medicale licențiate de îngrijire a persoanelor vîrstnice cu domiciliul în Dej, inclusiv îngrijire la domiciliu și organizează campanii caritabile, activități social-filantropice, educative și culturale pentru copii și tineri. Organizația are un proiect de realizare a unui Centru de Servicii Comunitare „Sfânta Ana”, în care vor funcționa mai multe servicii: serviciul socio-medical de îngrijire a persoanelor vîrstnice la domiciliu,

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

centrul de zi pentru copii, servicii de recuperare medical, cantină sociala, servicii de consiliere și sprijin pentru părinți și copii, centru de tineret

- **Asociatia Emanuel Dej** - este acreditata pentru serviciul social specializat "Casa de tip familial". In cadrul casei de tip familial Emanuel se ofera servicii sociale pentru un numar de 12 copii: gazduire pe perioada nedeterminata, suport emotional, educare, socializare si petrecere a timpului liber si reintegrare familiala si comunitara
- **Asociația M.A.M.A.** este o organizație nonguvernamentală care ca scop inițierea, susținerea și încurajarea activităților umanitare de consiliere, asistență socială și activități educative. In cadrul Centrului de consiliere M.A.M.A. din Dej, pe lângă serviciile de consiliere gratuite, Centrul mai ofera si urmatoarele servicii pentru fete tinere si viitoare mame: test de sarcină gratuit, cursuri de pregătire pentru naștere, informații despre bolile cu transmitere sexuală, metode de contracepție.
- **Fundatia "Somes"** – deruleaza mai multe proiecte de sprijin care sa contribuie la rezolvarea unor probleme din comunitatea locala. Proiectul "Toți copiii azi zâmbesc" are ca scop prevenirea abandonului școlar pe raza a trei comune arondante municipiului Dej: Căsei, Vad, Mica. Obiectivele proiectului sunt: crearea unei baze de date cu elevii din cele 3 comune, aflați în pericol de a abandona școala; identificarea cauzelor care pot duce la abandon școlar, pentru fiecare caz în parte: psihologice, sociale, psihopedagogice. formarea unei echipe de specialiști care să elaboreze strategii pentru îndepărțarea cauzelor psihologice care pot duce la abandon școlar.
- **Asociatia VIITORUL COPIILOR RAMSAU - DEJ** - este o organizatie non-guvernamentală care intinde o mana de ajutor familiilor aflate in nevoi. Este acredитata pe doua servicii:
 - Centru de zi pentru copii - are ca scop prevenirea abandonului școlar;
 - Ajutor umanitar- proiecte sociale in cadrul carora se desfăsoara activitati precum: centrul de zi 'CASA SPERANTA', 'PAINEA ZILNICA', ajutorarea familiilor defavorizate cu bani, imbracaminte, incaltaminte, alimente, medicamente, etc.
- **Asociatia Jasminne copii cu autism Dej** – ofera servicii specializate de sprijin pentru persoanele care sufera de autism.
- **Asociatia "Da o sansa vietii RMD"** – are scopul de a oferi ajutor copiilor si familiilor aflate in situatii de risc social, provenind din comunitati minoritare. Se adreseaza persoanelor (copii, tineri, adulti) cu dizabilitati, care au suferit accidente de orice natura , care sunt expuse sau au suferit o forma de abuz, neglijare, exploatare etc., cu situatie financiara precara, cu boli neurologice incurabile, in faze terminale sau boli din nastere.

1.9 Experiență locală privind proiectele cu finanțare europeană

Parteneriatul GAL este constituit din entitati cu experienta in elaborarea și implementarea proiectelor cu finanțare europeană. Astfel, UAT Municipiul Dej, membru fondator GAL, are o vasta experienta in implementarea de proiecte finantate din fonduri europene atat in perioada de preaderare (proiecte PHARE), cat si ulterior, dupa aderarea Romaniei la UE, din fonduri structurale (FEADR si FSE). In perioada de programare 2007-2013, Municipiul Dej s-a situat printre fruntasii in absorbția de fonduri europene la nivelul Regiunii de dezvoltare Nord Vest, evidentiindu-se prin proiecte care au vizat infrastructura de transport, educationala si de sanatate. Printre proiectele relevante pentru dezvoltarea teritoriului SDL, mentionam 3 proiecte implementate in ultimii 5 ani:

Titlul proiectului:	„Modernizare străzi în municipiul Dej”
Perioada:	20/05/2014 - 01/11/2016
Bugetul (în lei):	75.763.876,48 lei
Sursa de finanțare:	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2007–2013
Aplicantul:	Municipiul Dej
Partenerii:	-
Principalele activități:	Reabilitarea si modernizarea strazilor urbane, 26,523 km, care conecteaza magistralele municipale cu drumul national ce traverseaza orasul (strazi de categoria I), zonele functionale de cele rezidentiale (strazi de categoria a II-a) precum si zonele functionale si rezidentiale de strazile de legatura sau magistrale (strazi de categoria a III-a).
Numărul și tipul grupului țintă vizat:	-
Zona distinctă din teritoriu:	-
Stadiul:	Finalizat

Titlul proiectului:	OPORTUNITATI DE OCUPARE IN CONTEXTUL DEZVOLTARII DURABILE A MUNICIPIULUI DEJ
Perioada:	02/11/2010- 30/10/2012
Bugetul (în lei):	2,261,748.60 lei
Sursa de finanțare:	POSDRU 2007-2013
Aplicantul:	Municipiul Dej
Partenerii:	S.C. IC Consulting S.R.L
Principalele activități:	ACTIVITATEA 1 Activitati menite sa faciliteze accesul la informatii relevante privind piata muncii pentru grupurile tinta S.A.1.1. Campanie media privind oportunitatile oferite de proiect in municipiul Dej S.A. 1.2. Seminarii de informare privind oportunitati pe piata locala, judeteana regionala si europeana a muncii S.A. 1.3. Informare si consiliere in biroul local constituit in cadrul proiectului in municipiul Dej S.A. 1.4. Conceptie, realizare, populare si intretinere portal dedicat promovarii oportunitatilor de pe piata muncii. ACTIVITATEA 2 Furnizarea programelor de formare profesionala ACTIVITATEA 3 Management si achizitii publice
Numărul și tipul grupului țintă vizat:	persoane cu domiciliu in mun. Dej in căutarea unui loc de munca,

UNIUNEA EUROPEANA

Instrumente Structurale
2014-2020

Zona distinctă din teritoriu:	șomeri, inclusiv tineri și someri de lungă durată, persoane inactice
Stadiul:	Finalizat

Titlul proiectului:	"Sanse egale și respect în municipiul Dej"
Perioada:	05/05/2014 - 31/08/2015
Bugetul (în lei):	1,515,524.50 lei
Sursa de finanțare:	POSDRU 2007-2013
Aplicantul:	Municipiul Dej
Partenerii:	S.C. IC Consulting S.R.L
Principalele activități:	A.1. Informare și comunicare A.2. Activități de promovare a principiului egalității de sanse și de gen adresate autoritătilor publice locale A.3. Activități care urmăresc combaterea inegalităților, mai ales a celor bazate pe etnie, dizabilități și vârstă A.4. Dezvoltarea și furnizarea programelor de calificare și recalificare, pentru creșterea și dezvoltarea aptitudinilor și calificărilor: bucătar, cofetar, patiser, lucrător comercial A.5. Management și achiziții
Numărul și tipul grupului țintă vizat:	184 de persoane/femei domiciliate în Dej, aflate în căutarea unui loc de muncă, în șomaj și inactice pe piața muncii
Zona distinctă din teritoriu:	-
Stadiul:	Finalizat

SC LVA Training CAMP, membru fondator al GAL, este o societate care desfășoară activități de consultanță în management având o experiență vastă în elaborarea unor strategii de marketing, strategie pentru soluții inovative și crearea de noi produse și/sau servicii și tehnologii. De asemenea, a fost implicată în elaborarea și implementarea unor proiecte cu finanțare europeană.

ASOCIAȚIA FILANTROPIA ORTODOXA CLUJ-NAPOCA - FILIALA DEJ – este o organizație neguvernamentală implicată în activități de dezvoltare comunitară. Desfășoară numeroase activități de asistență socială cu cazare – servicii sociale fără cazare, inițierea și susținerea de programe și proiecte pentru dezvoltarea comunităților teritoriale: formare pentru adulți, dezvoltarea de programe pentru tineret (stagii, cursuri, concursuri), promovarea drepturilor omului și combaterea discriminării de orice natură, advocacy; dezvoltarea de rețele de voluntari și de programe de instruire destinate acestora; întărirea parteneriatelor cu instituții și organizații din comunitate; dezvoltarea de programe în parteneriat cu autoritățile publice. E furnizor de servicii sociale acordat din aprilie 2016.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

2. Identificarea teritoriului vizat de Strategia de Dezvoltare Locală prin abordarea DLRC

2.1 Prezentarea generală a teritoriului SDL

2.1.1 Delimitarea teritoriului SDL și întocmirea planului

Din totalul populației stabile a mun. Dej de 33497 de locuitori, în mapele de recensământ dezavantajate pe locuire, ocupare și capital uman și în mapa marginalizată erau 5861 de locuitori (17,5% din populație), din care 170 locuitori în zona marginalizată (din care 86 de etnie romă). Populația în risc de săracie și excluziune socială este repartizată înegal, dar există și zone cu o concentrare mai ridicată. **Teritoriul SDL este teritoriul administrativ al mun. Dej, delimitat în PUG, locuit de o comunitate non romă.** Aceasta vizează zone urbane coerente din punct de vedere economic, social și fizic și acoperă 4 zone distincte (ZD) în care sunt incluse 4 ZUM (în care locuiesc 3 comunități romă și 1 comunitate nonromă) și zona funcțională (ZF) aferentă. Cele 4 ZUM nu sunt evidențiate în PUG și concentrează o populație totală estimată la 354 persoane, din care 126 de etnie romă, reprezentând 1,02% din populația teritoriului SDL. Decizia privind delimitarea teritoriului a fost luată de GAL și are la bază analiza diagnostic a nevoilor și a problemelor.

- **ZUM 1 (Sărata) – pe teritoriul UTR L** - include 24 de gospodării cu o populație estimată la 88 de persoane care locuiesc pe str. Sărata de Jos - nr. 2.

ZUM 1 este de tip **mahala cu case și adăposturi improvizate**, situată în partea estică a mun. Dej, într-o zonă periferică cunoscută ca zona Sarata, comunitate romă în care ponderea populației de etnie romă este de 64%.

- **ZUM 2 (Triaj)** - pe teritoriul UTR 47 - include 24 gospodării, cu o populație estimată la 104 de persoane, care locuiesc pe str. Macazului (cartier Triaj), numerele 4, 6, 9, 24.

ZUM 2 este de tip **ghetou în foste colonii muncitorești, cu blocuri tip container**, situată în partea de nord - est a municipiului Dej, în care ponderea populației de etnie romă este de 54%, de unde rezultă că ZUM 2 este o comunitate romă.

- **ZUM 3 (Dealul Florilor)** – pe teritoriul UTR 8 - include 42 de gospodării, cu o populație estimată la 74 de persoane care locuiesc pe str. Aurora, Bl. G1 și str. Amurg, Bl. G2

ZUM 3 este o comunitate nonromă localizată în zona de sud a orașului, în Cartierul Dealul Florilor, formată din **blocuri în foste colonii muncitorești**, care au devenit locuințe sociale.

- **ZUM 4 (Competrol)** – pe teritoriul UTR 40 - include 58 de gospodării cu o populație estimată la 118 de persoane care locuiesc pe strada 1 Mai, numerele: nr. 182, 182A, 105, 39, 37, 29, bl. B, C, F, I, M1, K.

Este o zonă cu **blocuri tip ghetou în foste colonii muncitorești**, situată în zona de est a municipiului Dej, iar comunitatea este romă.

- **ZF – restul teritoriului** – este format din zone distincte: o zonă compactă în centrul orașului și areale radiale, conectate la ansamblul compact, precum și areale izolate.

2.1.2 Principalele caracteristici geografice

Teritoriul SDL este reprezentat de teritoriul administrativ al Municipiului Dej, care este situat în partea de nord est a județului Cluj, la 60 km de Municipiul Cluj-Napoca. Teritoriul SDL este format din 4 ZUM localizate pe limitele perimetrelor UTR L, UTR 47, UTR 8 și UTR 40, astăzi cum sunt delimitate în PUG și dintr-o zonă funcțională, de care acestea sunt legate.

Aria teritoriului SDL are o structură monocentrică neunitară: o zonă compactă în centrul orașului Dej, formată din patru cartiere: Zona centrală, Dealul Florilor, Dealul Mălatău și Dealul Sf. Petru; areale radiale, conectate la ansamblul compact sus-menționat, în care sunt amplasate șase cartiere: Ocna Dejului, Depozite, Valea Chiejdului, Comercial, Valea Codorului, Viile Dejului; areale izolate: în cartierul Zona Industrială-Nord, separată de restul orașului de râul Someș (legătura cu orașul realizându-se prin două poduri aflate la limita utilizării – sau prin drumuri numai aproximativ practicabile) și în Șomtucu Mic și Pintic – sate care intră în teritoriul administrativ al municipiului, fiind relativ „rupte” de restul orașului (legătura cu orașul realizându-se pe drumuri greu practicabile).

ZUM 1 a apărut ca zonă locuită după 1990. Initial, pe terenul din această zonă aflat actualmente în proprietatea primăriei a fost o fermă, iar clădirile administrative ale acesteia și grăduri au fost transformate de primărie în locuințe sociale, care au fost închiriate. În timp, pe acest teren s-au stabilit și alte familii de romi, în special gabori, care au migrat din alte zone ale tării și și-au construit locuințe în mod ilegal. ZUM 2, 3 și 4 sunt zone situate în blocuri ale unor foste colonii muncitorești, care după 1990, treptat, au fost transformate și închiriate de primărie ca locuințe sociale.

2.1.3 Patrimoniul natural

Teritoriul SDL este situat într-un bazin depresionar încadrat de dealuri terasate dispuse ca un amfiteatru în jurul municipiului, ocupând 45-50% din suprafața acestuia. Suprafețele verzi sunt deficitare. Pe teritoriul SDL există o serie de terenuri degradate și nefuncționale, care urmează să fie transformate în urma unor proiecte de reconversie și refuncționalizare. La Ocna Dej există o acumulare de apă sărată sub forma lacului Torok ce are proprietăți balneare și curative și care a fost transformată în baza de agrement prin investiții care valorifică resursele acestui loc. Având în vedere resursele naturale existente, Municipiul Dej a fost declarat stațiune turistică de interes local.

În teritoriul SDL, ZUM 1 (Sarata) este izolat de zonă funcțională, fiind amplasat pe un teren separat de restul orașului prin calea ferată, pe care populația trebuie să o traverseze, existând riscuri de accidente. ZUM 3 (Dealul Florilor) este situat, astăzi cum sugerează și denumirea cartierului, într-o zonă de dealuri, iar celelalte ZUM sunt amplasate în zone ale unor foste cartiere muncitorești. Riscurile de mediu ale acestor zone sunt reprezentate de acumularea unor cantități importante de gunoi care nu sunt ridicate, fiind și adesea focare de infecție. De asemenea, în ZUM 1 – zonă tip mahala de case, există un risc suplimentar de poluare a solului prin faptul că nu există canalizare, iar locuințele nu dispun de grupuri sanitare nici în interior, nici în exterior.

UNIUNEA EUROPEANA

Instrumente Structurale
2014-2020

2.1.4 Patrimoniul arhitectural și cultural

Edificiile principale și monumentele arhitecturale remarcabile ale teritoriului SDL sunt situate în zona centrală a municipiului Dej caracterizată de concentrarea cea mai compactă de clădiri protejate care fac parte din zona istorică a orașului, dar și de concentrarea majorității instituțiilor publice și a spațiilor urbane reprezentative. Conform PUG, în zona centrală, există o subzona centrală, situată în interiorul zonei protejate, care are valoare istorică, arhitecturală și peisagistică, cu clădiri și monumente istorice, elemente de identitate locală care dă orașului aspectul unui fost burg transilvanean, unele dintre ele urmând să intre într-un proces de restaurare. Zona centrală a municipiului Dej are statut de monument istoric, fiind inclusă în lista monumentelor istorice de interes național. Edificiile istorice și instituțiile culturale și religioase cu arhitectonică valoroasă au un mare impact în cultura tuturor etnicii din oraș. Dintre monumentele istorice cele mai reprezentative mentionăm: Biserica Reformată-Calvină din Dej - un monument de arhitectură gotică, construit între anii 1456-1526, Biserica și Manastirea Franciscanilor "Sf. Anton de Padova" edificată la sfârșitul secolului al XVIII-lea, în stil baroc, Biserica Romano-Catolică - sec. XVIII, Biserica Ortodoxă de piatră "Sf. Gheorghe" – edificată în 1776, Sinagoga - una din cele mai frumoase sinagogi din Transilvania, construită între anii 1907-1909, precum și Muzeul Municipal Dej și o serie de case memoriale.

2.2. Comunitatea marginalizată din teritoriul SDL (inclusiv ZUM)

2.2.1. Studiul de referință reprezentativ la nivelul populației din teritoriul SDL

Pentru a pune la dispozitie datele necesare pentru elaborarea SDL, a fost realizat un Studiu de referință la nivelul teritoriului SDL (ZUM și zona urbană funcțională aferentă). Metoda de cercetare utilizată a fost una cantitativă - ancheta pe bază de sondaj, utilizând ca și instrumente chestionarul – fișă a problemelor gospodăriei, dar și metoda calitativă – organizare de focus-grupuri tematice în care au fost implicate persoane atât din randul comunităților marginalizate, cât și din partea unor instituții relevante și din mediul privat și societatea civilă (primărie, AJOFM, ONG-uri, scoli, medici de familie, preoți, lideri informali ai romilor, reprezentanți ai unor angajatori, etc.).

În total au fost aplicate 367 de chestionare, pe tot atâtea gospodării: 216 în zona funcțională, 151 în cele 4 ZUM-uri (Zone Urbane Marginalizate), împărțite în funcție de mărimea acestora.

În cazul anchetei pe bază de sondaj, *unitatea de eșantionare este gospodăria, la fel și unitatea de intervieware*, iar *unitatea de analiză este reprezentată de grupul țintă al SDL*. Chestionarul a fost astfel conceput pentru a culege datele necesare pentru fiecare membru din gospodărie, dar și pentru a avea coordonatele esențiale despre gospodărie ca întreg. În cadrul celor 4 ZUM-uri metoda folosită a fost cea de mini-recensământ, în care s-a încercat chestionarea din ușă în ușă a fiecărei gospodării. Nu au fost incluse în eșantion persoanele care au refuzat să participe și cele care nu au fost acasă pe perioada culegerii datelor de pe teren. În cadrul zonei funcționale, metoda de eșantionare a fost aleatorie, prin tehnica pasului de 3, pornind de la secții de votare alese aleatoriu din Municipiul Dej. De asemenea, în cercetare au fost utilizate și date statistice puse la dispozitie de instituții relevante: INS/DJS Cluj, ORC Cluj, Primărie și SPAS din cadrul primăriei, etc.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Scopul Studiului de referință a fost de a furniza date statistice care să fundamenteze Analiza diagnostic a nevoilor și problemelor populației din teritoriul SDL, inclusiv ZUM, pe care GAL vizează să le soluționeze:

- ▶ descrierea fiecărei zone distincte identificate în teritoriul SDL, cu privire la caracteristicile demografice și socio-economice;
- ▶ identificarea și analiza nevoilor persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială de pe raza teritoriului SDL și a fiecărei zone distincte incluse;
- ▶ identificarea principalelor probleme cu care se confruntă populația din fiecare zonă distinctă a teritoriului SDL, sub aspectul problemelor legate de infrastructură și locuire, educație și statutul ocupațional al adulților, veniturile și cheltuielile gospodăriilor, educația copiilor, accesul la servicii (publice, sociale, medicale, medico-sociale etc.), organizarea și relațiile de la nivelul comunității, relațiile din afara comunității (cu comunitatea nemarginalizată, cu primăria, cu serviciile publice etc.) și imaginea publică a zonei (reflectarea în mass-media locală sau națională).

Pe baza datelor din Studiul de referință, a fost determinat tipul de comunitate roma/non-roma la nivelul teritoriului SDL (ZUM și ZF) și au fost calculati indicatorii cheie pentru validarea ZUM.

2.2.2. Validarea și declararea zonei/ zonelor urbane marginalizate

Pe baza datelor din studiul de referință au fost calculate valorile indicatorilor cheie pentru capitalul uman, ocuparea forței de muncă și locuire raportat la valorile pragurilor minime pentru fiecare din cele 4 ZUM. Situația acestor indicatori relevă indeplinirea cerintelor minime pentru declararea ca zone urbane marginalizate a celor 4 ZUM și este prezentată în tabelul de mai jos.

Tabel 1. Indicatori cheie și praguri minime pentru validarea zonelor urbane marginalizate

Criterii/ Dimensiune	Indicatori cheie	Praguri minimale	ZUM 1	ZUM 2	ZUM 3	ZUM 4
Capital uman	Proportia persoanelor de 15-64 de ani care au absolvit maxim 8 clase (gimnaziu)	22%	52.26%	27,87%	9,45%	41.52%
	Proportia persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitatele zilnice	8%	validat	validat	nevalidat	validat
	Proportia copiilor și tinerilor (0-17 ani) din populația totală	20.5%	9.09%	8.65 %	9.46%	10.17%
			validat	validat	validat	validat
			36.36 %	38.44	21.61%	24.57%
			validat	validat	validat	validat

	Proportia persoanelor de 16-64 ani care nu sunt incadrate pe piata formală a muncii (salariati cu contract de muncă sau lucrează oficial pe cont propriu, cu sau fără angajați - patron sau administrator de firmă, PFA, AF, întreprindere individuală, liber profesionist) și nici nu urmează o formă de învățământ	31.08 %	34.58%	29,73%	35.6 %
Ocuparea forței de muncă	22.5%	validat	validat	validat	validat
	Proportia locuințelor supraaglomerate (<15,33 mp pe persoană)	91.70% 54%	52%	95,1%	51.7%
Locuire	(<15,33 mp pe persoană)	validat	nevalidat	validat	validat
	Nesiguranță locativă: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în proprietate personală	83.3 % 12%	96 %	9,7%	24.1%
	validat	validat	nevalidat	validat	

VALIDARE ZUM**DA****DA****DA****DA**

Etapa de validare a ZUM a fost urmata de etapa de declarare a celor 4 ZUM si de selectare pentru interventii DLRC. Această decizie a fost luată de comitetul director al GAL. Cele 4 comunitati au caracteristici comune, cu valori apropiate ale indicatorilor:

- **Capital uman** - Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni care le limitează activitățile zilnice
- **Ocupare** - Proporția persoanelor de 16-64 ani care nu sunt incadrate pe piata formală a muncii și nici nu urmează o formă de învățământ

si anumite particularitati, prin valori destul de diferite pentru indicatorii:

- **Capital uman** - Proporția persoanelor de 15-64 de ani care au absolvit maxim 8 clase
- **Locuire** - Proporția locuințelor supraaglomerate (< 15,33 mp pe persoană)
- **Locuire** - Nesiguranță locativă: proporția gospodăriilor ce nu dețin locuința în proprietate personală.

Avand in vedere ca SDL vizeaza mai multe ZUM, vor fi avute in vedere particularitatile fiecarei ZUM si ale fiecarei categorii de grup tinta, prin adresabilitatea unor actiuni specifice fiecarei ZUM/fiecarei categorii de persoane, care sa contribuie la solutionarea problemelor cu care se confrunta.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

2.3 Analiza diagnostic a nevoilor, resurselor și problemelor populației din teritoriul SDL

2.3.1 Populația și caracteristicile demografice

Avand în vedere că teritoriul SDL se suprapune peste teritoriul administrativ al municipiului Dej, caracteristicile demografice ale municipiului Dej detaliate în Capitolul 1 Prezentarea generală a municipiului Dej, secțiunea 1.2 Populația și caracteristicile demografice sunt comune și teritoriului SDL pe ansamblu. În cele ce urmează vor fi evidențiate caracteristicile demografice pe fiecare zonă distinctă, respectiv cele 4 ZUM și zona funcțională.

► Numărul de locuitori, structura populației pe categorii de vârstă, gen, etnie

	Nr. locuitori	Structura populației pe categorii de vârstă			Structura populației pe gen		Structura populației după etnie	
		0 - 14 ani	15 – 64 ani	65 ani și peste	Masculin	Feminin	nonroma	roma
Teritoriul SDL*	33497	4860	23447	5190	16205	17292	33153	344
ZUM 1**	88	32	51	5	***	***	32	56
ZUM 2**	104	40	64	0	***	***	48	56
ZUM 3**	74	16	50	8	***	***	74	0
ZUM 4**	118	29	65	24	***	***	104	14

*Sursa: datele RPL 2011

**Sursa: datele din microrecensămantul realizat în cadrul Studiului de referință

*** Date indisponibile

Conform RPL, în teritoriul SDL, populația de etnie romă este de numai 344 persoane, având o pondere redusă în total populație – de 1,03%. Dintre acestea, aproximativ 36% sunt concentrati în ZUM, în special ZUM 1, ZUM 2 și ZUM 3 care sunt comunități române, cu populația de etnie romă majoritară. Din analiza datelor se constată că toate cele 4 ZUM sunt comunități mici, între care există anumite diferențe din punct de vedere al caracteristicilor demografice. Astfel, numarul de copii raportat la total populație în comunitățile române este mai ridicat, iar numarul varșnicilor este mai scăzut comparativ cu comunitățile non române. Cea mai mare pondere a populației varșnice este în ZUM 4 (zona Comitetrol), cu o pondere de aproximativ 20%.

► Nivelul de educație și calificare a adulților

Nivelul de educatie	Teritoriul SDL	ZUM 1	ZUM 2	ZUM 3	ZUM 4
Fără nici o școală absolvită	11.92%	27.27%	11,53%	0.00%	0.00%
Învățământ primar	8.11%	7.95%	10,57%	1.35%	7.63%
Învățământ gimnazial	18.40%	17.04%	32,69%	8.11%	33.90%
Școala de arte și meserii	16.44%	0.14%	0,96%	22.97%	15.25%
Clasele 9-10	-	0.14%	9,61%	12.16%	13.56%

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Liceul	32.24%	0.14%	12,5%	17.57%	18.64%
Studii postliceale	6.05%	-	-	1.35%	5.08%
Studii superioare	16.76%	-	-	8.11%	4.24%

Sursa: Studiul de referinta

Din analiza datelor de mai sus se constata ca nivelul de educatie al persoanelor cu varsta de 10 ani si peste este scazut in cele 4 ZUM comparativ cu situatia la nivel de teritoriu SDL. Proporția populației de 15 -64 de ani care a absolvit maxim 8 clase (gimnaziu) si proporția copiilor și tinerilor (0-17 ani) din populația totală la nivelul fiecarui ZUM este prezentata in cap.2.2.2 Tabelul 1. Cel mai mare deficit educational este inregistrat in randul populatiei din comunitatea Sarata (ZUM 1), cu un nivel ridicat de analfabetism urmata de comunitatea din Triaj (ZUM 2). Aceeasi situatie este si dpdv al calificarii, situatie evidentiata atat in cadrul cercetarii pe teren, cat si al focus grupurilor. Cea mai buna situatie dpdv al calificarilor este inregistrata in ZUM 4, aspect care este in stransa legatura cu nivelul de educatie, mai ridicat in aceasta comunitate.

► **Participarea la educatie a copiilor (0-17 ani), rata abandonului școlar și rata părăsirii timpurii a școlii, motivele abandonului școlar și ale părăsirii timpurii a școlii**

Participarea la educatie a copiilor din ZUM este destul de redusa, in special in randul copiilor care provin din zonele Sarata si Triaj, multi copii abandoneaza scoala dupa ce termina invatamantul primar, in special fetele de etnie româna, dar exista si copii care nu sunt trimisi deloc la scoala, in mai ales romii gabori). In cadrul discutiilor cu persoanele din comunitati pe acest subiect, au fost evidențiate ca si cauze principale: situatia materiala precara, coroborat cu lipsa educatiei parintilor, neparticiparea la educatia timpurie (gradinita) ceea ce face dificila adaptarea copiilor la scoala, segregarea teritoriala in cazul ZUM 1. Nu exista date despre rata abandonului scolar.

► **Tendințele demografice**

In ceea ce priveste tendințele demografice, studiile releva ca acestea sunt diferite in randul populatiei de etnie româna fata de celelalte etnii. Pe ansamblul teritoriului SDL, fenomenul de îmbătrânire demografică s-a accentuat, populatia cu varsta de peste 65 de ani este in crestere, in timp ce populatia cu varsta intre 0 si 14 ani (copii) este mai redusa de la un an la altul (11%). In cazul populatiei din comunitatile române, procesul de imbatranire nu exista, ponderea copiilor cu varsta 0-14 ani fiind ridicata (36% - ZUM 1, 38% - ZUM 2, 21 % - ZUM 3 si 24% - ZUM 4).

► **Proporția persoanelor cu dizabilități, boli cronice sau alte afecțiuni**

Nu exista statistici oficiale referitoare la numarul persoanelor cu dizabilitati din teritoriul SDL. In evidenta primariei, exista un numar de 1215 persoane cu dizabilitati care primesc anumite ajutoare sociale (3,6% din populatie). In cele 4 ZUM, studiul de referinta arata ca in aceste zone se depaseste pragul minimal de 8%, ponderea cea mai ridicata fiind in ZUM 4, care inregistreaza si cei mai multi varstnici. In comunitatile Sarata si Triaj predomina afectiunile cronice si dizabilitatile psihice, in timp ce in ZUM 3 si 4 cele cronice si locomotorii.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

2.3.2 Ocupare, mediul de afaceri și protecție socială

Situatia ocuparii si mediului de afaceri la nivelul teritoriului SDL a fost detaliata in cap. 1.6 Profilul economic, iar cea a accesului la serviciile publice in cap. 1.7 Institutii locale si servicii publice.

► Ocupare si mediul de afaceri

Cea mai mare pondere a populatiei ocupate in teritoriul SDL este detinuta de grupa de varste 40-44 de ani (20%), urmata de grupa de varsta 35-39 ani (17%). Ponderea tinerior cu varsta intre 15-24 de ani in total populatie ocupata este de numai 7,5%. Rata de ocupare a populatiei cu varsta de munca (15-64 ani) in 2011 a fost de 57%.

Din punct de vedere al statutului profesional al populatiei stabile ocupate din teritoriul SDL, cea mai mare pondere (95%) este detinuta de persoanele care au statutul de salariat/angajati. In ceea ce priveste distributia populatiei ocupate pe sectoare de activitate, ponderile cele mai ridicate sunt detinute de populatia ocupata in industria prelucratoare (27%) si cea ocupata in comert (15%), urmata de administratia publica, transport si depozitare, constructii.

Asa cum rezulta din studiul de referinta, situatia ocuparii la nivelul celor 4 ZUM este diferita de cea la nivel de teritoriu SDL, proportia persoanelor de 16-64 ani care nu sunt incadrate pe piata formală a muncii fiind de peste 30% in toate comunitatile analizate.

Statutul pe piata muncii al populatiei in varsta apta de munca in cele 4 ZUM, conform studiului de referinta releva ca in comunitatile rome (ZUM1 si ZUM2) cea mai mare parte a persoanelor cu varsta de munca cuprinsa intre 16 si 64 de ani are statutul de persoane casnice si doar o pondere de 14% (ZUM 1) si 27% (ZUM 2) sunt ocupati pe piata formala a muncii, spre deosebire de ZUM 2 si ZUM 4 in care ponderea salariatilor este mai buna, de 48% (ZUM 3) si 46% (ZUM 4).

Statutul ocupational	ZUM 1	ZUM 2	ZUM 3	ZUM 4
Salariat	6	15	27	47
Lucrător pe cont propriu	2	4	4	4
Pensionar (sub 64 ani)	4	8	8	32
Lucrător agricol	1	0	0	0
Şomer	1	1	0	0
Lucrător ocazional/zilier	4	9	7	1
Persoana casnică	18	18	5	8
Altă situație	1	0	2	6
NR	6	0	3	4
Total	43	55	56	102

Sursa: Studiul de referinta

Lipsa ocuparii formale in randul populatiei din ZUM este determinata de mai multi factori, in primul rand de lipsa pregatirii si calificarii necesare pentru a ocupa un loc de munca, urmat de refuzul angajatorilor (este unul din argumentele aduse de populatia de etnie româna) si de lipsa oportunitatilor de ocupare si a serviciilor suport.

In cadrul focus grupurilor s-au exprimat si pareri referitoare la lipsa interesului pentru ocuparea unui loc de munca pe piata formală a muncii in special in randul familiilor de etnie româa si a femeilor, implicate de regula in activitati casnice.

Cei mai multi dintre cei intervievat doresc sa invete o calificare si sa munceasca. Desi pe piata locala a muncii exista anumite oportunitati de angajare, in special la intreprinderile din Parcul industrial ARC Parc, persoanele de etnie româa sustin ca se lovesc de anumite obstacole la angajare, in primul legate de faptul ca nu detin nivelul de pregatire necesar, dar chiar si de discriminare si ca de cele mai multe ori nu au sanse sa ocupe aceste locuri de munca. Aceasta situatie o intampina in primul rand romii traditionali (gaborii).

► Principalele surse de venituri

Principalele surse de venit ale gospodăriilor interviewate, diferă de la o zonă la alta. Astfel, in Zona Funcțională principala sursă de venit este reprezentată de salarii și pensii. Numarul total al persoanelor care primesc VMG este de 381. Dintre acestea, conform evidențelor SPAS, majoritatea provind din ZUM-uri: 56 de beneficiari din ZUM 1, 44 de beneficiari din ZUM 2, 9 din ZUM 3 si 52 din ZUM 4.

Conform declaratiilor respondentilor, in ZUM 1 – Sărata, ajutorul social este venitul principal in 50% din totalul gospodăriilor interviewate, urmat de alocații și ajutoare pentru creșterea copilului (29%). În ZUM 2 – Triaj, alocațiile și ajutoarele pentru creșterea copilului sunt veniturile principale pentru 48% din gospodării, urmat de ajutorul social și de munca cu ziua (33%).

În cadrul ZUM 3 salariul(48%) și pensia (26%) sunt principala sursă de venit, ajutorul social fiind reprezentat doar în proporție de 7%.

În ZUM 4 sursele de venituri sunt reprezentate in majoritate tot de salariu (43%,) respectiv pensia (41%), iar ajutorul social este sursa de venit doar pentru 3,4%.

Acordarea de prestații financiare – deși necesară – nu poate diminua sărăcia extremă daca nu se iau si alte masuri. In lipsa unui loc de munca, unii romi, in special gaborii, isi suplimenteaza veniturile cu activitati sezoniere sau comert ilicit (vand diverse produse, cum ar fi covoare, asternuturi, parfumuri, etc.). In comunitatea majoritara exista si perceptia ca o parte din romi abuzeaza de copii si ii trimit la cersit. De asemenea, exista si gospodarii in care femei din familiile rome au fost implicate in activitati sezoniere de munca in strainatate (de exemplu, cules de capsuni in Spania), cu banii obtinuti reusind sa isi amelioreze conditiile de locuire.

2.3.3. Locuire și acces la utilități

Caracteristicile locuirii in teritoriul SDL au fost prezentate in Capitolul 1.5 Locuirea si accesul la utilitati. Conform datelor RPL din anul 2011, in municipiul Dej exista un numar de 12272 gospodării, numarul mediu de persoane pe o gospodarie fiind de 2,57. In ceea ce priveste numarul total de locuinte, conform datelor RPL 2011 acesta a fost de 14745 locuinte, din care: 14598 (99.0%) – proprietate privata si 121 (1%) – proprietate de stat. Zonele de locuire ale teritoriului sunt zone de case (in special in zona centrala), zone de blocuri (de exemplu Dealul Florilor) si zone mixte. La nivelul teritoriului SDL au fost identificate gospodării extrem de precare din punct de vedere al conditiilor de locuire, amplasate neuniform, pe intreg teritoriul SDL, dar si in zone cu o

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

concentrare accentuata a saraciei (pungi de saracie) – zonele urbane marginalizate. Caracteristicile privind locuirea in cele 4 ZUM sunt diferite in functie de tipologia din care acestea fac parte.

Astfel, **ZUM 1 (Sarata)** este o zona tip mahala, amplasata pe un teren al primariei in care a fost o ferma, izolata de zona functionala prin calea ferata. ZUM 1 contine locuinte sociale amenajate in spatiile administrative si grajdurile fermei si case si adăposturi construite ilegal, improvizate, plasate haotic, una langă alta, ceea ce determină apariția pericolului incendiilor, din cauza proastei calități a materialelor de construcție și a vecinătății lor. De regula sunt locuinte cu o singura camera, de 10-15 mp, in care locuiesc si cate 10 persoane. O parte din locutori au investit in aceste locuinte, desi nu sunt in proprietate pentru a-si asigura un minim de confort. Problemele locitorilor din acest ZUM vizează dificultatea legată de proasta accesibilitate, lipsa actelor de identitate, lipsa actelor de proprietate (asupra terenurilor, a caselor), sărăcia extremă ca și condițiile mizerabile de locuire. Nu exista utilitati (apa curenta, canalizare, gaze), drumurile sunt de pamant, pline de gropi, gunoiul nu se ridică si nu există toalete nici in locuinte, nici in afara lor, zona reprezentând potential de focar de infectie. Transportul public nu este foarte apropiat, nu există scoli, gradinite, magazine, farmacii, absolut nici un fel de serviciu public.

ZUM 2 (Triaj) este de tip ghetou, cu locuinte sociale amenajate in blocuri tip container, in foste colonii muncitoresti. In o parte din ele, primaria a facut niste investitii minime, dar majoritatea sunt in stare de degradare accentuata, fara usi si ferestre, fara apa si incalzire si in multe situatii si fara energie electrica.

Locuintele din **ZUM 3 (Dealul Florilor, blocurile G1 si G2)** sunt in foste blocuri de garsoniere (nefamilisti), majoritatea se află in proprietatea locatarilor. O mare problema in aceste blocuri este supraaglomerarea, spatiile din locuinte fiind extrem de reduse. De regulă, apartamentele din aceste blocuri includ o singură cameră, de 9-15 m², suprapopulată. O situatie asemănatoare este inregistrata si in **ZUM 4 (Competrol)**, zona cu blocuri in foste colonii muncitoresti. Utilitatile sunt uzate moral și fizic. Gradul de aglomerare in locuintele din ZUM 1 si 2 este cu mult mai ridicat fata de media la nivelul teritoriului SDL, numarul mediu al persoanelor/gospodarie fiind de 3,67 persoane in ZUM 1 si 3,85 persoane in ZUM 2.

Proportia locuințelor supraaglomerate (< 15,33 mp/persoană)

ZUM-uri și ZF	Praguri atinse
ZUM 1	91,7%
ZUM 2	52%
ZUM 3	95,1%
ZUM 4	51,7%
Zonă Funcțională	20,4%

Sursa: Studiul de referinta

Cei mai multi au ajuns in locuiasca in zonele respective din diverse motive (fie au fost mutati de primarie sau au primita o locuinta sociala, fie nu au avut alta posibilitate si s-au instalat ilegal) in urma cu 10-15 ani (2000-2010). Cercetarea pe teren realizata in cadrul studiului de referinta a evidențiat faptul ca in ZUM 1 si ZUM 2 locuintele sunt de tip social, cu chirie, iar in ZUM 3 si 4 cele

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale

2014-2020

mai multe sunt în proprietate, dar nesiguranta locativa se manifestă fie prin lipsa actelor de proprietate, fie a spațiului de locuire redus, sub 15,3 mp/persoana. Situația locuințelor este prezentată în tabelul de mai jos:

ZONA	Locuință socială	Chirie privată cu contract	Chirie privată fără contract	Proprietatea familiei cu acte	Proprietatea familiei fără acte
Z.F.	0,5%	5,2%	2,4%	87,6%	3,3 %
ZUM 1	87%	-	-	-	-
ZUM 2	96,3%	3,7%	-	-	-
ZUM 3	-	2,4%	-	87,8%	7,3%
ZUM 4	3,5%	12,3%	5,3%	75,4%	3,5%

Sursa: Studiul de referință

Dotarea locuinței cu spații funcționale

ZONA/SPAȚII FUNCȚIONALE	BUCĂTĂRIE	BAIE	WC ÎN CASĂ	WC ÎN CURTE
Z.F.	94%	89%	84%	9%
ZUM 1	17%	0%	0%	29%
ZUM 2	74%	70%	74%	15%
ZUM 3	10%	90%	17%	0%
ZUM 4	98%	98%	98%	2%

Sursa: Studiul de referință

Se constată că situația cea mai critică din punct de vedere al detinerii spațiilor funcționale este în ZUM1, unde doar câteva gospodarii dispun și de o bucătarie sau de un wc în curte, iar în ZUM 3 cele mai multe apartamente nu au bucătarie și wc în locuință, ci la comun, pe etaj.

2.3.4 Accesul la instituții și servicii publice

În secțiunea 1.7 a fost descrisă mai detaliat situația instituțiilor și serviciilor publice la nivelul teritoriului SDL. Având în vedere că principalele instituții și servicii publice sunt concentrate în zona funcțională, în special în zona centrală a teritoriului SDL, accesul la acestea este facil pentru populația din zona funcțională, distanțele fiind mai reduse. În ceea ce privește accesul populației din ZUM la serviciile publice, acesta este îngreunat printre altele și de distanța fata de acestea, exceptie facand populația din ZUM 3 - situat în cartierul Dealul Florilor - destul de aproape de zona centrală a orașului. Cu excepția ZUM 2 (Triaj) în care există o gradinită cu condiții inadecvate de studiu, în niciuna din celelalte ZUM nu se întâlnesc instituții de învățământ (creșe, grădinițe sau școli). În cadrul grădiniței din zona Triaj toate grupele de vîrstă sunt comasate într-o singură grupă ceea ce afectează actul didactic, iar infrastructura grădiniței și condițiile materiale ale acesteia nu sunt bune. Cea mai dificilă situație este pentru ZUM 1 (Sărata), în care nu există nici un fel de serviciu public, nici macar servicii comerciale. Pentru copiii din ZUM 1, 2 și 4, accesul la școală este dificil, transportul în comun fiind redus doar cu 50%, iar microbuzele scolare disponibile doar pentru elevii de la Școala Specială. O problemă semnalată în cadrul focus grupurilor este lipsa

accesibilizarii institutiilor publice, ceea ce limiteaza accesul persoanelor cu dizabilitati la servicii. Desi in teritoriul SDL s-au dezvoltat anumite servicii sociale si socio-medicale de catre primarie sau ONG, in special pentru copiii din familii nevoiase si pentru varstnici, acestea sunt insuficient dezvoltate sau, pentru anumite categorii de persoane vulnerabile, lipsesc cu desavarsire. Interesul exprimat pentru anumite servicii sociale, medicale si socio-medicale este dupa cum urmeaza:

Zone	Servicii medicale de bază	Servicii de ajutor la domiciliu pentru persoane cu dizabilități	Servicii de sprijin pentru persoane cu dizabilități	Servicii conexe (recuperare și reabilitare, kinetoterapie)	Sprijin pentru persoane dependente de droguri/alcool
Z.F.	72%	6%	6%	20%	0,5%
ZUM 1	96%	21%	17%	12%	12%
ZUM 2	89%	4%	4%	15%	-
ZUM 3	9%	2%	5%	10%	-
ZUM 4	76%	5%	3%	12%	-

Sursa: Studiul de referinta

Cei mai multi dintre locuitorii ZUM acceseaza serviciile medicale doar daca au o anumita problema, de aceea, se constata ca cel mai mare interes este pentru serviciile medicale de baza (mai putin locuitorii din ZUM 3), urmat de servicii de ajutor la domiciliu si sprijin pentru persoane cu dizabilitati si pentru persoane dependente de droguri/bauturi alcolice (ZUM 1). Serviciile de recuperare, reabilitare, kinetoterapie sunt de interes atat pentru populatia din intreg teritoriul SDL. In ceea ce priveste accesul la spatii de joaca, facilitati de recreere si petrecere a timpului liber, acesta este deficitar la nivelul intregului teritoriu SDL, in special pentru populatia din ZUM.

2.3.5. Analiza problemelor comunitare ale diferitelor zone distincte din teritoriul SDL, cu accent pe ZUM

2.3.5.1. Persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială

Conform Atlasului zonelor urbane marginalizate, in municipiul Dej au fost identificate pe baza datelor din mapele de recensamant ale RPL 2011 un numar de 28 de mape marginalizate cu o populatia totala cuprinsa in aceste mape de 5861 de persoane (17,5% din populatie). Practic, se poate aprecia ca riscul de saracie si excluziune sociala exista pentru un procent de 17,5% din populatia orasului. Excluziunea sociala are o conotatie multidimensională, incluzand excluderea de la resurse adecvate de trai (sărăcia), excluderea de pe piata muncii, excluderea de la servicii si din relațiile sociale si vizeaza atat populatia din cele 4 ZUM (384 persoane) care reprezinta concentrari ale saraciei, cat si locuitori din teritoriul SDL din afara ZUM, considerat zona functionala unde exista un numar insemnat de persoane aflate in risc de saracie si excluziune sociala, distribuite inegal in teritoriul SDL. Pentru a verifica incadrarea persoanelor din gospodariile analizate in categoria "Persoane în risc de sărăcie și excluziune socială", chestionarul a inclus intrebari care vizeaza nivelul veniturilor gospodariei, situatia de deprivare materiala si statutul pe piata muncii a membrilor gospodariei.

Nivelul veniturilor la nivel de gospodarie

	Sub 150 lei	între 150 lei - 500 lei	între 500 lei - 1000 lei	între 1000 lei - 1500 lei	între 1500 lei - 2000 lei	între 2000 lei - 2500 lei	peste 2500 lei
ZUM 1	12.50%	58.30%	8.30%	16.70%	4.20%	0.00%	0.00%
ZUM 2	0.00%	33.30%	25.90%	11.10%	11.10%	7.40%	11.10%
ZUM 3	21.40%	0.00%	16.70%	35.70%	9.50%	11.90%	2.40%
ZUM 4	1.70%	12.10%	15.50%	17.20%	13.80%	12.10%	25.90%
ZF	0.00%	3.20%	12.50%	16.70%	22.20%	17.10%	25.90%

Sursa: Studiul de referinta

Conform Studiului de referinta, zonele cu cele mai grave probleme legate de deprivarea materială severă (nu isi permit cel putin 4 elemente din cele 9 esentiale pentru un trai decent) sunt ZUMurile (75% - ZUM 1, 63% - ZUM 2, 40% - ZUM 3 si 16% - ZUM 4). Totodata, aproximativ 10% din populatia din zona functionala se regaseste in aceasta situatie.

Rezulta ca o masa importanta a gospodarilor analizate dispune de venituri extrem de reduse. Din cele 149 gospodarii din ZUM care si-au declarat nivelul veniturilor, 90 de gospodarii (60%) au venituri sub 1500 lei, situatia cea mai dificila avand-o gospodariile din ZUM 1, ZUM 2 si ZUM 3, iar in zona functionala 32% dintre respondenti au declarat ca veniturile gospodariei sunt sub 1500 lei. In evidentele primariei figureaza un numar de 3585 de persoane care beneficiaza de diverse tipuri de ajutoare si beneficii sociale, reprezentand aproximativ 10% din populatia stabila. Dintre acestia, 498 beneficiaza de VMG, 518 familii de ASF, 1215 persoane de ajutor pentru persoane cu nevoi speciale (dizabilitati), 225 care sunt someri neindemnizati si 67 de persoane care sunt someri indemnizati. Nivelul redus al veniturilor are consecinte asupra capacitatii de a acoperi cheltuielile neprevazute, plata facturilor la utilitati sau plata chiriei. Procentul celor care nu pot acoperi aceste tipuri de cheltuieli este foarte ridicat, cea mai buna situatie inregistrandu-se in ZUM 4.

% persoanelor cu probleme in acoperirea unor cheltuieli

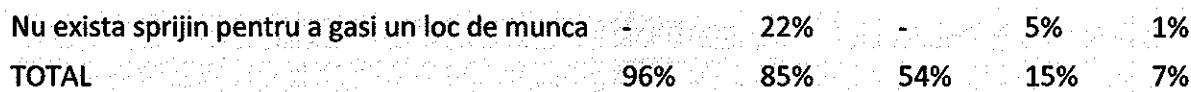
% gospodariilor care au probleme pentru:	ZUM 1	ZUM 2	ZUM 3	ZUM 4	ZF
Acoperirea unor cheltuieli neprevazute	63%	59%	76%	29%	59%
Plata lunara a facturilor la utilitati	67%	59%	36%	12%	13%
Plata lunara a chiriei	88%	70%	7%	12%	6%

Sursa: Studiul de referinta**% persoanelor cu probleme in gasirea unui loc de munca**

% celor care intampina probleme	ZUM 1	ZUM 2	ZUM 3	ZUM 4	ZF
Refuzul angajatorului din teritoriu	25%	22%	-	3%	1%
Lipseste pregatirea necesara	63%	30%	30%	7%	3%
Considera ca nu au nevoie de un loc de munca	-	4%	2%	-	-
Nu exista oportunitati la nivel local sau in zonele invecinate	8%	7%	22%	-	2%

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020**Sursa: Studiul de referinta**

Se constata ca majoritatea celor care au probleme de angajare provin din comunitatile rome (ZUM 1 si ZUM 2), iar problema cea mai mare in gasirea unui loc de munca este legata de lipsa pregatirii necesare. Au existat si cativa respondenti care au raspuns ca nu considera necesar sa aiba un loc de munca.

Pornind de la aspectele prezentate, s-a estimat un grup tinta care va beneficia de masurile incluse in SDL de 1700 de persoane in risc de saracie si excluziune sociala, reprezentand categorii precum:

- ▶ persoane adulte şomere sau inactive;
- ▶ persoane care nu au acte de identitate (inclusiv copii fără CNP);
- ▶ persoane cu dizabilități;
- ▶ persoane vârstnice aflate în situații de dependență, mai ales persoanele vârstnice care locuiesc singure și/sau nu sunt autonome și nu beneficiază de sprijin în gospodărie;
- ▶ copii în situații de dificultate (ante-preșcolari/preșcolari/ elevi din grupurile vulnerabile, cu accent pe copiii aparținând minorității rome, copiii cu dizabilități și cu nevoi educaționale speciale, copiii din ZUM, copiii din familii cu 3 sau mai mulți copii/ monoparentale, copiii care au părăsit școala pentru a munci, copiii care nu au fost înscrisi la școală, care au abandonat sau au părăsit timpuriu școala etc.), mame minore, adolescenți cu comportamente la risc, copii și tineri ai străzii etc.;
- ▶ părinți/ tutori/ îngrijitori informali ai ante-preșcolarilor/preșcolarilor/elevilor cu risc de părăsire timpurie a școlii;
- ▶ persoane care au părăsit de timpuriu școala și care participă la programe de tip a doua șansă, din categoriile:
 - ❖ tineri cu vârsta cuprinsă între 12-16 ani care au depășit cu cel puțin 4 ani vârsta corespunzătoare clasei neabsolvite;
 - ❖ tineri cu vârsta cuprinsă între 16-24 ani care au un loc de muncă dar care nu au absolvit învățământul obligatoriu;
 - ❖ adulți cu vârsta cuprinsă între 25-64 ani care nu au absolvit învățământul obligatoriu;
- ▶ familiile fără o situație clară cu privire la actele de proprietate asupra locuinței și/sau terenului pe care locuiesc, precum și persoanele fără adăpost;
- ▶ victime ale violenței domestice și familiile cu risc de violență domestică, victime ale traficului de persoane.

Se va avea in vedere cuprinderea pe cat posibil a tuturor membrilor comunitatilor marginalizate (384 persoane), reprezentand 22,6% din totalul grupului tinta si a unui numar de 1316 persoane din zona functionala. Distributia GT pe diverse criterii este prezentata in tabelele de mai jos:

Distributia grupului tinta pe categorii de varsta/zone distincte

Categorii	ZUM 1	ZUM 2	ZUM 3	ZUM 4	ZF	Total ZUM	TOTAL SDL
Copii (0-15 ani)	32	40	16	29	393	117	510
Tineri adulți (16-59 ani)	51	64	50	65	620	230	850
Vârstnici (peste 60 de ani)	5	0	8	24	303	37	340
Total:	88	104	74	118	1316	384	1700

Distributia grupului tinta pe etnie/zone distincte

Etnie	ZUM 1	ZUM 2	ZUM 3	ZUM 4	ZF	Total ZUM	TOTAL SDL
roma	56	56	0	14	218	126	344
nonroma	32	48	74	104	1098	258	1356
Total	88	104	74	118	1316	384	1700

2.3.5.2. Problemele comunitare din perspectiva cetățenilor și a autorităților/instituțiilor

Pe lângă nevoia de sprijin financiar, familiile ce trăiesc în sărăcie extremă din teritoriul SDL, în special cele din ZUM, se confruntă cu probleme complexe, iar grupurile-tintă cu cel mai mare risc de sărăcie și excluziune socială sunt, după cum s-a arătat, persoanele aparținând etniei roma. Principalele probleme cu care se confrunta aceste categorii au fost evidențiate în cadrul Studiului de referință prin care s-au identificat probleme specifice, legate de infrastructura și condițiile de locuire precare, cu locuințe aflate în stare avansată de degradare, supraaglomerate și fără utilitat, de nivelul redus de educatie al adulților care le limitează accesul pe piața formală a muncii, de accesul limitat la educatie al copiilor, cu riscuri de abandon scolar și de perpetuare a problemelor de sărăcie. Pentru cei mai mulți, plata chiriei sau utilitatilor este o problema, iar veniturile provenite din beneficiile sociale, alocatiile pentru copii sau muncile cu caracter sezonier sunt insuficiente pentru a acoperi minimul de nevoi. Familiile afectate de sărăcie extremă se lovesc de numeroase obstacole în utilizarea serviciilor sociale existente, începând cu necunoașterea acestora, incapacitatea de a accesa serviciile de protecție disponibile și discriminare. Oferta de servicii sociale este insuficientă, fragmentată, în cele mai multe cazuri complicată de accesat, cu numeroase sisteme neconectate și reguli și reglementări diferite potrivit căror solicitanții trebuie să prezinte o serie de documente și certificate, ceea ce le ingreunează și mai mult accesul. Lipsa documentelor de identitate sau de proprietate sunt de asemenea factori care le reduc accesul la anumite servicii sociale sau medicale. Alte probleme: șomajul tinerilor, serviciile medicale primare și preventive insuficiente, numărul mic al locuințelor sociale și lipsa serviciilor de sprijin menite să răspundă diferențelor nevoii (precum dizabilități, dependență de droguri și alcoolism, violență domestică), practici parentale inadecvate, sănătate precară sau dizabilități, violență în familie, mică infracționalitate și discriminare. Imaginea în comunitate, în special a persoanelor de etnie roma nu este favorabilă, existând perceptia că cei mai mulți nu vor să muncească, preferă să traiască din activități ilicite, furturi, cersit și ajutoare sociale. Relațiile în comunitate sunt marcate de mici neîntelegeri în special în ZUM 3 (70%) și conflicte, în special în ZUM 1 (12%). Deoarece cei

UNIUNEA EUROPEANA

Instrumente Structurale
2014-2020

mai multi copii nu beneficiaza de educatie timpurie, cand ajung la scoala nu reusesc sa se integreze si sa faca fata procesului educational alaturi de copiii care anterior au fost la gradinita si din acest motiv, unii dintre ei sunt evaluati si transferati la Scoala speciala, fiind incadrati in categoria copiilor cu probleme speciale, desi, in multe cazuri, acestea s-ar putea rezolva, daca ar beneficia de servicii de sprijin adecvate. Autoritatatile publice locale cunosc majoritatea problemelor cu care se confrunta aceste categorii, dar sprijinul oferit consta mai degrabă in beneficiile financiare decat in masuri efective care sa contribuie la ruperea cercului vicios al saraciei. O serie de probleme intampina si alte categorii de persoane, din randul celor cu dizabilitati si al varstnicilor. Printre problemele pe care acestia le reclama se pot mentiona: lipsa accesibilizarii locurilor publice, serviciile specializate deficitare, personalul de specialitate pentru a lucra cu persoane cu diverse tipuri de dizabilitati redus si nemotivat. In cazul varstnicilor, in special al celor singuri si dependenti, serviciile de ingrijire la domiciliu sau de recuperare sunt aproape inexistente.

2.4. Acțiunile desfășurate anterior în teritoriul SDL

Până la momentul actual, intervențiile în zonele defavorizate din Municipiul Dej au fost realizate de către autoritățile publice locale (APL) si de către reprezentanți ai societății civile (ONG-uri), fiind in general intervenții punctuale și nesustenabile pe termen lung.

Politicele de dezvoltare locală întreprinse în teritoriul SDL în ultimii 5 ani au vizat abordarea tuturor componentelor care au legătura cu creșterea calității vietii locuitorilor din municipiul Dej: mediul ambiental, habitatul, munca, familia, timpul liber, educația, sănătatea, participarea la viața socială, precum și serviciile economice și sociale pe care le oferă teritoriul locuitorilor sai.

La baza tuturor acțiunilor întreprinse stau documentele de programare strategică la nivel local: Strategia de dezvoltare locală a Municipiului Dej, Strategia de eficiență energetică, Planul Urban de Mobilitate Durabilă. Eforturile administrației locale au fost permanent orientate spre dezvoltarea locală durabilă, având ca viziune în perspectiva anului 2020 transformarea Dejului într-un municipiu ce va oferi locuri de muncă mai multe și mai bune și va constitui un spațiu prietenos pentru dezvoltarea afacerilor inteligente, cu facilități urbane îmbunătățite și orientate spre creșterea calității vieții.

În acest context, administrația locală a municipiului Dej a inițiat și sprijinit proiecte de investiții finanțate atât din fonduri proprii, cât și din fonduri nerambursabile (europene și guvernamentale) care să contribuie la îmbunătățirea calității vietii locuitorilor, în special proiecte de infrastructură. Primăria municipiului Dej are o experiență vastă în implementarea de proiecte finanțate din fonduri europene, atât în perioada de preaderare (proiecte PHARE), cât și din fonduri structurale (FEADR și FSE). În perioada de programare 2007-2013, Municipiul Dej s-a situat printre fruntașii în absorbția de fonduri europene la nivelul Regiunii de dezvoltare Nord Vest, evidențiindu-se prin cîteva proiecte care au vizat infrastructura de transport, educațională și de sănătate:

- Proiectul „**Modernizare străzi în municipiul Dej**” finanțat prin POR 2007-2013 care a avut ca rezultat reabilitarea și modernizarea străzilor urbane cu o lungime de 26,523 km, care conectează magistralele municipale cu drumul național ce traversează orașul (străzi de categoria I), zonele funcționale de cele rezidențiale (străzi de categoria a II-a), precum și

UNIUNEA EUROPEANA

Instrumente Structurale

2014-2020

zonele functionale si rezidentiale de strazile de legatura sau magistrale (strazi de categoria a III-a).

Proiectul a contribuit la eliminarea blocajelor in trafic, cresterea vitezei medii de parcurs la 30 km/h si cresterea sigurantei in circulatie in localitate.

- Proiectul "**Reabilitare Colegiul "Andrei Muresanu, Dej"**" finantat prin POR 2007-2013 a vizat aplicarea sistemului termoizolant, înlocuirea tâmplăriei existente și lucrări de reabilitare a spațiilor interioare, precum și extinderea cu un nou corp de cladire cu 15 sali de clasa, 5 laboratoare, 2 cabinete de limbi straine, cabinet medical, biblioteca, sala de sport cu vestiare, sala pentru concursuri, arhiva, ateliere de intretinere si punct termic;
- Proiectul "**Modernizare și extindere clădire principală Liceul Alexandru Papiu Ilarian cu un corp de clădire D+P+2E și modernizare teren sport cu anexe**". Baza materială existentă anterior s-a îmbogățit cu alte 8 laboratoare (științifice , de informatică și un laborator fonic, special destinat claselor bilingve), 6 cabinete cu diferite specializări, un amfiteatru și un CDI modern .

Aceste proiecte au contribuit la îmbunătățirea infrastructurii educaționale și logistice, cu scopul asigurării unui proces educațional la standarde europene și a îmbunătățirii participării populației școlare la procesul educațional. În urma acestor investiții, elevii beneficiază de condiții de studiu mult mai bune, iar interesul pentru aceste scoli a depasit granițele orașului și chiar ale județului Cluj, multi dintre elevii care studiază la aceste licee provenind și din alte județe (Bistrița, Salaj).

- Proiectul „**Reabilitarea/modernizarea/echiparea infrastructurii serviciilor de sanatate**” finantat prin POR 2007-2014 care a vizat Ambulatoriul Spitalului Municipal Dej.

Acest proiect alaturi de alte investitii realizate din fondurile proprii ale spitalului și municipalitatii pentru reabilitarea și modernizarea compartimentului de primiri urgente contribuie la imbunatatirea starii de sanatate atat a populatiei din municipiul Dej, cat și din alte localitati invecinate.

In domeniul resurselor umane, Municipiul Dej a derulat in calitate de lider, 2 proiecte finantate prin POSDRU 2007-2013, care au vizat activitati de combatere a inegalitatilor, mai ales a celor bazate pe etnie, dizabilitati și vîrstă, precum și dezvoltarea și furnizarea programelor de calificare și recalificare, pentru cresterea și dezvoltarea aptitudinilor și calificarilor: “**Sanse egale și respect in municipiul Dej**” și „**Oportunitati de ocupare in contextul dezvoltarii durabile a municipiului Dej**”. Grupul tinta vizat de cele 2 proiecte a fost reprezentat de femei, respectiv persoane cu domiciliu in municipiul Dej aflate in căutarea unui loc de munca, șomeri, inclusiv tineri și someri de lunga durată, persoane inactive.

Proiectele au contribuit atat la cresterea nivelului de conștientizare privind invatarea pe tot parcursul vietii, cat și la crearea unor oportunitati de ocupare pentru persoanele beneficiare care sa aiba impact asupra calitatii vietii familiilor din care provin.

Pentru proiectele desfășurate la nivelul municipiului Dej nu există analize de impact.

In ceea ce priveste problemele întampinate, in principal, acestea tin de birocratia excesiva si de faptul ca in cadrul proiectelor POR cheltuielile de personal nu sunt eligibile, ceea ce a creat anumite frustrari in randul personalului din administratia publica pus in situatia de a face fata unor

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

sarcini suplimentare. Mai pot fi mentionate si anumite probleme legate de atragerea si menținerea grupurilor tinta in activitatile proiectelor, mai ales de participarea conditionata de obtinerea unor beneficii materiale.

Primaria a fost si este in continuare preocupata de realizarea unor investitii finantate atat din fonduri proprii, cat si din alte surse de finantare: investitii pentru creșterea eficienței energetice a clădirilor publice din municipiul Dej (scoli, gradinite), reabilitarea si modernizarea unor spatii educationale (crese, scoli, gradinite), amenajarea de spatii pentru petrecerea timpului liber, locuri de joaca si agrement prin reconversia si refuncționalizarea unor terenuri si suprafete degradate, extinderea si modernizarea retelelor de apa si canalizare, modernizare drumuri etc. Aceste investitii sunt finantate si prin intermediul POR 2014-2020, Programul National de Dezvoltare Locala (PNDL), Compania Nationala de Investitii (CNI).

In ceea ce priveste proiectele implementate de societatea civila, nu exista o evidenta a activitatii si proiectelor derulate de acestea, informatiile despre activitatile desfasurate fiind colectate fie cu ocazia discutiilor cu reprezentanti ai ONG in cadrul consultarilor publice, fie din mass-media locala sau din site-urile/paginiile de facebook ale acestor organizatii.

O serie de ONG din municipiul Dej desfasoara diverse activitati care se adreseaza unor categorii de persoane defavorizate, in risc de saracie sau excluziune sociala sau persoane cu nevoi speciale atat din municipiul Dej, cat si din localitati invecinate, cum ar fi: persoane cu dizabilitati, copii care provin din familii sarace, varstnici etc. Nu au fost identificate proiecte sau actiuni ale societatii civile dedicate exclusiv persoanelor din ZUM ale municipiului Dej. Printre organizatiile cele mai active la nivel local se pot mentiona: **Asociația Filantropia Ortodoxă Cluj-Napoca Filiala Dej** – furnizor acreditat de servicii socio-medicale la domiciliu pentru varstnici, **Asociatia Emanuel Dej** - care detine o casa de tip familial unde ofera servicii sociale pentru un numar de 12 copii, **Asociatia Jasminne copii cu autism Dej**, care ofera servicii specializate de sprijin pentru persoanele care sufera de autism etc.

Mai jos, sunt prezentate, cu titlu de exemplificare, cateva din proiectele finalizate in ultimii 5 ani.

Titlul proiectului:	„Modernizare străzi în municipiul Dej”
Perioada:	20/05/2014 - 01/11/2016
Bugetul (în lei):	75.763.876,48 lei
Sursa de finanțare:	PROGRAMUL OPERATIONAL REGIONAL 2007–2013
Aplicantul:	Municipiul Dej
Partenerii:	-
Principalele activități:	<p>Reabilitarea si modernizarea strazilor urbane, 26,523 km, care conecteaza magistralele municipale cu drumul national ce traverseaza orasul (strazi de categoria I), zonele functionale de cele rezidentiale (strazi de categoria a II-a) precum si zonele functionale si rezidențiale de strazile de legatura sau magistrale (strazi de categoria a III-a).</p> <p>Activitati de executie lucrari de reabilitare si modernizare –Str. Nicolae Titulescu, Str. Șomcutului, Str. Înfrățirii, Str. Varga Katalina, Str. Valea Codorului, Str. Valea Jichișului, Str. Simion Bărnuțiu, Str. B. P. Hașdeu, Str. Teilor, Str.Ciceului, Str. Solidarității, Str. Veseliei Str.Petru Maior, Str. Iosef</p>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

	Attila, Str. Liviu Rebreanu, Str. N. Stănescu, Str. Traian, Str. Gh. Baritiu, Str. Ion Creangă, Str. Griviței, Str. I.L. Caragiale, Str. Nicolae Iorga, Str. Pinticului 6. Servicii de audit
Numărul și tipul grupului țintă vizat:	-
Zona distinctă din teritoriu:	<i>Nu este cazul</i>
Stadiul:	<i>Finalizat</i>

Titlul proiectului:	«Reabilitare, mansardare și dotare Centrul de zi „Familia și copilul”»
Perioada:	19.08.2013- 20.02.2014
Bugetul (în lei):	350 000 lei
Sursa de finanțare:	Guvernul României - Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice
Aplicantul:	Municipioal Dej
Partenerii:	-
Principalele activități:	lucrări de reabilitare, mansardare și dotarea cu mobilier a Centrului de zi „Familia și copilul”
Numărul și tipul grupului țintă vizat:	<i>20 de copii</i>
Zona distinctă din teritoriu:	<i>Nu este cazul</i>
Stadiul:	<i>Finalizat</i>

Titlul proiectului:	“Sanse egale și respect în municipiul Dej”
Perioada:	05/05/2014 - 31/08/2015
Bugetul (în lei):	1,515,524.50 lei
Sursa de finanțare:	POSDRU 2007-2013
Aplicantul:	Municipioal Dej
Partenerii:	S.C. IC Consulting S.R.L
Principalele activități:	Activitati de promovare a principiului egalitatii de sanse si de gen adresate autoritatilor publice locale, activitati care urmaresc combaterea inegalitatilor, mai ales a celor bazate pe etnie, dizabilitati si vîrstă, dezvoltarea si furnizarea programelor de calificare si recalificare, pentru cresterea si dezvoltarea aptitudinilor si calificarilor femeilor - formare profesionala în următoarele calificări: bucătar, cofetar, patiser, lucrător comercial.
Numărul și tipul grupului țintă vizat:	184 de persoane/femei domiciliate în Dej, aflate în căutarea unui loc de muncă, în şomaj și inactive pe piața muncii
Zona distinctă din teritoriu:	<i>Nu este cazul</i>
Stadiul:	<i>Finalizat</i>

2.5. Elemente complementare privind prezentarea teritoriului SDL

Investițiile publice la nivel local cu impact asupra calității vietii locuitorilor din Municipiul Dej sunt fundamentate atât în cadrul documentelor strategice pentru dezvoltarea locală până în 2020 (Strategia de dezvoltare a municipiului Dej pentru perioada 2014-2020, Strategia de eficiență energetică și Planul de Mobilitate Urbana Durabilă), cât și în cadrul unor documente de planificare strategică la nivel județean sau regional. Procesul de dezvoltare al Municipiului Dej rămâne principala prioritate a administrației publice dejene.

Principalele proiecte avute în vedere de Primăria Municipiului Dej care au ca scop îmbunătățirea calității vieții în sunt:

- Reabilitare străzi și extindere rețea de apă și canalizare.
- Reabilitare sit industrial poluat pe Platforma Nord și Halda de deșeuri situată pe strada Baia Mare, pentru pregătire activități economice și crearea de locuri de muncă
- Reabilitare Centru Istoric.
- Reabilitarea instituțiilor de învățământ din Municipiul Dej.
- Eficientizare energetică la Spitalul Municipal Dej și unitățile de învățământ preșcolar și gimnazial.
- Amenajarea unei zone de dezvoltare turistică în spațiul minelor vechi de la Salina Ocna Dej.
- Amenajare lac de agrement Dealul Florilor (Baltă).
- Amenajare pădure Bunker în parc tematic și de agrement.
- Extindere Parc Balnear Toroc
- Locuințe
- Formare profesională- Reorientare și Recalificări a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.
- Modernizare stații de autobuz și stație intermodală, reînnoirea parcului auto pentru transportul în comun.

La nivel regional, în vederea identificării rețelei potențialilor poli de dezvoltare precum și a zonelor de influență la nivelul regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord) a fost elaborată o metodă de zonare a teritoriului regiunii în unități teritoriale de planificare (UTP). La nivelul județului Cluj au fost delimitate 4 astfel de unități teritoriale de planificare cu scopul de a stimula cooperarea dintre orașe și comune pentru conceperea și derularea de proiecte comune. Municipiul Dej face parte din UTP 2, alături de Gherla și localitățile învecinate, formând o conurbatie cu caracter de arie polarizatoare, cu influență zonală și care deserveste cu funcții urbane un număr de comune din proximitate, formând împreună o microregiune de dezvoltare. Existența cadrului legal pentru a concepe și implementa proiecte împreună cu localitățile urbane și rurale învecinate (Asociații de Dezvoltare Intercomunitară), crează premizele dezvoltării teritoriului SDL.

De asemenea, în cadrul strategiei de dezvoltare a județului Cluj pentru perioada 2014-2020, Consiliul Județean Cluj are în vedere finanțarea unor proiecte care vor avea impact și asupra dezvoltării teritoriului SDL.

3. Analiza SWOT

► Poziționarea geografică;

Puncte tari Punct nodal important, acces direct la calea ferată, drum național; Aparținândă la o conurbatie cu caracter de arie polarizatoare alături de Gherla și localitățile învecinate	Puncte slabe Poziționarea periferică a ZUM 1 și 2; Segregare teritorială a comunității din ZUM 1 și ZUM 2
Oportunitati Conecțarea la rețeaua majoră de transport din Europa Centrală, cu efecte benefice asupra economiei locale și mobilității populației după finalizarea autostrăzii Transilvania	Riscuri Accentuarea segregării din perspectivă spațială pentru ZUM Creșterea disparităților între zonele centrale și cele periferice, urmare a concentrării investițiilor în zonele centrale

► Populația și caracteristicile demografice

Puncte tari Structură pe sexe echilibrată; Pondere ridicată a copiilor în ZUM, care poate contribui la diminuarea fenomenului de imbatranire a populației	Puncte slabe Spor negativ al populației și accentuarea imbatranirii populației; Pondere ridicată a populației expuse riscului de sărăcie sau aflate deja în sărăcie relativă/absolută; Existența unor comunități segregate, locuite în majoritate de romi; Lipsa unei evidențe clare a populației de etnie roma și a celor în risc de sărăcie și excluziune socială; Număr mare de rezidenți care nu au acte de identitate și nu sunt luați în evidență; Migratia dintro zona in alta a populației de etnie roma – ramura gaborilor
Oportunitati Oportunitati de finanțare a romanilor din diaspora care se repatriază pentru a iniția activități pe cont propriu	Riscuri Accentuarea procesului de imbatranire a populației și creșterea ratei de dependență a varșnicilor; Accentuarea migratiei populației

► Ocuparea, mediul de afaceri la nivel local și protecția socială

Puncte tari Număr ridicat de firme la 1000 locuitori (densitatea IMM la 1000 locuitori) - peste media națională (25,2%), cea regională (28,2%), cea județeană (38,8%) cu o medie de 56 firme la 1.000 de locuitori; Rata somajului la nivel de teritoriu SDL destul de scăzută (1,5-2%); Deschiderea angajatorilor locali în a angaja rezidenți ai zonei;	Puncte slabe Lipsa culturii muncii și rata de ocupare redusă la femeile de etnie roma; Nivel scăzut de ocupare în randul persoanelor care provin din familiile sărace, preponderent în sectorul informal/activități sezoniere; Serviciile de asistență socială insuficiente dezvoltate; Lipsa serviciilor care să asigure accesibilizarea locurilor de munca a persoanelor cu dizabilități; Număr mare de persoane neînregistrate la AJOFM;
---	---

Existenta Parcului Industrial „Arc Parc Industrial” Dej - care atrage investitii si genereaza oportunitati de ocupare	Probleme legate de incluziune si adaptabilitatea la locul de muncă pentru persoanele adulte inactive' Lipsa calificărilor și a nivelului minim de educație; Venituri neregulate și acces redus la servicii sociale
Oportunitati Cadrul legal favorabil incluziunii prin acordarea de subvenții pentru angajatori/ persoane care provin din categorii marginalizate; Potential de noi investiții care vor atrage forța de muncă locală; Fonduri nerambursabile dedicate special pentru intervenții în ZUM; Oportunitati de dezvoltare a turismului prin declararea mun. Dej stațiune turistică de interes local	Riscuri Relocarea unor unități de producție spre țări/zonă unde forța de muncă este mai ieftină/mai pregătită; Discriminare în obținerea unui loc de muncă de către persoanele de etnie romă; Trimiterea minorilor care provin din familii de etnie romă la cerșit ; Probleme de integrare pe piața muncii a tinerilor care nu au urmat învățamantul minim obligatoriu

► **Educația**

Puncte tari Dotarea și infrastructura școlară este relativ bună; Pondere mare detinuta de populatia cu studii liceale (32%), urmata de studii gimnaziale (18%) și studii superioare (17%); Dorinta manifestata de anumite categorii din randul persoanelor in risc de saracie si marginalizare de a-si trimite copiii la scoala	Puncte slabe Analfabetism, nivel educațional scăzut (4-6 clase) în rândul adulților de etnie romă, în special femei, cu consecințe negative asupra calității vietii; Mediul familial care nu încurajează participarea școlară și lipsa condițiilor pentru efectuarea lecțiilor de către copii care aparțin familiilor din ZUM Părăsirea timpurie a școlii de către fetele de etnie romă pentru a se căsători; absentezism/abandon școlar în rândul copiilor din ZUM transportul scolar asigurat cu mijloace de transport public și care nu este gratuit
Oportunitati Existența unor fonduri dedicate special pentru intervenții în ZUM; Extinderea învățământului profesional de tip dual și cadrul legislativ favorabil programelor de ucenicie	Riscuri Fenomenul de migratie a familiilor de etnie romă – ramura „gabori” dintr-o zonă în alta, dificultăți de menținere a copiilor în sistemul de educație; Scăderea populației școlare

► **Locuirea și accesul la utilități**

Puncte tari -Disponibilitatea primăriei de a sprijini populația nevoiasă prin investiții în locuințele sociale și de a găsi soluții pentru ca cei care au investit în locuințele sociale să devină proprietari în condiții	Puncte slabe Probleme legate de construcții ilegale în ZUM; Datorii mari acumulate pentru neplata utilitatii și chirie; Condiții precare de locuire, locuințe nesigure, improvizate; Supraaglomerarea locuințelor în ZUM; Acces limitat la rețeaua de furnizare gaz, canalizare; Cantități ridicate de gunoaie menajere accumulate;
--	--

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurate
2014-2020

avantajoase	Lipsa educatiei privind igiena si pastrarea curateniei atat personala, in locuinta, cat si in comunitate
Oportunitati Existența unor fonduri dedicate special pentru intervenții în zonele urbane marginalizate; Existența unor programe guvernamentale care sprijină construcția de locuințe sociale	Riscuri Riscuri de evacuare din locuintele construite ilegal în ZUM sau unde sau acumulat restante la chirii; Riscuri de prabuzire a locuinelor datorită unui izvor de apă care se infiltrează sub un bloc din ZUM Triaj; Riscuri de deconectare de la utilități din cauza datoriilor acumulate

► **Accesul la instituții și servicii publice (în principal servicii sociale, medicale/ medico-sociale)**

Puncte tari Existența unui spital municipal cu o capacitate de 368 de paturi și a personalului sanitar la 1.000 locuitori mai numeros decât media la nivel național (2,9 medici/1000 locuitori fata de 2,5 la nivel național); Disponibilitatea primăriei și a unor ONG de a pune la dispozitie spații avute în proprietate pentru a înființa centre de servicii sociale și socio-medicale	Puncte slabe Lipsa serviciilor pentru integrarea pe piața muncii a persoanelor cu dizabilități și a celor care provin din familiile în risc de săracie și excluziune socială; Insuficiența unor structuri pentru acordarea de servicii sociale specializate persoanelor vulnerabile; Insuficiența locurilor în unități de îngrijire a vârstnicilor și a serviciilor de îngrijire la domiciliu pentru persoanele varșnice; Persoane fără acte de identitate care nu pot avea acces la anumite servicii medicale/ medic de familie
Oportunitati Existența unor fonduri dedicate special pentru intervenții în zonele urbane marginalizate	Riscuri Procesul de imbatranire a populației cu consecinte asupra cresterii nevoii de servicii de îngrijire medicale și socio-medicale pentru varșnici

► **Organizarea și coeziunea comunității și relațiile cu exteriorul;**

Puncte tari Existența unor lideri locali informali ai comunităților romă care au o influență pozitivă asupra etniei	Puncte slabe Imaginea negativă a comunităților din ZUM în presă locală și lipsa de responsabilitate a comunităților din ZUM față de bunurile comune
Oportunitati Existența unor fonduri nerambursabile adresate comunităților din ZUM	Riscuri Aparțința unor conflicte și atitudini de intoleranță a populației majoritare față de cea de etnie romă

► **Proiecte desfășurate anterior în zonă.**

Puncte tari Experiența APL în implementarea de proiecte finanțate din fonduri nerambursabile	Puncte slabe Lipsa experienței pentru implementarea unor proiecte cu adresabilitate ZUM
Oportunitati Existența unor fonduri dedicate special pentru intervenții în ZUM	Riscuri Ricuri privind incapacitatea beneficiarilor de asigurare a sustenabilității proiectelor

4. Procesul de implicare a comunității

4.1. Formarea și organizarea Grupului de Acțiune Locală (GAL)

Asociatia Grupul de Actiune Locala Dej este un parteneriat public-privat constituit in baza Ordonanței 26/2000. S-a constituit in data de 30.10.2017 in baza incheierii civile nr. 1378/CC/2017 avand trei membri fondatori, municipiul Dej, un ONG si un SRL, parteneri in proiectul de sprijin pregaritor. In procesul de elaborare SDL, cei trei membri fondatori impreuna cu facilitatorul comunitar, expertii cooptati pentru animarea teritoriului si elaborarea studiului de referinta care au stat la baza elaborarii SDL si a listei indicative de interventii, au fost preocupati de cresterea numarului de membri ai GAL. Astfel in urma procesului de facilitare comunitara si animare, au fost identificate persoanele resursa din randul liderilor comunitatii, indeosebi din ZUM, cat si alti facotri interesati in rezolvarea problemelor comunitatilor marginalizate si ai persoanelor aflate in risc de saracie si excluziune sociala care si-au exprimat intenția de a deveni parteneri ai GAL. Regulile de inscriere in parteneriat au fost publicate pe site-ul primariei Dej si vizau documentele necesare a fi depuse pentru aderarea la parteneriatul GAL, taxa de inscriere pentru sectorul privat si societatea civila, cu precizarea ca persoanele fizice din ZUM sau/si ZUF vor fi scutite de taxa, respectiv cotizatie, aspect care este precizat si in actele constitutive ale asociatiei.

Prin Hotararea AGA din 27.11.2017, s-a aprobat dobândirea de către persoanele fizice si juridice care si-au exprimat intenția de a adera la GAL a calitatii de membri asociati ai Grupului de Actiune Locala Dej, numarul acestora crescand de la 3 la 13 membri cu urmatoarea componenta:

- 1 partener- autoritati publice, reprezentând 7,69%;
- 3 parteneri din sectorul privat, reprezentând 23,07%;
- 4 parteneri reprezentanti ai societatii civila reprezentând 30,77%;
- 5 parteneri persoane fizice reprezentanti ai ZUM si ai ZF (persoana cu dizabilitati) reprezentand 38,47%.

Dintre acești membri, 3 persoane fizice, un ONG si o societate comerciala aparțin minoritatii rome, reprezentand 38,46% .

S-a urmărit constituirea unui parteneriat echilibrat și reprezentativ pentru teritoriul SDL, format din parteneri publici, privați, societate civilă si persoane fizice relevante. Ponderea partenerilor privați și ai societății civile reprezintă 92,30% din totalul partenerilor.Totii partenerii s-au implicat activ in procesul de elaborare a strategiei, demonstrand un real interes pentru rezolvarea problemelor comunitatii marginalizate, in scopul reducerii saraciei si excluziunii sociale.

SECTORUL PUBLIC:

Este reprezentat de Municipiul Dej. Interesul Municipiului Dej de a se implica ca membru fondator al GALD si participant activ la elaborarea SDL este justificat de atribuțiile și de reprezentativitatea acestuia, la nivelul populației. Consiliul Local, prin responsabilitățile sale de mediator și catalizator

al vieții economice și sociale, are îndatoriri în ceea ce priveste, printre altele, implementarea de strategii privind dezvoltarea economică, socială și de mediu a localității, furnizarea serviciilor publice de interes local privind: educația, serviciile sociale, protecția copilului, a persoanelor cu handicap, a persoanelor vârstnice, a familiei și a altor persoane sau grupuri aflate în nevoie socială; sănătatea; cultura; tineretul; sportul; ordinea publică; situațiile de urgență; protecția și refacerea mediului înconjurător; conservarea, restaurarea și punerea în valoare, a parcurilor, grădinilor publice și locurilor de joacă pentru copii.

SECTORUL PRIVAT:

Este reprezentat de 3 parteneri, societăți comerciale, care prin administratorii lor, dovedesc interes și implicare în problemele comunității marginalizate prin prisma activității proprii, disponibilității pentru participarea la viața asociațivă. Sectoarele de activitate ale partenerilor privați sunt: consultanță, servicii medicale, transport și intermediere pe piața muncii pentru romi. Prin prezența lor în forme partenariale cu sectorul public, reprezentanții sectorului privat aduc o contribuție importantă la soluționarea diverselor probleme comunitare, în special cele legate de oportunități de ocupare.

SECTORUL SOCIETATE CIVILĂ:

Este reprezentat de 4 parteneri, organizații nonguvernamentale. Este un sector important, caracterizat prin mobilitate în ceea ce privește modul și direcțiile de acțiune, pentru reprezentarea intereselor grupurilor non-profit, de implicare în problemele comunității marginalizate. Domeniile de activitate ale ONG-urilor partenere sunt: organizare de acțiuni umanitare, sociale și culturale în folosul copiilor, tinerilor, batranilor, persoanelor cu diverse dizabilități fizice și psihice și a altor categorii de personae aflate în săracie sau excluziune socială.

PERSOANE FIZICE RELEVANTE:

Sunt cetăteni de pe raza teritoriului SDL (zonele urbane marginalizate și zona urbana funcțională), reprezentanți ai grupului tinta definit în SDL, interesați în elaborarea, implementarea, evaluarea și monitorizarea SDL. Sunt 5 persoane fizice, 4 reprezentanți ai ZUM (cate unul din fiecare zonă) și 1 persoană cu dizabilități din ZUF, din care 3 sunt de etnie romă. Aceștia s-au implicat activ în etapa de elaborare SDL și doresc să fie implicați în continuare în toate activitățile GAL.

În procesul de animare, la consultările publice au fost invitați și reprezentanți ai OIR POCU.

În procesul de organizare a GAL s-a avut în vedere că nici un grup să nu detine majoritatea voturilor.

Procesul de constituire a GAL a presupus parcurgerea a 3 etape:

- Exprimare interes
- Animare, facilitare comunitară
- Formare GAL

Comitetul director este format din 5 membri din care un reprezentant al comunității români din ZUM și un membru al ZUF (persoane cu dizabilități).

4.2 Animarea partenerilor locali și mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială din teritoriul SDL

4.2.1 Animarea partenerilor locali

Realizarea SDL și organizarea juridică a GAL a presupus o activitate susținută de animare a partenerilor locali și teritoriului. Facilitatorii comunitari angajați în proiect și expertul în organizare de evenimente, sub coordonarea managerului de proiect și a expertilor pentru elaborarea SDL, au desfășurat activități de informare, comunicare și animare atât a reprezentanților instituțiilor publice locale și regionale cât și a sectorului privat, societatea civilă și ai altor reprezentanți ai societății civile. Scopul acestor acțiuni a fost de a culege datele necesare elaborării SDL cu participarea comunității și de a crește numărul de membri GAL după organizarea juridică a acestuia.

❖ Deplasarea în comunitate – proces continuu

A fost asigurată de doi facilitatori comunitari neutri, care s-au deplasat în comunitate începând cu zonele recunoscute în oraș ca fiind zone cu probleme deosebite, care toate au fost validate ca ZUM în urma cercetării efectuate prin studiul de referință. În aceste zone, comunitatea a fost mobilizată să participe la toate acțiunile organizate pentru elaborarea SDL și organizarea GAL, prin metoda „door to door”, prilej cu care s-a realizat și recenzarea acestora și culegerea de date pe baza de chestionar pus la dispozitie de firma care a realizat studiul de referință.

Pe baza metodologiei de esantionare, s-a facut mobilizarea comunității și culegerea de date și din alte zone ale orașului, în scopul stabilirii zonelor distincte cu caracter coerent și funcțional, ajungându-se la concluzia că funcționalitatea nu poate fi asigurată decât în legătură cu zona administrativă a orașului care este și zona centrală. Astfel s-a decis că întreg teritoriul administrativ al orașului să fie teritoriul SDL.

În acest fel, facilitatorii comunitari, principalii responsabili de activitatea de mobilizare la nivelul teritoriului SDL au acționat ca un intermediar între membrii comunității marginalizate și actorii locali (autorități locale, ONG-uri, lideri locali).

❖ Consultări publice

Au fost organizate 5 consultări publice pe temele:

- (1) *delimitarea teritoriului SDL, identificarea zonelor distincte incluse în teritoriul SDL și declararea ZUM din teritoriu, precum și organizarea Studiului de referință;*
- (2) *principalele rezultate ale analizei diagnostic a nevoilor, problemelor și resurselor identificate în teritoriul SDL, și specific în ZUM, pe baza datelor din Studiul de referință;*
- (3) *identificarea soluțiilor posibile și organizarea consultărilor publice în întreg teritoriul SDL;*
- (4) *prioritizarea propunerilor de proiecte propuse prin consultări în teritoriul SDL, cu precădere în ZUM și*
- (5) *decizie finală cu privire la conținutul SDL și a listei indicative de intervenții.*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

La aceste consultari au participat atat membrii din comunitatile marginalizate cat si alte persoane din categoria persoanelor in risc de saracie sau excluziune sociala, cat si reprezentati ai institutiilor publice, ONG-uri si societii private.

La prima intalnire s-a prezentat mai intai proiectul de infiintare GAL si elaborare SDL, s-au explicat principiile DLRC, dupa care s-a trecut la tema de baza. La fiecare consultare au participat cel putin 50 de persoane , fiind asigurata si prezenta rezidentilor de etnie româna.

Procesele verbale din consultarile publice au fost aduse la cunostinta CD al GAL dupa ce acesta a fost infiintat juridic, luandu-se decizii in consecinta .

❖ Sedinte ale consiliului Director si ale AGA

Au fost organizate 6 sedinte ale CD din care 5 pe temele din consultarile publice si doua ale AGA. Procesele verbale din consultarile publice au fost aduse la cunostinta CD al Gal dupa ce acesta a fost infiintat juridic, luandu-se decizii in consecinta unde a fost cazul : Validare ZUM , validare angajati GAL. Sedintele AGA au vizat stabilirea cotizatiei membrilor astfel incat sa fie asigurata functionalitatea GAL si primirea de noi membri in urma intentiilor de aderare.

❖ Focus grupuri , workshop-uri si interviuri

Au fost organizate 4 focus grupuri in trei din cele 4 ZUM validate si unul intr-un teritoriu cu probleme, dar nevalidat ca si ZUM prin studiul de referinta. Scopul acestor focus grupuri a fost de a identifica problemele si nevoile specifice fiecarui ZUM astfel incat solutiile care se regasesc in masurile de finantare propuse sa poata fi repartizate in functie de specificitatea fiecarui ZUM. Aceste date au contribuit alaturi de datele din chestionar la elaborarea studiului de referinta si la justificarea fiecarei masuri de finantare propuse.

Pentru a identifica si mai bine problemele comunitatii marginalizate si pentru a veni si cu solutii de rezolvare a acestora, s-au organizat si 5 workshop-uri pe temele : locuire, ocupare, educatie, social, sanatate. La aceste intalniri au participat atat membrii comunitatii marginalizate, cat si factorii interesati care au venit cu solutii pentru rezolvarea problemelor.

Interviurile au fost realizate cu medici, mediul de afaceri, ONG, profesori si membri ZUM.

Scopul interviurilor a fost de a afla punctul de vedere al acestor entitati despre problemele comunitatii marginalizate, din perspectiva identificarii de solutii viabile.

❖ Instruirea actorilor locali si a liderilor formalii si informali romi

Au fost organizate doua actiuni de instruire cu scopul de a motiva si responsabiliza participantii in vederea intelegerii si implicarii in SDL a municipilui Dej. Actorii locali si liderii formalii si informali romi au fost selectati in procesul de facilitare comunitara si cu ocazia consultarilor publice. Acestia si-au manifestat interesul de a deveni membri GAL.

Astfel tema aleasa a avut ca obiective :

Familiarizarea cu notiunile de GAL, SDL, ZUM, ZUF, DLRC, analiza de nevoi si planul de actiune pentru rezolvarea probelemelor identificate in ZUM-uri.

4.2.2 Mobilizarea/facilitarea persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială

Referitor la persoanele aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială țintite de SDL, în special cele din ZUM există un nivel ridicat de marginalizare si excluziune sociala, o imagine negativa a

UNIUNEA EUROPEANA

Instrumente Structurale
2014-2020

comunitatilor marginalizate din ZUM-uri, în special a romilor traditionali datorită mentalităților negative și de prejudecată.

a) Relatiile din interiorul comunitatii in ZUM-uri

ZUM 1-este o comunitate formata din 2 ramuri de etnie roma: gaborii (romi traditionali) care au ajuns in comunitate in urma migrarii din alte zone ale tarii si „romii integrati” – localnici (care au ajuns in comunitate din diverse motive); acestia au obiceiuri si mentalitati diferite; chiar si romii integrati au o atitudine critica la adresa gaborilor; Romii gabori au multi copii, femeile nu sunt preocupate sa munceasca avand ca activitate cresterea copiilor, iar barbatii fac comert cu covoare, perdele etc. Calatoresc mult de aceea nu sunt preocupati de a investi in locuire si traiesc cate 10 persoane intr-o camera, in conditii mizerabile. Nu au apa, nu au curent electric decat improvizat, nu au grupuri sanitare, motiv pentru care romii integrati care sunt preocupati sa munceasca, sa investeasca in locuinte si sa pastreze curatenia, sunt revoltati pe acestia, motiv pentru care apar des certuri intre ei.

ZUM 2 este o comunitate formata din romi integrati, care au investit pentru a-si asigura minimul de confort si se intelegh bine intre ei. Au un lider recunoscut, problema lor fiind convietuirea cu romanii din zona care ii inlatura de la locurile de joaca pentru copii, teren de sport etc.

ZUM 3 este o comunitate nonroma in care oamenii se intelegh intre ei, traiesc in mijlocul unui cartier, deci sunt integrati in societate. Au probele mari de saracie si sanatate.

ZUM 4 este o comunitate roma, dar care are romi intro proportie mai mica fata de ZUM 1 si ZUM 2, oamenii nu comunica intre ei, sunt izolati si fata de restul lumii si unii fata de altii.

In ceea ce priveste comunitatea marginalizata din ZUF, este izolata, nu comunica intre ei, nu au informatii unii despre altii, nu au suficienta forta de reprezentare.

b) Relația comunității cu autoritățile locale

Relatia comunitatii marginalizate din cele doua ZUM-uri roma cu autoritatatile locale, nu este foarte buna. Oamenii sunt nemultumiti de conditiile in care traiesc, desi au contracte de inchiriere pe locuinte sau teren cu Primaria, nu le-au fost asigurate utilitatatile necesare unui trai decent. Comunicarea cu autoritatatile se realizeaza prin liderul rom si de cateva luni si prin expertul angajat la primarie pentru romi. Interventiile anterioare au fost nesemnificative, motiv pentru care comunitatea nu mai are incredere ca problemele lor s-ar putea rezolva. Conducerea primariei a inceput demersurile pentru a rezolva juridic situatia neclara a locuintelor acestor comunitati si au fost prevazute masuri de rezolvare a problemelor prin SDL.

c) Relația comunității cu societatea civilă

Desi societatea civila este reprezentata de un numar mare de ONG-uri, multe nu sunt active, iar cele active au o capacitate redusa de interventii. De foarte multe actiuni comunitatea marginalizata nu a fost informata. Desi exista ONG-uri ale romilor care au avut proiecte pentru aceasta comunitate, proiectele au esuat, din diverse motive.

d) Relația comunității cu presa locală (cu accent pe imaginea comunității în presa locală).

Imaginea comunitatii marginalizate in presa locala este una negativa.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Existenta unor situații tensionate în zona funcțională cauzate de atitudinea unor romi din zona Triaj - locitorii se plâng că în mijloacele de transport în comun unii romi au un comportament agresiv;

Igiena precară ce duce la izbucnirea unor epidemii de pediculoză, scabie. Acest aspect este subiect de nemulțumire pentru părinții copiilor din zona funcțională și subiect de conflicte intercomunități, de exemplu, unii romi reclama că au fost scoși afara din biserică deoarece miroseau, erau murdari;

Teama comunităților din alte zone de a intra în contact cu cele din zonele marginalizate, conflicte frecvente – nu există un punct de poliție/jandarmerie în ZUM-uri pentru reducerea conflictelor și menținerea ordinii;

Exista părerea în randul unor categorii de populație că sunt neglijate celelalte grupuri vulnerabile din comunitate în favoarea persoanelor de etnie romă, în prezent existând numeroase facilități, fără obligații din partea acestora;

În randul populației apar anumite nemultumiri care tin de comportamentul civic al concentrațenilor lor, în special al celor de etnie romă

În numeroase ZUM resursele sunt concentrate în mainile catorva lideri ai comunității. Mobilizarea comunității preupune implicarea tuturor membrilor comunității inclusiv a celor care nu fac parte din familiile liderilor sau nu recunosc autoritatea acestora.

Astfel prezenta unui facilitator neutru provenind din afara comunității și care să lucreze cu liderii comunității este esențială în procesul de mobilizare deoarece facilitatorul ajuta oamenii să își dezvolte capacitatea de a acționa. Facilitatorii comunitari implicați în proiect au desfășurat următoarele activități:

- Deplasarea în comunitate unde au stabilit relații bune cu populația și liderii acestora;
- Au favorizat participarea activă a comunității la toate acțiunile organizate;
- Au oferit sprijin în formularea problemelor și identificarea de soluții pentru rezolvarea lor;
- Au oferit posibilitatea membrilor comunității de a veni singuri cu idei de soluționare a unor probleme și să ia decizii.

Pentru a câștiga încrederea comunității, aceștia s-au deplasat zilnic însotiti de reprezentanți ai primăriei, ai AJOFM, ai medicului de familie care se ocupă îndeosebi de familiile de romi, cadre didactice.

În acest fel, comunitatea a dobândit încredere că problemele lor pot fi rezolvate și au participat activ la toate acțiunile organizate.

Pe lângă activitățile zilnice de dezvoltare comunitară, facilitatorii comunitari au desfășurat și altfel de activități în care au fost implicați copiii din comunitățile marginalizate în scopul dezvoltării și integrării comunității.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

Activitati de dezvoltare si intarire a comunitatii

Au fost organizate doua activitati pentru copii: un atelier de pictura si o activitate cu caracter sportiv.

Activitatea de pictura s-a organizat cu 38 de copii marginalizati sub indrumarea unei pictorite de renume international, care a avut ca scop initierea in activitati care le pot stimula imaginatia si creativitatea si nu in ultimul rand sa socializeze si interactineze cu altri copii. Evenimentul a fost o reusita, toti copii au avut idei extraordinare si au realizat lucrari care au fost expuse si premiate.

Al doilea eveniment a fost unul sportiv , organizat cu profesori de la Scoala speciala, care au organizat activitati sportive pentru 16 copii din zona marginalizata, care sa contribuie la intarirea spiritului de echipa, la respectul sine , stima, curaj.

Activitatea de informare s-a desfasurat pe intreaga perioada de elaborare a SDL si de infiintare a GAL.

S-au dat doua comunicate in presa la inceperea si finalizarea proiectului, au fost postate toate informatiile despre activitatile proiectului pe site-ul primariei si al partenerilor, pe pagina de facebook a partenerilor precum si prin intermediul a 5000 de flyere care au fost distribuite la toate evenimentele proiectului.Toate activitatile au contribuit la cresterea numarului de membri GAL de la 3 la 13, CD fiind format din: un APL, un SRL, doua ONG si o persoana fizica din ZUM roma.

► Tabel 2. Evoluția numărului de membri ai Adunării Generale GAL

Parteneri locali	Număr membri AGA la data înființării (30.10.2017)	Număr membri AGA după implementarea activităților de animare/mobilizare (data)
Autorități locale	1	1
Sector public	0	0
Sector privat	1	3
Societate civilă	1	4
Cetăteni de pe raza ZUM	0	4
Cetăteni de pe raza teritoriului SDL	0	1
Persoane aparținând minorității roma	0	3
Tineri (16-29 ani)	0	1
Reprezentanți ai grupului țintă (persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială)	0	1
Femei	1	4

UNIUNEA EUROPEANĂ

53

5. Obiectivele SDL

Conform Atlasului zonelor urbane marginalizate, la RPL din anul 2011, populatia din municipiul Dej inclusa in cele 27 de mape de recensamant dezavantajate pe locuire, ocupare sau capital uman si intro mapa marginalizata, totalizeaza un numar de 5861 de locuitori, ceea ce reprezinta 17,5% din populatia municipiului. Cercetarea pe teren realizata in cadrul studiului de referinta releva existenta pe teritoriul SDL a 4 ZUM care au fost validate din perspectiva pragurilor minimale, cu o populatie totala estimata la 384 locuitori, din care 126 de etnie romana. Cele 4 comunitati marginalizate sunt concentrari de gospodarii cu venituri foarte mici, in care sursele principale de venituri provin din beneficiile sociale si veniturile din muncile cu caracter ocazional, de un nivel de educatie scazut, cu o acuta lipsa de competente relevante pentru piata muncii, cu acces limitat la servicii publice de sanatate si educatie, cu conditii de locuire extrem de precare si acces redus la utilitati.

Obiectivul general al SDL este reducerea numărului de persoane aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială pentru pentru rezidentii din 4 zone urbane marginalizate din municipiul Dej si alte categorii de persoane vulnerabile din teritoriul SDL alături de îmbunătățirea calității vieții, creșterea coeziunii sociale, îmbunătățirea mediului de viață și creșterea economică în teritoriul SDL.

Implementarea masurilor incluse in SDL va contribui la îmbunătățirea calității vieții, creșterea coeziunii sociale, îmbunătățirea mediului de viață și creșterea economică in teritoriul acoperit de strategia de dezvoltare locala.

Pentru atingerea acestui obiectiv general s-a avut in vedere o abordare integrata si de jos in sus, intergenerationala, centrata pe familii si pe ansamblul problemelor cu care se confrunta persoanele din teritoriul SDL, cu accent pe cele 4 comunitati marginalizate, din care 2 comunitati marginalizate romana, de natura celor privind infrastructura, mobilitatea urbana, educatia, ocuparea, locuirea, accesul la servicii sociomedicale si relatiile din comunitate. Pentru a intrerupe cercul vicious al saraciei masurile de interventie se vor adresa simultan mai multor membri ai gospodariilor care se afla in risc de saracie si excluziune sociala si vor viza minim 2 componente pentru fiecare persoana, in acord cu problemele si nevoile reale ale acestora.

Prin implementarea SDL se urmareste atat o schimbare de atitudine si de mentalitate in ceea ce priveste stilul de viata si aspectele importante ale vietii (educatia, sanatatea, ocuparea, responsabilisarea si implicarea activa in comunitate), cresterea increderei si stimei de sine, toleranta, acceptarea diversitatii multiculturale, respectul si nondiscriminarea, cat si aspecte care tin de desegregare si inclusiune sociala: accesul si participarea la educatie, la locuri de munca, la servicii sociale si de sanatate si la conditii decente de locuire. Prin SDL se propun interventii in infrastructura care sa asigure locuirea, ocuparea prin activitati de economie sociala, furnizarea integrata a serviciilor minime medicale si sociale, accesul la utilitati, locuinte decente si la spatii publice modernizate (strazi, alei pietonale, locuri de joaca pentru copii).

UNIUNEA EUROPEANĂ

Institutie Statistica
2014-2020

54

Obiectivele specifice (OS)

Obiectivele specifice ale SDL au fost identificate în baza unui larg proces consultativ, pornind de la analiza de nevoi și evaluarea problemelor și resurselor sociale, economice și de mediu din teritoriul SDL. S-a avut în vedere abordarea integrată, centrată pe problemele ce trebuie să fie soluționate, dar având în vedere și atuurile existente și potențiale ale teritoriului SDL.

Au fost stabilite urmatoarele obiective specifice:

- ❖ **OS1** – Îmbunatatirea situației socio-profesionale și a stării de sănătate a 1700 persoane aflate în risc de săracie și excluziune socială din teritoriul SDL, cu accent pe populația din ZUM, prin investiții în infrastructura pentru activități sociale, culturale, sportive, comunitare și a activității întreprinderilor sociale de inserție, inclusiv dotarea acestora cu echipamente specifice.
- ❖ **OS2** – Îmbunatatirea mobilității urbane și accesului populației din ZUM la zonele funcționale și în comunitatea majoritară.
- ❖ **OS3** – Ameliorarea condițiilor de locuire și crearea unui mediu de locuire decent din punct de vedere ecologic și sanitar în cele 4 comunități marginalizate prin investiții în utilitățile de bază la scară mică și în locuințele sociale.
- ❖ **OS4** – Regenerarea urbană și funcționalizarea zonelor urbane marginalizate și a altor zone degradate din teritoriul SDL prin investiții în facilități destinate utilizării publice
- ❖ **OS5** – Cresterea ocupării forței de muncă și îmbunatatirea accesului pe piața muncii pentru minim 850 de persoane aflate în risc de săracie și excluziune socială din ZUM și teritoriul SDL prin programe personalizate de activare adaptate la cerințele pieței muncii, inclusiv activități de antreprenoriat și ocupare în întreprinderi de inserție socială.
- ❖ **OS6** – Îmbunatatirea nivelului educational, asigurarea accesului și participării la o educație de calitate și reducerea parăsirii timpurii a scolii prin implementarea unui set integrat de măsuri educationale de prevenire, intervenție și compensare în teritoriul SDL.
- ❖ **OS7** - Îmbunatatirea accesului la servicii sociale, medicale și socio-medicale pentru a răspunde nevoilor sociale, precum și celor speciale, individuale, familiale sau de grup, în vederea depășirii situațiilor de dificultate, a prevenirii și a combaterii riscului de excluziune socială, a promovării incluziunii sociale și a creșterii calității vieții în teritoriul SDL.
- ❖ **OS8** – Promovarea multiculturalismului, egalității de sanse și de gen, a nondiscriminării, principiilor dezvoltării comunitare, voluntariatului, implicării active și atitudinii proactive și participative în cele 4 ZUM.

SDL este în sinergie atât cu Strategia de dezvoltarea a municipiului Dej 2014-2020 și Strategia de dezvoltare a județului Cluj 2014-2020, cât și cu strategii sectoriale mai ample, la nivel național.

Toate obiectivele specifice ale SDL sunt complementare și contribuie la obiectivele cuprinse în **Strategia de dezvoltarea a municipiului Dej 2014-2020** grupate în jurul viziunii „*Până în anul*

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

2020, Dejul va oferi locuri de muncă mai multe și mai bune, un spațiu prietenos pentru dezvoltarea afacerilor inteligente, facilități urbane îmbunătățite, orientate spre creșterea calității vieții locuitorilor săi”.

SDL propune o serie de masuri privind construcția/reabilitarea/modernizarea străzilor de importanță secundară, inclusiv trotuare, alei pietonale, căi de acces prin care să se asigure atingerea OS2, în concordanță și cu Planul de Mobilitate Urbana Durabilă a Municipiului Dej care va pune accentul pe acțiuni și investiții în infrastructura pietonală, cu scopul de a oferi cetățenilor minimele facilități pentru mobilitate și accesibilitate în zona urbană, în condiții de siguranță în trafic.

Prin SDL sunt vizate masuri integrate și concentrate din punct de vedere teritorial în zonele urbane marginalizate prin care se asigură infrastructura necesară și servicii accesibile și de calitate: condiții de locuire decente, educație, locuri de muncă, servicii de îngrijire a copiilor, servicii medicale și transport public accesibile – pentru a atinge niveluri de dezvoltare apropriate de cele ale altor zone din oraș. Astfel, SDL este complementară cu **Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei 2015-2020**.

SDL urmărește pentru copii și tineri asigurarea de condiții de participare și acces la educație pentru dezvoltarea întregului potențial individual, a abilităților, cunoștințelor și experienței necesare prin masuri educationale de preventie, de intervenție și remediale atât pentru ciclul preșcolar, cât și cel școlar (primar și gimnazial). De asemenea, programele de consiliere și educație parentală în care vor fi implicați parintii vor contribui la înțelegerea corectă a relației parinte – copil/parinte-scoala și la acordarea importantei cuvenite aspectelor legate de educația copiilor. Pentru persoanele analfabete sau care au parasit timpuriu scoala, fără a avea învățamantul minim obligatoriu, în SDL au fost prevăzute masuri de educație de tip a A doua sansa (ADS)/alfabetizare. Asadar, masurile care contribuie la atingerea OS6 al SDL sunt în concordanță cu unele masuri incluse în **Strategia Națională privind Reducerea Parasirii Timpurii a Scolii** care are ca obiectiv pe termen scurt „*implementarea unui sistem eficient de politici și masuri de prevenire, intervenție și compensare pentru a soluționa cauzele majore ale PTS.*”

Masurile de consiliere psihologică individuală și asistență remedială pentru copiii care prezintă tulburări comportamentale, disgrafie și cele de consiliere și educație parentală de care vor beneficia parintii contribuie la crearea unor relații copil-parinte, parinte-scoala mai bune și la identificarea timpurie a unor tulburări de comportament ale copiilor. Astfel, prin SDL se asigură și implementarea unor masuri incluse în **Strategia Națională pentru Sanatatea Mintală a Copilului și Adolescentului 2015-2020**, care prevede dezvoltarea serviciilor de identificare și intervenție timpurie pentru copiii la risc de a dezvolta tulburări de sanatate mintală.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale

2014-2020

Pentru persoanele care sunt inactive sau angajate informal, cu sanse mici de acces la piata formală a muncii datorita lipsei unei calificari, in SDL au fost prevazute masuri de insertie socio-profesionala, prin programe de consiliere si orientare profesionala, programe de formare profesionala, de ucenicie, mediere, subventionarea locului de munca si nu in ultimul rand programe de dezvoltare a spiritului antreprenorial, de sprijin pentru infiintarea si derularea unei afaceri, inclusiv intreprinderi de insertie sociala. In acest fel, masurile care vor asigura atingerea OS1 si OSS al SDL sunt in concordanța cu directiile de actiune pentru atingerea obiectivului 2 (O2) din cadrul ***Strategiei Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020*** care vizeaza „*Îmbunătățirea structurii ocupaționale și participării pe piața muncii în rândul femeilor și persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile*”.

SDL are in vedere si latura socio-medicala prin aplicarea unor masuri de preventie a bolilor sau altor tipuri de afectiuni, in special in ceea ce priveste bolile cronice, igiena personala, reducerea mortalitatii infantile, reducerea cazurilor de sarcina la fete minore, precum si de masuri de ajutor la domiciliu pentru persoanele cu dizabilitati si cele varstnice, cu grad mare de dependenta, femei gravide sau cu copii nou nascuti. Prin masurile aferente OS4 si OS7, SDL contribuie la atingerea ***obiectivului 1 - Îmbunatatirea accesului copiilor la servicii de calitate si obiectivului 2- Respectarea drepturilor si promovarea incluziunii sociale a copiilor aflati in situatii vulnerabile*** din cadrul ***Strategiei Nationale pentru Protectia si Promovarea Drepturilor Copilului 2014 – 2020***.

Prin implementarea SDL, persoanele varstnice si persoanele cu dizabilitati vor beneficia de servicii care sa contribuie la imbatranirea activa si la incluziunea persoanelor cu disabilitati, astfel incat acestia sa fie apreciati si respectati, sa fie independenti si sa poata participa la toate aspectele vietii comunitatii in calitate de cetateni activi, bucurandu-se de o calitate mai ridicata a vietii. Astfel SDL contribuie la obiectivul cheie „*promovarea unor conditii decente de viata pentru persoanele cu dizabilitati*” inclus in ***Strategia Nationala privind Incluziunea Sociala a Persoanelor cu Dizabilitati 2014-2020***, la obiectivele incluse in ***Strategia Nationala de Sanatate 2014-2020***, privind „*asigurarea unui acces echitabil a tuturor cetatenilor, in special a grupurilor vulnerabile, la servicii de sanatate de calitate si cost eficace*” si la obiectivul privind „*prelungirea si imbunatatirea calitatii vietii active a persoanelor varstnice*” din ***Strategia Nationala pentru Promovarea Imbatranirii Active si Protectia Persoanelor Varstnice pentru perioada 2015-2020***.

Ca urmare a acestor interventii, se asteapta ca pe termen mediu si lung calitatea vietii persoanelor din teritoriul SDL, cu accent pe comunitatile marginalizate, sa fie mai buna, iar numarul persoanelor aflate in risc de saracie si excluziune sociala sa se reduca cu 1700 persoane.

6. Planul de acțiune SDL

6.1 Ce măsuri sunt necesare

6.1.1 Sinteza problemelor și măsurilor necesare, grupurile țintă

INFRASTRUCTURA educationala si sociala

Problema #1: infrastructura educationala deficitara/inexistenta in ZUMuri

Problema #2: infrastructura sociala (centre comunitare integrate medico-sociale, centre pentru a gazdui diverse activitati sociale, alte locatii cu destinatie socio-medicala) deficitara la nivelul intregului teritoriu SDL.

MOBILITATE URBANA SI LOCUIRE

Problema #3: nivel redus de mobilitate si acces la zona functionala a rezidentilor din ZUM

Problema #4: conditii de locuire extrem de precare din punct de vedere al calitatii locuintelor, spatiului de locuire, accesului la utilitati, dotarii locuintelor si nivelului de igiena si salubritate

SPATII PUBLICE URBANE

Problema #5: spatii publice inaccesibile persoanelor cu dizabilitati, spatii de joaca pentru copii si pentru activitati recreative insuficiente in teritoriul SDL/inexistente in ZUM.

OCUPARE

Problema #6: oportunități reduse de participare pe piața formala a muncii pentru persoanele in risc de saracie si excluziune sociala din teritoriul SDL, in special pentru persoanele cu dizabilitati si persoanele de etnie româna

EDUCATIE

a) Invatamant anteprescolar (copii cu varsta cuprinsa intre 0-3 ani; 4-6 ani):

Problema #7: Conditii precare de crestere a copiilor si participare redusa a copiilor la programele de educatie timpurie (anteprescolara si prescolara)

b) Invatamant primar si gimnazial (7-14 ani)

Problema #8: Neparticipare școlară și risc mare de abandon școlar în rândul copiilor și tinerilor din ZUM

c) Programe de alfabetizare/tip A doua sansa pentru tineri si adulti

Problema #9: nivel de educatie foarte redus in randul tinerilor si adultilor

ACCES LA SERVICII SOCIALE, MEDICALE SI SOCIO-MEDICALE

Problema #10: servicii sociale, medicale si socio-medicale inadecvate nevoilor, insuficiente sau inexistente pentru anumite categorii de persoane vulnerabile

COMUNITATE SI IMAGINE PUBLICA

Problema #11: nivel ridicat de marginalizare si excluziune sociala, imagine proasta in comunitate a persoanelor de etnie româna, in special a gaborilor.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

58

Interventii	Acțiuni necesar de întreprins pentru rezolvarea problemelor din ZUM si teritoriul SDL	Obiectiv specific
Masura 1 – M1- Acces la educatie si servicii sociale de calitate in teritoriul SDL – OS1, OS6		
1.1	Imbunatatirea infrastructurii educationale	OS6
1.2	Dezvoltarea intreprinderilor de insertie	OS1
1.3	Infiintarea unui centru comunitar integrat de servicii sociale, socio-medicale si medicale	OS1
1.4	Investitii in infrastructura pentru desfasurarea de activitati sociale si comunitare	OS1
Masura 2 – M2 - Mobilitate urbana facila si conditii de locuire decente pentru populatia din ZUM		
2.1	Investiții în infrastructura de locuire	OS3
2.2	Investitii pentru mobilitatea urbana	OS2
2.3	Investitii in infrastructura pentru utilitatările de bază la scară mică	OS3
Masura 3 – M3 - Acces la spații publice urbane functionale in ZUM si teritoriul SDL - OS4		
3.1	Investitii in crearea/reabilitarea/modernizarea spațiilor publice urbane	OS4
Masura 4 – M4 – Sprijin pentru reducerea saraciei si excluziunii sociale a populatiei din zonele urbane marginalizate si grupurilor vulnerabile din teritoriul SDL - OS3, OS5, OS6, OS7, OS8		
4.1	Sprijin pentru accesul și/sau menținerea pe piața muncii	OS5
4.2	Susținerea antreprenoriatului în cadrul comunității, inclusiv a ocupării pe cont propriu	OS5
4.3	Sprijin pentru creșterea accesului și participării la educația timpurie/învățământ primar și secundar și reducerea părăsirii timpurii a școlii prin acordarea de pachete integrate	OS6
4.4	Sprijin pentru dezvoltarea si furnizarea de servicii sociale, socio-medicale si medicale	OS7
4.5	Sprijin pentru imbunatatirea mediului de locuire	OS3
4.6	Asistență juridică pentru reglementarea actelor	OS3
4.7	Implicarea activă in comunitate, voluntariat, multiculturalism, egalitate de sanse si nondiscriminare, solidaritate sociala.	OS8
4.8	Siguranta in zonele urbane marginalizate	OS8

Grup tinta: 1700 de persoane in risc de saracie si excluziune sociala, din care minim 384 persoane din ZUM si minim 344 persoane de etnie româna.

Grup tinta pentru masuri de ocupare:

- Persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială cu varsta cuprinsă între 15-64 ani (someri, persoane inactive, persoane in cautarea unui loc de munca)

Grup tinta pentru masuri de educatie:

- Părinți/ tutori/ îngrijitorii informali ai ante-preșcolarilor/preșcolarilor/elevilor cu risc de părăsire timpurie a școlii;

- Copii în situații de dificultate (copiii cu dizabilități și cu nevoi educaționale speciale, copiii din familii cu 3 sau mai mulți copii sau din familii monoparentale, copiii cu unul sau ambii părinți în mobilitate în afara localității de domiciliu, copiii care au părăsit școala pentru a munci, copiii care nu au fost înscrisi la școală, care au abandonat sau au părăsit timpuriu școala etc.
- Persoane care au părăsit timpuriu școala și care participă la programe de tip ADS: tineri cu vârstă 12-16 ani care au depășit cu cel puțin 4 ani vârsta corespunzătoare clasei neabsolvite; tineri cu vârstă 16-24/adulți cu vârsta 25-64 ani care nu au absolvit învățământul obligatoriu;

Grup tinta pentru masuri sociale si socio-medicale:

- persoane cu dizabilități;
- persoane vîrstnice aflate în situații de dependență, care locuiesc singure și/sau nu sunt autonome și nu beneficiază de sprijin în gospodărie;
- tinerii care au părăsit instituțiile de tip rezidențial;
- adulți cu unul sau mai mulți copii în sistemul de protecție specială;
- mame minore, adolescenti cu comportamente la risc, copii și tineri ai străzii;
- copii/ tineri/ adulți/ vîrstnici cu probleme de sănătate mintală, cu măsură de protecție specială etc.;
- victime ale violenței domestice și familiile cu risc de violență domestică, victime ale traficului de persoane.

6.1.2 Corelarea cu documentațiile strategice, inclusiv cu Planul de Mobilitate Urbană

Masurile incluse in SDL sunt in sinergie atat cu Strategia de dezvoltare a municipiului Dej 2014-2020 si Strategia de dezvoltare a judetului Cluj 2014-2020, cat si cu strategii sectoriale mai ample, la nivel national.

Toate masurile din SDL sunt complementare si contribuie la obiectivele cuprinse in **Strategia de dezvoltarea a municipiului Dej 2014-2020** grupate in jurul viziunii „*Până în anul 2020, Dejul va oferi locuri de muncă mai multe și mai bune, un spațiu prietenos pentru dezvoltarea afacerilor inteligente, facilități urbane îmbunătățite, orientate spre creșterea calității vieții locuitorilor săi*”.

Masura 2.2. din SDL privind construcția/reabilitarea/modernizarea străzilor de importanță secundară, inclusiv trotuare, alei pietonale, căi de acces in ZUM 1 si ZUM 2, precum si masura 5.1 prin care se va asigura si transportul cu microbuze scolare a copiilor la/de la scoala/gradinita contribuie la imbunatatirea mobilitatii urbane si a accesului la zonele functionale a locuitorilor din cele 2 ZUM, fiind complementare cu masurile din **Planul de Mobilitate Urbana Durabila a Municipiului Dej** care pun accentul pe actiuni si investitii in infrastructura pietonalala, cu scopul de a oferi cetatenilor facilitati minime pentru mobilitate si accesibilitate in zona urbana, in conditii de siguranta in trafic.

6.1.3 Contribuția măsurilor la temele secundare FSE

Măsurile avute în vedere în cadrul SDL contribuie la temele secundare FSE, respectiv:

- a) sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor:

UNIUNEA EUROPEANA

60

O serie de masuri care vor fi implementate in cadrul SDL vor viza activitati care sa contribuie la aceasta tema secundara: reducerea consumului de materiale si energie in spatiile construite si imbunatatirea performantei energetice a cladirilor (reabilitarea termica a locuintelor sociale) - (Masurile 1, 2 si 3); organizarea de cursuri/ module de curs pentru dezvoltarea competentei in domeniul protectiei mediului, sprijin pentru intreprinderile sociale in domeniul gestionarii, reciclarii si reutilizarii deseurilor (Masura 4); dezvoltarea de noi activitati in cadrul economiei ecologice cu scopul de a oferi oportunitati de angajare, precum si de a contribui la reducerea impactului negativ asupra mediului in cadrul activitatilor de sprijin a antreprenoriatului (Masura 4); reducerea poluarii provocate de depozitarea deseurilor menajere in ZUM prin actiuni de educare a populatiei, amplasarea de containere si distribuirea de pubele pentru colectarea deseurilor (masura 2).

b) inovare sociala

SDL propune o serie de masuri care raspund nevoilor si problemelor sociale identificate in teritoriul SDL, cu accent pe ZUM, printre abordare inovatoare, respectiv prin implementarea mecanismului DLRC. Solutiile adoptate si concretizate in planul de actiuni al SDL sunt rezultatul unei consultari fara precedent a comunitatii (actorii locali din sfera economica, sociala, administrativa, educatie, culte religioase), inclusiv a persoanelor din comunitatile vizate de masuri si se bazeaza pe o cercetare si analiza „la firul ierbii” a problemelor cu care se confrunta persoanele in risc de saracie si excluziune sociala. Aceasta abordare este o noutate pentru comunitatile din teritoriul SDL si inca din etapa de consultare si animare s-a demonstrat ca s-au creat premisele producerii unei schimbari culturale si de mentalitate, prin speranta, increderea si dorinta de implicare atat a persoanelor care vor face din grupurile tinta, cat si a actorilor locali care se vor implica in implementarea masurilor. Prin masurile integrate proiectele care vor fi implementate in cadrul SDL vor aduce beneficii comunitatilor marginalizate prin scoaterea din cercul vicious al saraciei si cresterea calitatii vietii, dar si comunitatii din teritoriul SDL in ansamblu, contribuind la dezvoltarea spiritului civic si atitudinilor tolerante si nediscriminatorii. Anumite elemente de inovare sociala au fost avute in vedere chiar si in definirea masurilor, de exemplu: implicarea activa a membrilor comunitatii in anumite actiuni care sa contribuie la ameliorarea conditiilor de locuire (masurile 2, 3 si 4), valorificarea potentialului uman existent in cadrul ONG care lucreaza cu categorii de persoane vulnerabile prin organizarea de actiuni de tip “biblioteca vie”- pentru acceptarea diversitatii etnice si culturale, precum si a principiilor privind egalitatea de sanse si de gen si nondiscriminarea (masura 4), etc. Introducerea unor elemente de inovare sociala in proiectele care vor fi depuse pentru implementarea SDL va constitui un aspect ce va fi avut in vedere la prioritizarea si selectia proiectelor de catre Comitetul de selectie.

c) nediscriminare.

Masurile SDL prevad imbunatatirea incluziunii sociale a persoanelor aflate in risc de saracie si excluziune sociala. Prin toate masurile SDL se vor promova principii precum: accesul nediscriminatoriu la alegerea ori exercitarea libera a unei profesii/activitati; angajarea/promovarea in posturi/locuri de munca vacante si la toate nivelurile ierarhiei profesionale; venituri egale pentru munca egala; prestatii si servicii sociale, acordate in

conformitate cu legislatia in vigoare. Combaterea discriminarii pe criterii de origine rasiala sau etnica, religie sau credinta, dizabilitate, varsta sau orientare sexuala si a dificultatilor de acces de orice tip si asigurarea accesului egal la serviciile de interes general reprezinta principiile ce vor guverna implementarea SDI. Actiunile menite sa raspunda nevoilor persoanelor expuse unui risc crescut de discriminare includ masuri specifice fiecarei categorii de varsta. GT va fi constientizat despre aceste principii cu ocazia evenimentelor care promoveaza acceptarii diversitatii si nondiscriminarea (masura 4.). Minim 20% din GT este constituit din persoane de etnie româna. Reconstrucția identităților stigmatizate ale acestei minoritati etnice și egalizarea șanselor de reprezentare socială, prin prezența în toate proiectele care se vor implementa prin SDL creaza baze de promovare, prezervare și dezvoltare a identității etnice. Din GT vor face parte si vîrstnici si persoane cu dizabilitati care vor fi sprijinite prin oferirea de diverse servicii si beneficii si prin accesibilizarea unor spatii publice. In implementarea SDL se va asigura respectarea principiului egalitatii de sanse si de gen, ce are la baza Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de sanse si de tratament intre femei si barbati, republicata si OG 137/2000 privind preventia si sancționarea tuturor formelor de discriminare, Art. 2.1.

6.1.4 Contribuția măsurilor la temele orizontale

Măsurile din cadrul SDL contribuie la tema orizontala privind **dezvoltarea durabilă** prin respectarea principiului „poluatorul plateste”, prin protecția biodiversității, utilizarea eficientă a resurselor, atenuarea și adaptarea la schimbările climatice și rezilienta la dezastre.

Aceste aspecte vor fi avute in vedere in urmatoarele actiuni:

- in executia de lucrari de renovare/reabilitare se vor adopta si solutii ecologice (atat materialele de constructii utilize, cat si solutiile constructive adoptate), iar lucrările vor fi executate cu respectarea legislatiei in domeniul protectiei mediului inconjurator (Masurile 1, 2 si 3)
- derularea unui program de educație a membrilor comunității pe teme ecologice, igiena locuinței si sănătatea publică in care se vor prezenta aspecte privind protectia mediului si constientizare pe tema dezvoltarii durabile (masura 4)
- in cadrul activitatilor extracuriculare ale copiilor se vor avea in vedere actiuni de educatie ecologica si protectia mediului, campanii de curatenie in comunitate (masura 4)
- vor fi organizate acțiuni de motivare pentru igienizarea gospodăriilor și implicarea in păstrarea curăteniei in comunitate (masura 4)
- Actiunile care vizeaza imbunatatirea mediului de locuire propun masuri de colectare a gunoiului prin distribuirea de pubele de gunoi la fiecare gospodarie si amplasare de containere pe platforme de colectare a gunoiului in comunitati (masura 2).

Masurile din SDL contribuie la **promovarea principiilor privind egalitatea de șanse, non-discriminarea, egalitatea intre femei si bărbați**.

Promovarea egalitatii de gen reprezinta un principiu de baza ce va fi promovat in cadrul actiunilor aferente **Masurii 4**. SDL va sprijini implementarea acestui drept fundamental, prin asigurarea unui nivel egal de vizibilitate, afirmare si participare pentru ambele sexe. Actiunile de comunicare vor

UNIUNEA EUROPEANA

contribui la combaterea oricarei forme de discriminare, inclusiv pe baza de gen. Strategia se va implementa cu respectarea principiului egalitatii de sanse si de gen, ce are la baza Legea nr. 202/2002 privind egalitatea de sanse si de tratament intre femei si barbati, republicata. Principiul egalitatii de sanse va fi asigurat si prin participarea in mod echilibrat in echipa de implementare a SDL a femeilor si barbatilor, pe criterii de competenta si specializari, urmarindu-se astfel participarea egala la procesul decizional si egalitatea in viata economica si sociala. Combaterea discriminarii pe criterii de origine rasiala, etnica, religie, credinta, dizabilitate, varsta, orientare sexuala si a dificultatilor de acces de orice tip sunt principiile ce vor guverna implementarea SDL, cu respectarea OG 137/2000 privind preventirea si sanctionarea tuturor formelor de discriminare, Art2.1. *Proiectele care vor fi dezvoltate ulterior în cadrul Etapei a III-a a mecanismului DLRC vor trebui să contribuie la aceste teme orizontale și să detalieze în cererea de finanțare această contribuție.*

6.1.5 Combaterea segregării rezidențiale

In teritoriul SDL, ZUM 1 – Sarata si ZUM 2 – Triaj prezinta caracteristicile unor comunitati segregate, pentru care se propun masuri „hard” si „soft” care vor contribui la desegregare:

- (a) **Actiuni care au ca scop reducerea decalajului privind existența si calitatea serviciilor publice (masurile 1 si 4)**
 - Facilitarea accesului la servicii publice prin operationalizarea CCI, in care vor activa persoane care vor asigura legatura dintre membrii ZUM si structurile care ofera servicii educationale/sociale/medicale (mediator sanitara/asistent comunitar) din zona functionala.
 - (b) **Actiuni care au ca scop micșorarea distanței fizice între ZUM și restul comunității**
 - Facilitarea accesului la școală/gradinita prin asigurarea transportului cu microbuze scolare al copiilor (Masura 4)
 - Realizarea de lucrări de asfaltare/pietruire strazi secundare si alei pietonale din ZUM pentru facilitarea mobilitatii si accesului la zona functionala (Masura 2)
 - (c) **Activități desfășurate în comun de membrii ZUM și membrii comunității majoritare cu scopul de a îmbunătăți relația dintre cele două tipuri de comunități, avute în vedere în cadrul urmatoarelor masuri:**
 - Intervenții care privesc educatia (masura 4)***
 - Participarea la activitățile de tip SDS a copiilor din ZUM și din comunitatea nesegregată;
 - Organizarea de activitati extracuriculare cu participare in comun (de exemplu activitati artistice, sportive);
 - Intervenții care privesc ocuparea (masura 4)***
 - Angajarea în cadrul unor proiecte a unor persoane din ZUM segregate care vor lucra alaturi de persoane din comunitatea majoritară. Interacțiunile la locul de muncă vor ajuta la refacerea legăturilor sociale între membrii celor două comunități
 - Angajarea in cadrul întreprinderilor de economie socială de inserție si includerea in programe de ucenicie, de formare profesionala de persoane din cele 2 tipuri de comunitati.
 - Intervenții care privesc sănătatea (Masura 4)***

- angajarea de mediatori sanitari care să faciliteze accesul membrilor comunității segregate la serviciile de sănătate în cadrul CCI și medierea relației cu medicii de familie.
- activități/ campanii de informare referitoare la o viață sănătoasă la care vor participa atât membrii comunității segregate, cât și membrii comunității majoritare.

Intervenții care privesc locuirea (Masurile 2 și 4)

- imbunatătirea condițiilor de locuire existente și oferirea posibilității de a intra în posesia spațiilor de locuire prin reglementarea actelor de proprietate asupra locuințelor.

Intervenții care privesc relațiile din comunitate (Masura 4):

- organizarea de evenimente de promovare a multiculturalismului (obiceiuri, tradiții, valori specifice) și de promovare în comunitate a unor principii legate de desegregare, măsuri de consultare periodică comunitară, alte activități care implică dialogul și colaborarea.

6.1.6 Asigurarea sustenabilității intervenției DLRC

Aspecte legate de sustenabilitatea intervenției DLRC după finalizarea acesteia au fost abordate de parteneriat încă din faza de elaborare a SDL și asumate de fiecare partener al GAL. În acest sens au fost avute în vedere mai multe măsuri, concretizate într-un plan de măsuri pentru mobilizarea comunității și consolidarea parteneriatului, precum și valorificarea și continuarea efectelor intervenției DLRC, după cum urmează:

- Instituirea în cadrul strategiei și a planului de acțiune al SDL a unui sistem de stimulente, dar și de sanctiuni, acordate beneficiarilor din grupul tinta conditionat, care să ajute la motivarea și responsabilizarea membrilor comunității marginalizate;
- Actiuni de schimbare a mentalității, de responsabilizare și de conștientizare a membrilor din comunitățile marginalizate asupra intelegerii faptului că au deopotrivă drepturi, dar și obligații, cu impact pe termen lung, și după finalizarea implementării SDL;
- Implicarea participativă a beneficiarilor-grupul tinta - construirea și întărirea comunităților din ZUM prin participarea voluntară a rezidenților în anumite activități, cum ar fi lucrări de infrastructură, de genul construcției de locuințe sociale, renovărilor de locuințe sociale, reparării utilităților, creare de spații de joacă pentru copii etc. sau lucrări de salubrizare a spațiilor urbane din ZUM;
- Implicarea continua a membrilor comunității în activități de dezvoltare comunitară, prin consultarea atât în identificarea problemelor, cât și a soluțiilor care să contribuie la rezolvarea problemelor și participarea la campanii de informare și programe educationale pe aspecte legate de relațiile în comunitate, în familie, copil-scoala, parinte-scoala etc;
- Inițierea cooperării și coordonării între diferențele structuri publice (SPAS, AJOFM, DGASPC, Politie, Jandarmerie etc.) și constituirea de echipe multidisciplinare formate din lucrători comunitari la nivel local care să asigure cooperarea intersectorială și multi-instituțională la toate nivelurile, ca un prim pas spre integrarea completă a serviciilor pe termen lung;
- introducerea unor componente de intermediere socială și consiliere familială în toate acțiunile SDL; facilitatorul comunitar din cadrul GAL, alături de mediatorul social/asistentul social din cadrul Centrului Comunitar de servicii integrate vor reprezenta figurile centrale

care vor ajuta persoanele și familiile din categoriile defavorizate să depășească situația de excluziune socială și vor fi capabili să inteleagă problemele membrilor comunitatilor marginalizate, să asigure relația și comunicarea eficientă cu acestia, să îi mobilizeze și să îi ajute să se organizeze;

- Operationalizarea Centrului Comunitar Integrat și transformarea acestuia într-un reper al identității comunitare prin finanțarea unui proiect de personalizare a interiorului și exteriorului clădirii, dezvoltat cu participarea comunității, sub îndrumarea unor ONG-uri sau a unor echipe de urbaniști și/sau arhitecți;
- În vederea îmbunătățirii condițiilor de locuire se va avea în vedere identificarea și altor surse de finanțare, sponsori pentru materiale de construcții/obiecte de uz casnic/mobilier, eventual acordarea de tichete sociale pentru materiale de construcții, precum și voluntari, inclusiv implicarea membrilor comunității pentru executarea unor lucrări de renovare/amenajare pentru ameliorarea condițiilor de locuire;
- Consiliul local va asigura de la bugetul local finanțarea costurilor de întreținere ale structurilor care vor deveni operaționale aflate în administrarea APL – centrul comunitar integrat (menținere, utilități, salariai personal) și va identifica și alte surse de finanțare;
- Extinderea parteneriatului GAL formal și informal, prin identificarea unor parteneri comunitari (persoane fizice și juridice - donatori, sponsori, voluntari) care să se implice în continuarea acestor activități: studenți/pensionari cu experiență în diverse activități extracuriculare, ONG, societăți comerciale etc;
- Pentru continuarea acordării de sprijin material constant în îmbrăcăminte, încălțaminte și rechizite pentru copiii se vor organiza campanii de atragere sponsori și donatori de către organizații implicate în implementarea de proiecte în cadrul SDL, iar primară, în funcție de disponibilități poate acorda tichete sociale care să fie utilizate în acest scop;
- Identificarea altor surse de finanțare nerambursabile de către GAL și implementarea de proiecte noi, care să valorifice rezultatele obținute și să continue anumite acțiuni de sprijin, până la depasirea situațiilor de vulnerabilitate de către familiile nevoiașe.

6.2 Măsuri prioritare

6.2.1 Prioritizarea măsurilor

Masurile au fost prioritizate pe baza opțiunilor exprimate prin vot de reprezentanții celor 3 categorii de membri ai GAL.

Orizontul de implementare a SDL acoperă perioada 2018-2023. Astfel în anul 2018, după selectarea SDL și semnarea contractului de finanțare, urmează să se constituie echipa de experti ai GAL. Implementarea efectivă a proiectelor selectate este de așteptat să demareze în partea a doua a anului 2018.

Legenda

prioritate mare		măsurile de intervenție considerate a fi cu "prioritate mare" de toți partenerii locali
prioritate medie		măsurile de intervenție considerate a fi cu "prioritate mare" doar de 2 categorii de

		partenerii locali
prioritate scăzută	■	măsurile de intervenție considerate a fi cu "prioritate mare" doar de o categorie de partenerii locali
APL		autorități publice locale și sector public
ZUM		comunitati marginalizate
S.P. & S.C.		sector privat și societatea civilă

Prioritizarea masurilor

Intervenții	Acțiuni necesar de întreprins pentru rezolvarea problemelor din ZUM	APL	ZUM	S.P. & S.C.	Prioritate
Masura 1 – M1 - Acces la educatie si servicii sociale de calitate in teritoriul SDL					
1.1	Imbunatatirea infrastructurii educaționale	■	■	■	■■■
1.2	Dezvoltarea intreprinderilor de insertie	■	■	■	■■■
1.3	Inființarea unui centru comunitar integrat de servicii sociale, socio-medicale si medicale	■	■	■	■■■
1.4	Investitii in infrastructura pentru desfasurarea de activitati sociale si comunitare	■	■	■	■■■
Masura 2 – M2 - Mobilitate urbana facila si conditii de locuire decente pentru populatia din ZUM					
2.1	Investiții în infrastructura de locuire	■	■	■	■■■
2.2	Investitii pentru mobilitatea urbana	■	■	■	■■■
2.3	Investitii in infrastructura pentru utilitatările de bază la scară mică	■	■	■	■■■
Masura 3 – M3 - Investitii in crearea/reabilitarea/modernizarea spațiilor publice urbane din teritoriul SDL					
3.1	Investitii in crearea/reabilitarea/modernizarea spațiilor publice urbane	■	■		■■
Masura 4 – M4 - Sprijin pentru reducerea saraciei si excluziunii sociale a populatiei din zonele urbane marginalizate si grupurilor vulnerabile din teritoriul SDL					
4.1	Sprijin pentru accesul și/sau menținerea pe piața muncii	■	■	■	■■■
4.2	Susținerea antreprenoriatului în cadrul comunității, inclusiv a ocupării pe cont propriu	■	■	■	■■■
4.3	Sprijin pentru creșterea accesului și participării la educația timpurie/învățământ primar și secundar și reducerea părăsirii timpurii a școlii prin acordarea de pachete integrate	■	■	■	■■■
4.4	Sprijin pentru dezvoltarea si furnizarea de servicii sociale, socio-medicale si medicale	■	■	■	■■■
4.5	Sprijin pentru imbunatatirea mediului de locuire	■	■	■	■■■
4.6	Asistență juridică pentru reglementarea actelor	■	■	■	■■■
4.7	Implicarea activă in comunitate, voluntariat, multiculturalism, egalitate de sanse si nondiscriminare, solidaritate sociala.	■	■	■	■■■
4.8	Siguranta in zonele urbane marginalizate	■	■		■■

6.2.2 Abordarea integrată

In elaborarea planului de actiuni al SDL s-a avut in vedere:

- **Caracterul integrat al actiunilor la nivelul teritoriului SDL prin:**
 - ⇒ Abordare integrată a accordării de servicii sociale și programe de facilitare socială, pentru a reduce efectiv sărăcia extremă și excluziunea socială;
 - ⇒ Integrarea completă a serviciilor prin renunțarea la abordarea fragmentară;
 - ⇒ Pachet integrat de intervenții simultane, centrate pe gospodarie și pe membrii acestora.
- Abordarea integrată a serviciilor va avea in centrul tuturor actiunilor asistenții sociali, pe care îi va abilita să găsească soluții împreună cu gospodăriile și familiile nevoiașe. Activitatea acestora va viza identificarea corectă a nevoilor gospodăriei sărace sau vulnerabile și acoperirea acelor nevoi, în principal cu ajutorul soluțiilor generate și implementate la nivel local. La baza abordării va sta facilitarea locală intensivă și activitățile de teren realizate de lucrătorii comunitari (sau mediatorii sociali). Procesul de facilitare intensivă va fi completat de acordarea unui pachet integrat de servicii ce va cuprinde cel putin 2 din următoarele elemente:
- ⇒ **Educație de bază** – investiții pentru extinderea și îmbunătățirea serviciilor incluzive de dezvoltare timpurie a copilului (precum programele de educație parentală), a educației timpurii (grădiniță) și a invatamântului preuniversitar;
 - ⇒ **Sănătate** - asigurarea serviciilor medicale de bază, precum și informarea și educarea pentru prevenirea imbolnavirilor prin campanii publice de informare și promovare a sănătății pentru copii și mame, stil de viață sănatos, igiena personală și a locuinței, sănătatea reprodusă, etc.
 - ⇒ **Ocupare și oportunități de câștig** – programe menite să crească șansele de angajare ale părinților (precum programe de alfabetizare și consiliere profesională) și de ocupare pe piața formală a muncii sau inițierea unor activități pe cont propriu;
 - ⇒ **Infrastructura comunitară** – investiții pentru creșterea disponibilității și calității serviciilor de bază: Centrul Comunitar de servicii integrate, care concentrează o serie de servicii sociale, socio-medicale oferite de regula fragmentat, cu reguli neunitare, precum și dezvoltarea unor servicii sociale specializate pentru persoane vulnerabile și infrastructura socială și comunitară

- **Caracterul multisectorial al măsurilor incluse**

Planul de actiuni are un caracter multisectorial prin faptul ca include deopotrivă măsuri care privesc infrastructura - educatională, de locuire, referitoare la spațiul public și mobilitate, dar și interventii de natura programelor cu impact asupra educației, ocupării și serviciilor sociale, asistentei juridice pentru soluționarea unor probleme legate de actele de identitate, de proprietate asupra locuinței/terenurilor sau de elabordare a unor dosare pentru acces la anumite servicii sociale.

Dată fiind complexitatea problemei sărăciei și a excluziunii, soluționarea acesteia sau reducerea magnitudinii ei nu se pot realiza prin aplicarea de intervenții izolate care vizează doar un aspect al sărăciei, cum ar fi, de exemplu, lipsa locuirii decente, ci doar prin măsuri multisectoriale. În acest sens, finanțarea intervențiilor integrate, vizând mai multe sectoare, care cuprind atât proiecte de infrastructură (de locuire, pentru oferire de servicii integrate medicale și sociale, de desfășurare a activităților de economie socială), finanțabile din POR, coroborate cu proiectele prin care se stimulează oferirea de servicii medico-sociale, de servicii educaționale, de ocupare etc., finanțabile din POCU vor duce la asigurarea unei locuirii decente pentru persoanele aflate în risc de sărăcie, dar și la creșterea șanselor de integrare a acestora pe piața muncii. Toate aceste măsuri integrate vor conduce la diminuarea focarelor de sărăcie și excluziune socială, contribuind la reducerea numărului persoanelor defavorizate la nivel național și regional.

- **Complementaritatea între investițiile în infrastructură de tip FEDR și măsurile soft FSE**

Strategia prevede un sprijin complementar și sinergic pentru promovarea dezvoltării locale a teritoriului SDL. Investițiile „hard”, respectiv cele în infrastructură vor fi finanțate din POR (FEDR) și vor viza: locuințe sociale, întreprinderi de economie socială, centrul comunitar integrat, unități de învățământ preuniversitar, infrastructura mică de bază, mobilitatea. Aceste intervenții vor contribui la asigurarea locuirii decente, la ameliorarea stării de sănătate, reducerea gradului de părăsire timpurie a școlii, concomitent cu creșterea gradului de participare la educație, precum și la creșterea gradului de ocupare a populației defavorizate (prin crearea premiselor ce țin de infrastructura specifică). Investițiile de tip „soft”, privind diferitele tipuri de servicii vor fi finanțate din POCU (FSE) și vor viza: susținerea antreprenoriatului, inclusiv cel social, sprijinirea creșterii accesului și participării la educație și formare, încurajarea intrării/ menținerii pe piața muncii, sprijinirea dezvoltării de servicii sociale/ comunitare integrate medico-sociale, etc. Aceste intervenții, complementare celor de tip „hard”, vor contribui la ameliorarea stării de sănătate a populației, la dezvoltarea comunitară, la integrarea socio-profesională și culturală a comunităților marginalizate. Concret, complementaritatile între măsurile POR-POCU sunt după cum urmează:

- Măsura M1 - Investiții în infrastructura educatională și socială din teritoriul SDL (POR) este complementară intervențiilor din cadrul măsurii 4 privind accesul și participarea la educație, accesul la servicii sociale, medicale și medico-sociale pentru populația în risc de săracie și marginalizare socială din teritoriul SDL (POCU);
- Intervențiile din cadrul măsurii 2 - Construire/reabilitare/modernizare locuințe sociale, Crearea/reabilitarea/modernizarea drum principal, asfaltare/pietruire străzi secundare și alei pietonale și Reabilitarea/modernizarea utilităților publice - infrastructura apă-canal, dezvoltare infrastructură electricitate (POR) sunt complementare cu măsura 4 – intervențiile referitoare la programul de îmbunătățire a mediului de locuire și asistență juridică pentru reglementarea actelor populației (POCU);
- Intervenția din cadrul măsurii 1 referitoare la construirea/dotarea cu echipamente a infrastructurii întreprinderilor de economie socială de inserție (POR) este complementară cu intervențiile din măsura 4 referitoare la activarea pe piața muncii a persoanelor fără un loc de munca din teritoriul SDL (POCU).

6.3 Lista indicativă de intervenții

❖ INTERVENȚII ÎN DOMENIUL EDUCAȚIEI

Sursa de finantare POR	Sursa de finantare POCU
M1. - Acces la educatie si servicii sociale de calitate in teritoriul SDL Interventia 1.1. Imbunatatirea infrastructurii edocationale Tipuri de actiuni sprijinate: <ul style="list-style-type: none"> - Lucrari de construire/ reabilitare/ modernizare creșe, grădinițe, școli primare, școli gimnaziale etc. si dotari 	M4 Sprijin pentru reducerea saraciei si excluziunii sociale a populatiei din zonele urbane marginalizate si grupurilor vulnerabile din teritoriul SDL Interventia 4.3 Sprijin pentru creșterea accesului și participării la educația timpurie/ învățământ primar și secundar și reducerea părăsirii timpurii a școlii prin acordarea de pachete integrate. Tipuri de actiuni de sprijin: <ul style="list-style-type: none"> - Programe de prevenție si de acompaniere pentru elevi: organizarea de programe tip Scoala dupa scoala (SDS), programe de sprijin pentru copii prin care să se asigure o masă caldă, pregătirea temelor, consiliere psihopedagogica, activitati extracuriculare ; - Programe destinate prevenirii separării copilului de familia sa (transport și masă copii la/de la scoala/gradinita, oferirea de materiale edocationale, imbracaminte si incaltaminte) - Sprijin pentru accesul la servicii medicale pentru copii - Programe de informare, consiliere si cursuri de educație parentală pentru adulți - Programe de orientare in cariera pentru elevi si consiliere pentru elevi si parinti - Programe de alfabetizare/ completare studii tip A doua sansa - Dezvoltare profesională a personalului de sprijin pentru lucru cu copiii din categoriile dezavantajate si de animatori pentru activitatii cultural-artistice si recreative pentru copii

❖ INTERVENȚII ÎN DOMENIUL OCUPĂRII FORȚEI DE MUNCĂ SI ANTREPRENORIATULUI

Sursa de finantare POR	Sursa de finantare POCU
M1 - Acces la educatie si servicii sociale de calitate in teritoriul SDL Interventia 1.2 Dezvoltarea intreprinderilor de insertie Tipuri de actiuni sprijinate: <ul style="list-style-type: none"> - Construirea/ dotarea cu echipamente a infrastructurii intreprinderilor de economie socială de inserție 	M4 Sprijin pentru reducerea saraciei si excluziunii sociale a populatiei din zonele urbane marginalizate si grupurilor vulnerabile din teritoriul SDL Interventia 4.1 Sprijin pentru accesul și/sau menținerea pe piața muncii. Actiuni de sprijin: <ul style="list-style-type: none"> - Măsuri de informare și conștientizare a importanței pregătirii profesionale pe tot parcursul vieții și ocupării unui loc de muncă - Masuri active de ocupare: consiliere, orientare profesională si medierea muncii, formare profesională; - Programe subvenționate de ucenicie la locul de muncă si stagii de practica - Acordarea de subvenții pentru angajatorii care angajează persoane din categorii defavorizate - Sprijinirea ocupării persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile,

UNIUNEA EUROPEANA

Instrumente Structurale
2014-2020

69

	<p>în cadrul întreprinderilor sociale de inserție</p> <p>Interventia 4.2 Susținerea antreprenoriatului în cadrul comunității, inclusiv a ocupării pe cont propriu.</p> <p>Actiuni de sprijin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - acordarea de micro-granturi - servicii de consiliere/ consultanță formare profesională antreprenorială și alte forme de sprijin atât în faza de înființare a afacerii, cât și post înființare.
--	--

❖ **INTERVENȚII ÎN DOMENIUL DEZVOLTĂRII/ FURNIZĂRII DE SERVICII (SOCIALE/ MEDICALE/ MEDICO-SOCIALE)**

Sursa de finantare POR	Sursa de finantare POCU
<p>M1 Acces la educatie si servicii sociale de calitate in teritoriul SDL</p> <p>Interventia 1.3 Inființarea unui centru comunitar integrat de servicii sociale, socio-medicale si medicale</p> <p>Tipuri de actiuni sprijinite:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lucrari de reabilitare/modernizarea unui centru comunitar integrat de servicii sociale, medico-sociale si medicale si dotarea acestuia; <p>Interventia 1.4 Investitii in infrastructura pentru desfasurarea de activitati sociale si comunitare.</p> <p>Tipuri de actiuni sprijinate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Construire/reabilitare/modernizare clădiri pentru a găzdui diferite activități sociale, socio-medicale, comunitare, culturale, agrement și sport etc. (centre multifunctionale, cantine sociale, băi publice, centre de agrement, centre de servicii medicale si socio-medicale etc) si pentru dotarea acestora. 	<p>M4 Sprijin pentru reducerea saraciei si excluziunii sociale a populatiei din zonele urbane marginalizate si grupurilor vulnerabile din teritoriul SDL</p> <p>Interventia 4.4. Sprijin pentru dezvoltarea si furnizarea de servicii sociale, socio-medicale si medicale</p> <p>Vor fi sprijinite:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Actiuni pentru operationalizarea unui Centru Comunitar Integrat (CCI) la care să fie asigurat accesul rezidenților la servicii integrate pentru copii, tineri, adulți/parinti; - Actiuni de operationalizare structuri de tipul: centru de resurse pentru comunitatile de romi, centru de respiro, centru de dezalcoolizare, centru de zi pentru persoane cu dizabilități, centru de combatere a violentei domestice, centre pentru activitati culturale, artistice, sportive, centre pentru acordarea de servicii medicale de baza, spalatorie/baie publica etc. - Dezvoltarea serviciilor medicale primare adresate membrilor comunității marginalizate - Dezvoltarea/Furnizarea unor servicii de ajutor la domiciliu pentru persoane cu dizabilitati, in special varstnici singuri, servicii de sprijin si servicii conexe - Dezvoltare profesională a personalului cu un rol in furnizarea serviciilor sociale si socio-medicale - Actiuni de educatie sanitara si prevenire a imbolnavirilor

❖ **INTERVENȚII ÎN DOMENIUL ÎMBUNĂTĂȚIRII CONDIȚIILOR DE LOCUIT SI MOBILITATII**

Sursa de finantare POR	Sursa de finantare POCU
<p>M2- Mobilitate urbana facila si conditii de locuire decente pentru populatia din ZUM</p> <p>Interventia 2.1 Investițiile în infrastructura de locuire</p>	<p>M4 Sprijin pentru reducerea saraciei si excluziunii sociale a populatiei din zonele urbane marginalizate si grupurilor vulnerabile din</p>

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

70

<p>Tipuri de actiuni de sprijin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lucrari de construire/ reabilitare / modernizare a locuințelor sociale <p>Interventia 2.2 Investitii pentru mobilitatea urbana</p> <p>Tipuri de actiuni de sprijin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Crearea/reabilitarea/modernizarea străzilor de importanță secundară, inclusiv trotuare, piste pentru bicicliști, alei pietonale, căi de acces <p>Interventia 2.3 Investitii in infrastructura pentru utilitățile de bază la scară mică (infrastructura edilitară de gaze, electricitate, apă, salubritate);</p> <p>Tipuri de actiuni de sprijin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reabilitarea/modernizarea infrastructurii apă-canal, dezvoltare infrastructură electricitate - Amenajare platforme cu containere de gunoi, distribuirea de pubele la fiecare gospodarie in ZUM etc <p>M3 - Acces la spații publice urbane functionale in ZUM si in teritoriul SDL</p> <p>Interventia 3.1 Investitii in crearea/ reabilitarea/ modernizarea spațiilor publice urbane.</p> <p>Tipuri de actiuni de sprijin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lucrari pentru crearea/ reabilitarea/ modernizarea spațiilor publice urbane: zone verzi neamenajate, terenuri abandonate, zone pietonale și comerciale, etc 	<p>teritoriul SDL</p> <p>Interventia 4.5 Sprijin pentru imbunatatirea mediului de locuire.</p> <p>Tipuri de actiuni de sprijin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - actiuni de ecologizare/ salubrizare/ igienizare a ZUM cu participarea comunității; - Actiuni de educație a membrilor ZUM pe teme ecologice, igiena locuinței, sănătatea publică; - Acțiuni de motivare pentru igienizarea gospodăriilor și implicarea în păstrarea curăteniei în comunitate (campanii de curatenie, concursuri) - Actiuni de sprijin pentru efectuarea de lucrări de reparații, consolidări structurale, izolație termică și încălzire a locuinței, extinderi de camere, îmbunătățirea igienei locuinței și spațiilor conexe <p>Interventia 4.6 Asistență juridică pentru reglementarea actelor.</p> <p>Actiuni de sprijin pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obținerea actelor de identitate, de proprietate, de stare civilă, de obținere a drepturilor de asistență socială etc.
--	---

❖ INTERVENȚII ÎN DOMENIUL COMBATERII DISCRIMINĂRII ȘI PROMOVĂRII MULTICULTURALISMULUI

Sursa de finantare POCU	Alte surse de finantare:
<p>M4 Sprijin pentru reducerea saraciei si excluziunii sociale a populatiei din zonele urbane marginalizate si grupurilor vulnerabile din teritoriul SDL</p> <p>Interventia 4.7 Implicarea activa in comunitate, voluntariat, multiculturalism, egalitate de sanse si nondiscriminare, solidaritate sociala.</p> <p>Tipuri de actiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evenimente de promovare a implicării active in comunitate si participative, a voluntariatului - Actiuni de tip "biblioteca vie" - Actiuni de extindere a parteneriatului din GAL; - Informare si constientizare pe diverse tematice (egalitatea de sanse si de gen, nondiscriminarea, voluntariatul, implicarea activa, desegregarea etc.); 	<p>M4 Sprijin pentru reducerea saraciei si excluziunii sociale a populatiei din zonele urbane marginalizate si grupurilor vulnerabile din teritoriul SDL,</p> <p>Interventia 4.8. Siguranta in zonele urbane marginalizate</p> <p>Tipuri de actiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Recenzarea populației in risc de saracie si excluziune sociala - Introducerea unor măsuri privind înregistrarea rezidenților - Acțiuni ale poliției locale de informare și control privind cerșetoria și prostituția

<ul style="list-style-type: none"> - Evenimente de promovare a multiculturalismului - Parteneriat cu mass media locală 	<ul style="list-style-type: none"> - campanii ale poliției de proximitate pentru securizarea ZUM
--	---

Metode de asigurare a sustenabilității proiectelor subsumate listei indicative de intervenții

GAL-ul va include între criteriile de selecție a proiectelor (din etapa III) urmatoarele criterii pentru care aplicantii vor primi punctaj suplimentar, daca solicitantii finantarii (aplicantii):

- (1) asigura menținerea destinației structurilor dezvoltate prin proiect și menținerea infrastructurilor minim 3 ani de la închiderea finanțării;
- (2) pentru afacerile înființate/dezvoltate se asigura o perioadă de sustenabilitate de minimum 6 luni. Perioada de sustenabilitate presupune continuarea funcționării afacerii, inclusiv obligația menținerii locului de muncă (intreprinderile sociale de inserție sprijinate prin POR, intreprinderile noi create prin POCU)
- (3) asigura menținerea pe piața muncii a minim 70% din persoanele ocupate prin proiect, minim 6 luni după finalizarea proiectului
- (4) asigura sustenabilitatea serviciilor educaționale dezvoltate prin proiect pentru o perioadă de minim 1 an de la finalizarea implementării proiectului
- (5) asigura sustenabilitatea serviciilor sociale, socio-medicale și medicale dezvoltate prin proiect cel puțin 1 an de la închiderea finanțării
- (6) GAL-ul sau anumiți membri ai GAL își asumă responsabilitatea de a asigura sustenabilitatea activității demarate prin proiect pentru cel puțin 12 luni după încheierea perioadei de finanțare prin DLRC.

7. Monitorizare și evaluare

7.1 Monitorizarea și evaluarea continuă

Activitatea de monitorizare țintește managementul tehnic și financiar al implementării SDL astfel încât să faciliteze colectarea sistematică și structurată, pe baze anuale a datelor cu privire la activitățile desfășurate. Sistemul de monitorizare asigură colectarea datelor statistice și a indicatorilor de monitorizare pentru implementarea SDL. Un expert angajat al GAL, va colecta prin intermediul instrumentelor și a indicatorilor de monitorizare datele necesare monitorizării implementării proiectelor și implicit a SDL. Astfel, se vor putea cumula date pentru monitorizarea implementării strategiei de dezvoltare de sus în jos – de la proiecte la plan, ca instrument pentru gestionarea tehnică și financiară.

Indicatori utilizați:

- **Indicatori financiari (input)** – se referă la bugetul alocat pe fiecare nivel de asistență. Acești indicatori sunt utilizati pentru monitorizarea progresului Strategiei de Dezvoltare Locală în funcție de angajamentele și plățile (anuale) efectuate din fondurile disponibile pentru fiecare operație, măsură în relație cu costurile eligibile;
- **Indicatori de realizare (output)** – se referă la activitatea efectuată. Aceștia sunt măsurăți în unități fizice sau monetare, cantitativi sau calitativi;
- **Indicatori de rezultat** – se referă la efectul direct și imediat al Strategiei de Dezvoltare Locală. Aceștia furnizează informații asupra schimbărilor, de exemplu, mediul, capacitatea sau performanța a beneficiarilor direcți. Acest tip de indicatori pot fi de natură cantitativă sau calitativă. Persoanele cu atribuții în acest sens din cadrul GAL-ului vor produce rapoarte de monitorizare necesare urmăririi stadiului implementării și a progresului implementării strategiei de dezvoltare locală.

Frecvența rapoartelor de monitorizare va fi stabilită de către structurile de conducere ale GAL-ului (trimestrial sau semestrial). Anual va fi întocmit raportul anual de progres în implementarea strategiei de dezvoltare locală. Informațiile din cadrul rapoartelor de monitorizare, rapoartelor anuale de progres vor fi folosite de către structurile GAL-ului pentru fundamentarea deciziilor legate de implementarea strategiei de dezvoltare locală.

Activitatea de control are în vedere respectarea planificării legate de implementarea strategiei de dezvoltare locală. Astfel, prin exercitarea activităților de control, se urmărește realizarea următoarelor obiective specifice:

- ✓ Intervenția în timp real asupra lanțului de management și de control al sprijinului finanțier;
- ✓ Punerea la dispoziția factorilor implicați a tuturor informațiilor referitoare la gestionarea și implementarea strategiei de dezvoltare locală;
- ✓ Informarea periodică a autorităților regionale, naționale și europene cu privire la evoluția implementării strategiei de dezvoltare locală.

Comunitatea marginalizată va lua parte activ la activitatea de monitorizare a implementării SDL. Monitorizarea cu ajutorul comunității reprezintă atât o formă de supraveghere publică a modului în care SDL este implementată, cât și un mod eficient de a mobiliza comunitatea. Membrii comunității pot identifica erori, face sugestii de îmbunătățire, pot solicita date și pot oferi feedback coordonatorilor proiectului, fapt ce va duce și la o creștere a eficienței în procesul de luare a decizilor, oamenii vor fi mai bine informați, mai conștienți de drepturile lor în calitate de clienți/beneficiari, cetățeni și ființe umane. Următoarele instrumente vor fi folosite pentru monitorizarea cu ajutorul comunității:

(1) Cutia cetățeanului: Clasica cutie de sugestii și reclamații va fi plasată în comunitate. Facilitatorul comunitar va colecta mesajele primite de la rezidenții comunității marginalizate. Acestea vor fi analizate împreună cu personalul GAL, iar rezultatele vor fi prezentate atât în ședințele publice pentru comunitate, cât și în ședințele lunare ale Consiliului Director, pentru a se lua măsurile necesare de soluționare.

(2) Mesajul cetățeanului: Acest proiect pune în relație participarea comunitară cu industriile inovative și este implementat de o firmă IT și/sau ONG. Prin intermediul unei aplicații software, cetățenii din comunitatea marginalizată pot trimite gratuit SMS-uri privind situații în care ei sunt victime ale discriminării, corupției, violenței, abuzului sau exploatarii. Aceste date sunt colectate și verificate în timp real de reprezentanții ONG-ului care, dacă este cazul, pot să și intervină prin alertarea/sesizarea instituțiilor cu atribuții în domeniul respectiv.

(3) Micul cetățean: Pentru a implica copiii și tinerii în procesul de monitorizare vor fi atrase în proiect școlile frecventate de copiii din comunitate. În cadrul orelor de dirigenție, copiii vor primi chestionare pe care le vor completa acasă împreună cu părinții. Datele culese vor releva gradul de cunoaștere despre intervențiile realizate în comunitate, precum și satisfacția referitoare la aceste intervenții. Rezultatele vor fi prezentate atât în ședințele publice pentru comunitate, cât și în ședințele lunare ale Consiliului Director, pentru a se lua măsurile corespunzătoare.

Avantaje ale monitorizării cu participarea comunității :

- Asigură o implicare activă a comunităților urbane marginalizate, crește gradul de

UNIUNEA EUROPEANĂ

conștientizare privind dreptul la servicii de calitate; îi face pe membrii comunității participanți direcți în evaluarea și recomandarea de îmbunătățiri ale calității și accesibilității serviciilor existente;

- Oferă date direct de la nivelul comunității cu privire la eficiența implementării proiectului/politicilor și, legat de aceste servicii;
- Este un instrument eficient care poate ajuta la identificarea decalajelor și la îmbunătățirea măsurilor adoptate la nivel național, precum și un instrument eficient de sensibilizare a opiniei publice și de advocacy pentru drepturile grupurilor vulnerabile.

7.2. Evaluarea de impact

Monitorizarea progresului va urmări gradul de realizare al indicatorilor de output care reflectă dacă și în ce măsură activitățile din proiecte au fost realizate eficace și la timp. Rapoartele de monitorizare vor fi trimestriale, anual fiind realizate rapoarte sintetice care să reflecte măsura în care au fost atinse obiectivele specifice la nivel sectorial.

Evaluarea de impact va consta în măsurarea atingerii obiectivelor stabilite la începutul proiectului. Pentru aceasta, va fi realizat un studiu la sfârșitul proiectului, pentru a vedea în ce măsură s-a îmbunătățit situația și au fost atinse obiectivele. Indicatorii de rezultat vor fi măsuiați pe baza unor sondaje reprezentative la nivelul gospodăriilor din comunitățile marginalizate.

Indicatorii de outcome proprii SDL aferenti categoriilor de interventii propuse sunt prezentati in tabelul de mai jos:

Tabel 8. Indicatori de rezultat (*outcome*) proprii SDL

	UM	Nivel de bază	An de bază	Sursa	Țintă 2023
Acces la educatie si servicii sociale de calitate in teritoriul SDL					
Numar creșe, grădinițe, școli primare, școli gimnaziale etc. nr	0	2017	RAP GAL	1	
reabilitate/modernizate si dotate					
Cladire Centru comunitar integrat de servicii sociale, socio-medicale si medicale reabilitata/ modernizata si dotata	nr	0	2017	RAP GAL	1
Centre pentru activități sociale, culturale, sportive, comunitare construire/reabilitare/modernizare si dotate	nr	0	2017	RAP GAL	5
Număr de întreprinderi sociale de insertie dezvoltate	nr	0	2017	RAP GAL	5
Numar spalatorii construite si dotate	nr	0	2017	RAP GAL	2
Mobilitate urbana facila si conditii de locuire decente pentru populatia din ZUM					
Număr de locuințe sociale renovate/extinse cu refacerea infrastructurii	nr	0	2017	RAP GAL	30
Lungimea străzilor de importanță secundară, inclusiv trotuare, alei pietonale, căi de acces asfaltate/pietruite	km	0	2017	RAP GAL	5
Lungimea infrastructura apa/canal construita	km	0	2017	RAP GAL	5
Numar platforme cu containere de gunoi cu containere pentru gunoi amenajate	nr	0	2017	RAP GAL	4
Numar publicele de gunoi distribuite	nr	0	2017	RAP GAL	25
Număr spații de joacă pentru copii amenajate	nr	0	2017	RAP GAL	4

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

74

	UM	Nivel de bază	An de bază	Sursa	Tintă 2023
Numar terenuri de sport amenajate	nr	0	2017	RAP GAL	2
<i>Spații publice urbane functionale în ZUM</i>					
Suprafata spatii publice degradate amenajate	m ²	0	2017	RAP GAL	5000
<i>Accesul și/sau menținerea pe piața muncii</i>					
Număr scheme speciale de servicii active de ocupare personalizate: consiliere, tutoriat, mediere și placare în muncă.	nr	0	2017	RAP GAL	850
Număr de cursuri organizate pentru dezvoltarea competențelor și calificărilor persoanelor din categoriile defavorizate	nr	0	2017	RAP GAL	30
Număr de participanți la cursuri organizate pentru dezvoltarea competențelor și calificărilor persoanelor din categoriile defavorizate	nr	0	2017	RAP GAL	600
Număr de angajați care au beneficiat de subvenții pentru angajarea de persoane	nr	0	2017	RAP GAL	25
Număr persoane angajate în urma primirii de subvenții de către angajații	nr	0	2017	RAP GAL	100
<i>Antreprenoriat în cadrul comunității, inclusiv ocupare pe cont propriu</i>					
Număr de întreprinderi sprijinite pentru crearea de noi locuri de muncă	nr	0	2017	RAP GAL	15
Număr de locuri de muncă create în întreprinderile sprijinate	nr	0	2017	RAP GAL	30
Număr de locuri de muncă nou create în întreprinderile sociale înființate/modernizate/extinse/dezvoltate			2017	RAP GAL	25
<i>Acces și participare la educația timpurie/învățământ primar și secundar și reducerea părăsirii timpurii a școlii prin acordarea de pachete integrate.</i>					
Număr de copii participanți la activități de prevenție a PTS și de acopanierie pentru elevi	nr	0	2017	RAP GAL	510
Microbuze pentru transport scolar puse la dispozitie pentru transportul copiilor din ZUM	nr	0	2017	RAP GAL	3
Număr copii participanți la cursuri școală după școală	nr	0	2017	RAP GAL	150
Număr acțiuni de educație non-formală și deprinderi de viață adresate adulților	nr	0	2017	RAP GAL	30
Număr persoane adulte (15+ ani) care au participat la acțiuni de educație non-formală și deprinderi de viață, din care femei, tineri, romi	nr	0	2017	RAP GAL	300
Nr. Programe de orientare în cariera pentru elevi desfasurate	nr	0	2017	RAP GAL	3
Număr de participanți la programe de alfabetizare și completare studii tip A doua sansa (ADS)	nr	0	2017	RAP GAL	30
Cursuri pentru cadrele didactice pentru lucrul cu copiii din zonele/grupurile marginalizate	nr	0	2017	RAP GAL	5
Număr cadre didactice care au participat la cursuri privind lucrul cu copiii din zonele/grupurile marginalizate	nr	0	2017	RAP GAL	50
<i>Sprinț pentru dezvoltarea și furnizarea de servicii sociale, socio-medicale și medicale</i>					
Mediator școlar în cadrul CCI angajat	nr	0	2017	RAP GAL	1
Asistent medical comunitar în cadrul CCI angajat	nr	0	2017	RAP GAL	1
Mediator comunitar în cadrul CCI angajat	nr	0	2017	RAP GAL	1
Beneficiari de servicii sociale, socio-medicale și medicale	nr	0	2017	RAP GAL	500
Cursuri pentru persoane cu rol în furnizarea serviciilor sociale și socio-medicale pentru diverse categorii de persoane vulnerabile	nr	0	2017	RAP GAL	3

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale
2014-2020

	UM	Nivel de bază	An de bază	Sursa	Țintă 2023
Nr de persoane cu rol in furnizarea serviciilor sociale si socio-medicale pentru diverse categorii de persoane vulnerabile participanti la cursuri	nr	0	2017	RAP GAL	45
Nr. programe de educație sanitara a membrilor comunității si preventie a imbolnavirilor organizate	nr	0	2017	RAP GAL	5
Nr. Participanti la programe de educație sanitara si preventie a imbolnavirilor	nr	0	2017	RAP GAL	450
Nr. Persoane beneficiare de servicii sociale, medicale, socio-medicale, din care copii, varstnici, persoane cu dizabilitati, din care de etnie româna	nr	0	2017	RAP GAL	600
Sprijin pentru imbunatatirea mediului de locuire					
Nr. Actiuni de actiuni de ecologizare/ salubrizare/ igienizare a ZUM cu participarea comunității organizate	nr	0	2017	RAP GAL	30
Nr participanti la actiuni de salubrizare	nr	0	2017	RAP GAL	600
Nr Actiuni de educație a membrilor ZUM pe teme ecologice, igiena locuinței, sănătatea publică	nr	0	2017	RAP GAL	30
Nr. Participanti la actiuni de educatie pe teme ecologice, igiena locuinței, sănătatea publică	nr	0	2017	RAP GAL	600
Asistență juridică pentru reglementarea actelor					
Nr. de persoane beneficiare de asistenta juridical pentru reglementarea actelor	nr	0	2017	RAP GAL	100
Implicarea activa in comunitate, voluntariat, multiculturalism, egalitate de sanse si nondiscriminare, solidaritate sociala					
Numar de actiuni de intarire a comunitatii organizate	nr	0	2017	RAP GAL	30
Număr de participanți la acțiuni de întărire a comunității dezvoltate la Centrul Comunitar Integrat, din care femei, tineri, romi	nr	0	2017	RAP GAL	600
Numar de protocoale si parteneriate incheiate cu ONG, societate civila	nr	0	2017	RAP GAL	6
Număr de articole apărute în presa locală care reflect activitățile din proiect, din care pozitiv	nr	0	2017	RAP GAL	30
Număr de campanii ale poliției de proximitate pentru securizarea zonei	nr	0	2017	RAP GAL	15

NOTA: RAP GAL – Raportul GAL; CCI – Centru Comunitar Integrat

8. Planul financiar

In elaborarea planului financiar au fost avute in vedere urmatoarele aspecte:

- Respectarea procentului de minimum 10% din bugetul total POR+POCU al SDL alocat interventiilor finanțabile din Fondul European de Dezvoltare Regională, prin POR, respectiv 28,57%;
- Respectarea procentului de minimum 30% din bugetul total POR+POCU al SDL alocat interventiilor finanțabile din Fondul Social European, prin POCU, respectiv: 71,43 %;
- Sprijinul FEDR pentru utilități publice și infrastructură rutieră (străzi urbane) nu poate depăși 30% din valoarea totală FEDR a pachetului integrat de proiecte care răspund nevoilor comunităților marginalizate: 20%

UNIUNEA EUROPEANA

Instrumente Structurale
2014-2020

76

- Alocarea unor sume aferente fiecarui tip de interventie in functie de nevoile reale identificate si de valoarea prognozata a indicatorilor de realizare si de rezultat POR si POCU si indicatorilor proprii de realizare ai SDL.

Estimarea bugetului este orientativa si nu a avut la baza oferte de pret sau devize.

Intervenții	Acțiuni necesar de întreprins pentru rezolvarea problemelor din ZUM și teritoriul SDL	SURSA DE FIANTARE			Justificarea estimării costurilor
		POR	POCU	Alte surse	
Masura 1 – M1 - Acces la educatie si servicii sociale de calitate in teritoriul SDL					
1.1	Imbunatatirea infrastructurii educationale	25000	0	0	modernizarea si extinderea unei gradinite in ZUM TRIAJ
1.2	Dezvoltarea intreprinderilor de insertie	500000	0	0	sprijin pentru un numar de 5 intreprinderi de insertie; ajutor de minimis in valoare de maxim 100000 euro/intreprindere
1.3	Infiintarea unui centru comunitar integrat de servicii sociale, socio-medicale si medicale	50000	0	0	lucrari de renovare/modernizare si dotare a unei cladiri cu destinatie CCI
1.4	Investitii in infrastructura pentru desfasurarea de activitati sociale si comunitare	500000	0	0	lucrari de construire/renovare si dotari minim 5 cladiri/spatii cu destinatie servicii sociale specializate si 2 spalatorii: 5 centre de servicii sociale x 90000 euro=450000 euro;
Masura 2 – M2 - Mobilitate urbana facila si conditii de locuire decente pentru populatia din ZUM					
2.1	Investitii in infrastructura de locuire	500000	0	0	investitii in construire/ reabilitare /extindere 30 de locuinte sociale: in medie maxim 16000 euro/locuinta si amenajare 4 platforme cu containere pentru colectarea gunoiului si distribuire 25 de pubele gunoi: 20000 euro
2.2	Investitii pentru mobilitatea urbana	250000	0	0	lucrari de modernizare drumuri secundare, alei pietonale, cai de acces cu lungime de 5 km (ZUM 1)
2.3	Investitii in infrastructura pentru utilitatile de bază la scară mică	150000	0	0	lucrarari de construire infrastructura mica (apa/canal) in ZUM 1 - 5 km
Masura 3 – M3 - Investitii in crearea/reabilitarea/modernizarea spatilor publici urbane din teritoriul SDL					
3.1	Investitii in crearea/reabilitarea/modernizarea spatilor publici urbane	25000	0	0	lucrari de amenajare 4 spatii de joaca pentru copii si 2 terenuri de sport

UNIUNEA EUROPEANĂ

Instrumente Structurale

2014-2020

77

Masura 4 – M4 - Sprijin pentru reducerea saraciei și excluziunii sociale a populației din zonele urbane marginalizate și grupurilor vulnerabile din teritoriul SDL

4.1	Sprijin pentru accesul și/sau menținerea pe piața muncii	0	1625000	0	servicii de ocupare pentru un numar de 850 de persoane; alocare in medie 1900 euro/persoana
4.2	Sustinerea antreprenoriatului în cadrul comunității, inclusiv a ocupării pe cont propriu	0	500000	0	infiintare a minim 15 start-up; ajutor de minimis de maxim 25000 euro/intreprindere (375.000 euro) + servicii suport de consultanta si formare antreprenoriala 125000
4.3	Sprijin pentru creșterea accesului și participării la educația timpurie/învățământ primar și secundar și reducerea părăsirii timpurii a școlii prin acordarea de pachete integrate	0	800000	0	600000 - programe de tip after school si masuri de acompaniere pentru 150 de copii, pe o durata de 5 ani, in medie 800 Euro/copil/an ; masuri de acompaniere pentru copii pe o durata de 5 ani, 30000 euro/an; alte actiuni 10000 euro/an
4.4	Sprijin pentru dezvoltarea si furnizarea de servicii sociale, socio-medicale si medicale	0	1200000	0	operationalizare CCI: 5 ani, 120000 euro/an (costuri de personal, utilitati, consumabile); operationalizare 5 centre de servicii sociale, 5 ani: in medie 100000euro/an; operatioanlizare 2 spalatorii , 5 ani: 10000 euro/an/spalatorie
4.5	Sprijin pentru imbunatatirea mediului de locuire	0	25000	0	organizarea de - actiuni de ecologizare/ salubrizare/ igienizare a ZUM cu participarea comunității (materiale consumabile etc): 2000 euro/an; alte cheltuieli de reparatii: 15000 euro
4.6	Asistență juridică pentru reglementarea actelor	0	50000	0	10000 euro/an
4.7	Implicarea activă in comunitate, voluntariat, multiculturalism, egalitate de sanse și nondiscriminare, solidaritate sociala.	0	50000	0	10000 euro/an
4.8	Siguranta in zonele urbane marginalizate	0	0	25000	5000 euro/an
	CHELTUIELI DE FUNCTIONARE GAL	0	750000	0	125000 euro/an DURATA 6 ANI 2018-2023
	TOTAL	2000000	5000000	25000	7025000

77

UNIUNEA EUROPEANA

Instituții Structurale

2014-2020

78

9. Lista de anexe ale SDL

- ANEXA 1: Planul cu delimitarea teritoriului vizat de SDL, pe modelul PUG, și fotografii relevante din zonele/comunitățile marginalizate vizate
- ANEXA 2: Declarație pe propria răspundere privind datele utilizate în cadrul Studiului de referință, cu asumarea faptului că, în situația în care, pe parcursul verificărilor, se vor identifica date incorecte/nereale, SDL va fi declarată neeligibilă
- ANEXA 3: Metodologia și instrumentele de cercetare (chestionarul/chestionarele și ghidurile de interviuri/focus grup) folosite în Studiu de referință
- ANEXA 4: Baza de microdate primare rezultată din Studiu de referință, în format .XLSX (Excel)
- ANEXA 5: Decizia GAL privind declararea zonei/lor urbane marginalizate vizată/ vizate din teritoriul SDL (care în prealabil au fost validate)
- ANEXA 6: Minimul de date privind accesul populației din teritoriul GAL la servicii publice și infrastructură socială, în conformitate cu Tabelul 2
- ANEXA 7: Dovada referitoare la organizarea juridică a GAL în conformitate cu prevederile OG nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată prin Legea nr. 246/2005 cu modificările și completările ulterioare.
- ANEXA 8: Procesul verbal al ședinței Adunării Generale pentru alegerea Comitetului Director și lista participanților (cu semnături)
- ANEXA 9: Componența Comitetului Director, în conformitate cu Tabelul 4
- ANEXA 10: Documente suport care să dovedească organizarea funcțională a GAL-ului: (a) - (k)
- ANEXA 11: Dovada obținerii numărului de înregistrare în registrul electronic de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal de la Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, care atestă calitatea de operator de date cu caracter personal, pentru domeniul specific (<http://www.dataprotection.ro/>).
- ANEXA 12: Lista activităților desfășurate de GAL ce au avut în vedere îmbunătățirea competențelor în domeniile vizate de SDL/DLRC, în conformitate cu Documentul suport C aferent Modelului Cadru de SDL (*pentru GAL-urile beneficiare de sprijin pregătitor*). În cazul GAL-urilor care nu au beneficiat de sprijin pregătitor, această anexă va conține dovada privind competențele personalului administrativ GAL (manager, asistent administrativ și, eventual, facilitator/facilitatori) în domeniile vizate de SDL/DLRC, inclusiv în managementul de proiect.
- ANEXA 13: Fișa postului și curriculum vitae al managerului GAL

78

- ANEXA 14:** Documente suport privind conținutul și participarea la ședințele obligatorii ale Comitetului Director GAL în care au fost abordate cele 5 teme obligatorii
- ANEXA 15:** Fișă postului și curriculum vitae al facilitatorului comunitar, dacă a fost angajat un specialist, respectiv contractul pentru activitățile de facilitare comunitară, însotit de acte doveditoare ale experienței relevante, dacă a fost contractată o firmă sau un ONG
- ANEXA 16:** Documente suport privind conținutul (minutele întâlnirilor) și participarea la cele întrunirile publice organizate în zona/ele marginalizate adreseate
- ANEXA 17:** Identificarea și justificarea tipurilor de măsuri necesare pentru a rezolva principalele probleme din teritoriu
- ANEXA 18:** Distribuția măsurilor de intervenție pe zonele din teritoriul SDL, în conformitate cu Tabelul 6
- ANEXA 19:** Distribuția măsurilor pe sectoare și tipuri de investiții, în conformitate cu Tabelul 7
- ANEXA 20:** Matrice de corespondență privind complementaritatea intervențiilor propuse în cadrul listei indicative de intervenții cu finanțare din POR, POCU, alte surse
- ANEXA 21:** Fișele intervențiilor din lista indicativă
- ANEXA 22:** Procedura de monitorizare și evaluare, inclusiv indicatorii POCU și POR
- ANEXA 23:** Bugetul SDL
- ANEXA 24:** Hotărârea GAL de asumare a SDL
- ANEXA 25:** HARTI
- ANEXA 26:** TABELE STATISTICE